



Wettbewerbsrecht in Bulgarien Конкурентно право в България Competition law in Bulgaria


Entwicklung und zukünftige Perspektiven
Развитие и бъдещи перспективи
Development and future perspectives





Deutsch-Bulgarische
Industrie- und Handelskammer
Германо-Българска
индустриално-търговска камара



KONRAD
ADENAUER
STIFTUNG

 Diese Publikation wurde von der Anwaltskanzlei „Kalaidjiev & Georgiev“ im Auftrag der Konrad-Adenauer-Stiftung zusammengestellt. Die Inhalte liegen in der alleinigen Verantwortung der Anwaltskanzlei und spiegeln in keiner Weise die Ansichten der Konrad-Adenauer-Stiftung wider.

 Публикацията е съставена от адвокатско дружество „Калайджиев и Георгиев“ по възложение на фондация „Конрад Аденауер“. Съдържанието е отговорност единствено на адвокатската кантора и в никакъв случай не може да бъде считано за отразяващо позициите на фондация „Конрад Аденауер“.

 The publication was compiled by the "Kalaidjiev & Georgiev" Law Firm on behalf of the Konrad Adenauer Foundation. The content is the sole responsibility of the law firm and in no case shall it be considered as reflecting the position of the Konrad Adenauer Foundation.

Inhalt

Geschichte des Wettbewerbsrechts in Bulgarien	9
Die letzten Änderungen des GWBs	11
Verbotene Vereinbarungen, Beschlüsse von Unternehmensvereinigungen und aufeinander abgestimmte Verhaltensweisen - horizontale und vertikale Wettbewerbsabreden, Kartell	17
Missbrauch eines Monopols und einer marktbeherrschenden Stellung	25
Kontrolle von Unternehmenszusammenschlüssen	31
Unlauterer Wettbewerb	38
Haftung bei Schäden	54
Verjährung	57

Съдържание

История на конкурентното право в България	9
Най-новите изменения в ЗЗК	11
Забранени споразумения, решения и съгласувани практики – хоризонтални и вертикални ограничения на конкуренцията, картел	17
Злоупотреба с монополно и господстващо положение	25
Контрол върху концентрациите между предприятия	31
Нелоялна конкуренция	38
Отговорност за вреди	54
Давност	57

Contents

History of Competition Law in Bulgaria	9
The newest amendments of the CPA	11
Prohibited agreements, decisions and concerted practices – horizontal and vertical restraints on competition, cartel	17
Abuse of monopoly power and of dominant position	25
Control of concentrations between undertakings	31
Unfair competition	38
Liability for damages	54
Prescription	57





Abkürzungsverzeichnis

OVG	Oberstes Verwaltungsgericht	EG	Europäische Gemeinschaft
AEUV	Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union	EU/Union	Europäische Union
ZB	Zusatzbestimmungen	GWB	Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen
StGBI	Staatsgesetzblatt	KfWS	Kommission für Wettbewerbsschutz



Списък на съкращенията

ВАС	Върховен административен съд	ЕО	Европейска общност
ДФЕС	Договор за функционирането на Европейския съюз	ЕС/Съюза	Европейски съюз
ДР	Допълнителни разпоредби	ЗЗК	Закон за защита на конкуренцията
ДВ	Държавен вестник	КЗК	Комисия за защита на конкуренция



List of abbreviations

SAC	Supreme Administrative Court	EU/	European Union
TFEU	Treaty on the Functioning of the European Union	The Union	
SG	State Gazette	CPA	Competition Protection Act
EC	European Community	CPC	Commission for Protection of Competition



Tim Kurth
Präsident der DBIHK

Тим Курт
президент на ГБИТК

Tim Kurth
President of the German-Bulgarian
Chamber of Industry and Commerce



Liebe Leserinnen und Leser,

Diese Publikation über das Wettbewerbsrecht in Bulgarien soll allgemeine Informationen über die historische Herangehensweise des bulgarischen Gesetzgebers bei der Schaffung der Rechtsgrundlage für den Wettbewerbsschutz im Land nach 1990 und die Entwicklung des Wettbewerbsrechts heute geben. Die Übersicht der genannten Bereiche orientiert sich an den Hauptkapiteln des Wettbewerbsschutzgesetzes und konzentriert sich auf die wesentlichen Rechtsbegriffe im Bereich des Wettbewerbs- und Kartellrechts. Besonderes Augenmerk wird auf die Umsetzung der Bestimmungen der Richtlinien, die Bestandteil des EU-Rechts sind, in die neueste Fassung des Wettbewerbsschutzgesetzes gelegt.

Diese Publikation ist nicht als umfassende Analyse des bulgarischen Wettbewerbs- und Kartellrechts zu verstehen. Sie beschreibt die gesetzlichen Bestimmungen zu den Befugnissen der bulgarischen Kommission für Wettbewerbsschutz und befasst sich anschließend mit der Regulierung verbotener Vereinbarungen, Entscheidungen und abgestimmter Verhaltensweisen sowie

des Missbrauchs von Monopolmacht und marktbeherrschender Stellung. Die Beherrschung von Unternehmenszusammenschlüssen wird unter Berücksichtigung des täglichen Geschäftsinteresses an dem jeweiligen Verfahren offengelegt. Die verschiedenen Komponenten des unlauteren Wettbewerbs werden im Lichte kurzer praktischer Verweise auf die Rechtsprechung des bulgarischen Obersten Verwaltungsgerichts dargestellt. Diese Fragen greifen natürlich auch auf das Kapitel über Verwaltungsanktionen über, die die Kommission für Wettbewerbsschutz gemäß ihren gesetzlichen Rechten verhängen kann.

Die nachfolgende Themenauswahl dient nur der allgemeinen Information. Eine eingehende Analyse der rechtlichen Grundlagen des Wettbewerbs bedarf einer gründlichen Prüfung des Volltextes des Wettbewerbsschutzgesetzes, der EG-Fusionskontrollverordnung und der umfangreichen Praxis der Kommission für Wettbewerbsschutz und des Obersten Verwaltungsgerichts.


Allen wünsche ich eine angenehme Lektüre und viel Erfolg auf dem Weg zu einem fairen Wettbewerb!

Уважаеми читатели,

Този преглед на конкурентното право в България цели да предостави обща информация за историческия подход на българския законодател по отношение на създаването на юридическата основа за защита на конкуренцията в страната след 1990 г. и развитието на конкурентното право в наши дни. Прегледът на споменатите области следва основните глави на Закона за защита на конкуренцията и се съсредоточава върху съществените правни понятия в областта на конкуренцията и антитръстовото законодателство. Особено внимание е отделено на въвеждането на разпоредбите на

директивите, представляващи част от правото на ЕС, в най-новите текстове на Закона за защита на конкуренцията.

Тази публикация не следва да се възприема като изчерпателен анализ на българското конкурентно и антитръстово право. Той описва правните разпоредби, свързани с правомощията на българската Комисия за защита на конкуренцията и след това се занимава с регламентацията на забранените споразумения, решения и съгласувани практики и със злоупотребата с монополно и господстващо икономическо положение. Контролът върху концентрациите между



предприятията е описан при отчитане на ежедневиия интерес на бизнеса към съответната процедура. Различните състави на нелоялна конкуренция са представени в светлината на кратки практически референции към съдебната практика, формирана от българския Върховен административен съд. Тези въпроси естествено преливат в главата, посветена на административните санкции, които Комисията за защита на конкуренцията може да наложи в съответствие със законоустановените си права.

Изборът на темите, които се съдържат по-долу,

служи единствено за обща информация. Всяко подробно изследване на юридическата основа на въпросите на конкуренцията трябва да бъде основано на задълбочен преглед на пълния текст на Закона за защита на конкуренцията, Регламента за сливанията на ЕО и изобилната практика на Комисията за защита на конкуренцията и Върховния административен съд.

Пожелавам на всички приятно четене и много успехи по пътя на честната конкуренция!

 Dear readers,

This summary on the competition law in Bulgaria is aiming to provide general information on the historical approach of the Bulgarian legislator concerning the creation of the legal ground for protection of the competition in this country after 1990 and the recent development of the competition law. The overview on the said matters follows the principal chapters of the Competition Protection Act and focuses on the essential legal concepts in the domain of competition and anti-trust legislation. Particular emphasis is put on the implementation of the provisions of the directives making part of the EU law in the latest wording of the Competition Protection Act.

This publication should not be interpreted as a comprehensive analysis of Bulgarian competition and anti-trust law. It outlines the legal provisions related to the powers of the Bulgarian Commission for Protection of the Competition and dwells further on the regulation of prohibited agreements, decisions and concerted practices, and the abuse

of monopoly power and dominant economic position. The control on the concentrations between undertakings is revealed in consideration of the day-to-day interest of the business about the relevant procedure. The various types of unfair competition are presented in the light of concise practical references to the case law formed by the Bulgarian Supreme Administrative Court. These issues end in a natural transition to the chapter related to the administrative sanctions which may be imposed by the Commission for Protection of the Competition in line with its mandatory powers.

The selection of the themes contained herein serves for a general information purpose. Any detailed analysis of the legal background of competition matters needs to be based on a thorough review of the full text of the Competition Protection Act, the EC-Merger Regulation and the abundant practice of the Commission for Protection of the Competition and the Supreme Administrative Court.

I wish everyone a pleasant reading and a lot of success on the way to a fair competition!



Thorsten Geißler
Leiter des Auslandsbüros
Bulgarien der Konrad-Adenauer-Stiftung

Торстен Гайслер
Ръководител на бюрото на фондация
„Конрад Аденауер“ в България

Thorsten Geissler
Head of the Bulgarian office
of the Konrad Adenauer Foundation



Liebe Leserinnen und Leser,

Eine marktwirtschaftliche Ordnung kann nur funktionieren, wenn es verbindliche Regeln gibt, die einen fairen Wettbewerb gewährleisten.

Auch das bulgarische Wettbewerbsrecht dient zum einen dem Schutz der Lauterkeit und Fairness des Wettbewerbs. Unternehmer sollen davor geschützt werden, dass sich Konkurrenten der gleichen Branche durch unlautere Praktiken einen Wettbewerbsvorteil verschaffen. Verbraucher sollen vor Irreführung durch unzulässig handelnde Unternehmen geschützt werden, das Vertrauen der Allgemeinheit in den Markt soll gestärkt werden. Zum anderen soll das Kartellrecht den freien Leistungswettbewerb als solchen sicherstellen, Monopole und wettbewerbsbeschränkende Vereinbarungen sowie abgestimmte Verhaltensweisen von Wettbewerbern verhindern

und volkswirtschaftliche Stabilität schaffen.

Unternehmen, die in Bulgarien erfolgreich tätig sein wollen, müssen mit den einschlägigen Rechtsvorschriften vertraut sein, diese Publikation vermittelt einen Überblick über die zu beachtenden Gesetze, zudem gibt sie Hinweise auf die Rechtsprechung des bulgarischen Obersten Verwaltungsgerichts. Sie dient der allgemeinen Information und erhebt nicht den Anspruch, eine umfassende Analyse des bulgarischen Wettbewerbsrechts darzustellen.

Unser Dank gilt den Autoren der Studie ebenso wie der Deutsch-Bulgarischen Industrie- und Handelskammer für die ausgezeichnete Zusammenarbeit. Wir hoffen, dass diese Publikation vielen interessierten Lesern hilfreiche Einsichten verschaffen und damit zu einem fairen Wettbewerb in Bulgarien beitragen wird.

Уважаеми читатели,

Системата на пазарна икономика може да работи само ако има задължителни правила, които гарантират лоялна конкуренция.

От една страна българското законодателство в областта на конкуренцията същослужиза защита на почтеността и честността на конкуренцията. Предприемачите от една индустрия трябва да бъдат защитени от конкуренти, които получават конкурентно предимство чрез нелоялни практики. Потребителите трябва да бъдат защитени от подвеждане от компании, които действат неправилно, и трябва да се засили общественото доверие в пазара. От друга страна антитръстовото законодателство трябва да гарантира свободна конкуренция като такава, да предотвратява монополите и споразуменията, ограничаващи конкуренцията, както и координираното поведение на

конкурентите и да създава икономическа стабилност.

Компаниите, които искат да работят успешно в България, трябва да са запознати със съответните законови разпоредби. Тази публикация предоставя преглед на законите, които трябва да се спазват, както и информация за съдебната практика на българския Върховен административен съд. Тя има за цел да предостави обща информация и не претендира да бъде изчерпателен анализ на българското законодателство в областта на конкуренцията.

Бихме искали да благодарим на авторите на изследването, както и на Германо-българската индустриално-търговска камара за отличното сътрудничество. Надяваме се, че тази публикация ще предостави на много заинтересовани читатели полезна информация и по този начин ще допринесе за лоялната конкуренция в България.



Dear readers,

A market economy system can only work if there are binding rules that guarantee a fair competition.

Bulgarian competition law also serves, on the one hand, to protect the integrity and fairness of competition. Entrepreneurs are to be protected from competitors in the same industry gaining a competitive advantage through unfair practices. Consumers are to be protected from being misled by companies that are acting inappropriately, and general public trust in the market is to be strengthened. On the other hand, antitrust law should ensure free competition as such, prevent monopolies and agreements restricting competition as well as coordinated behavior by competitors and create economic stability.

Companies that want to operate successfully in Bulgaria must be familiar with the relevant legal provisions. This publication provides an overview of the laws to be observed, and it also provides information on the jurisprudence of the Bulgarian Supreme Administrative Court. It is intended to provide general information and does not purport to be a comprehensive analysis of Bulgarian competition law.


We would like to thank the authors of the study as well as the German-Bulgarian Chamber of Industry and Commerce for the excellent cooperation. We hope that this publication will provide many interested readers with helpful insights and thus contribute to fair competition in Bulgaria.



Geschichte des Wettbewerbsrechts in Bulgarien

История на конкурентното право в България


History of Competition Law in Bulgaria

 Bis 1991 gab es in Bulgarien keine rechtliche Regelung auf dem Gebiet des Wettbewerbsrechts. Nach dem politischen Umschwung zu Beginn der 1990er Jahre und der Rückkehr Bulgariens zur Marktwirtschaft wurden drei Gesetze gegen Wettbewerbsbeschränkungen verabschiedet.

Das erste Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen (GWB von 1991) wurde im selben Jahr wie die neue **Verfassung der Republik Bulgarien** verabschiedet und im Staatsgesetzblatt (StGBL), Nr. 39/1991, veröffentlicht. Es regelt das lautere Verhalten der Unternehmen im geschäftlichen Verkehr und schützt vor Monopolisierungspraktiken, verbotenen Absprachen und unlauteren Wettbewerb. Auch ein gesondertes staatliches Gremium für Wettbewerbsschutz wurde ins Leben gerufen – **die Kommission für Wettbewerbsschutz (KfWS)**. Die Befugnisse der KfWS nach diesem ersten (inzwischen aufgehobenen) Gesetz auf dem Gebiet des Wettbewerbsrechts sind relativ begrenzt und gehen in zwei Richtungen: die Aufhebung von Verwaltungsakten, die wegen Zuwiderhandlungen gegen das GWB von 1991 erlassen wurden, vorzuschlagen und vor Gericht die Verhängung von Sanktionen im Falle der rechtswidrigen Begründung oder des Missbrauchs einer Monopolstellung, des unlauteren Wettbewerbs sowie bei Wettbewerbsbeschränkungen, durchzusetzen. Das bedeutet, dass die KfWS anfangs nur aufgrund festgestellter Zuwiderhandlungen gegen das GWB von 1991 befugt war gerichtlich vorzugehen und eine Klage beim Landgericht zu erheben.

Das zweite Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen wurde 1998 verabschiedet und im StGBL Nr. 52/1998 (GWB von 1998) veröffentlicht. Damit wurde das bis dahin gültige GWB von 1991 aufgehoben. Zudem wurden die Befugnisse der KfWS erweitert. Sie wurde nun als spezialisierte und unabhängige staatliche Stelle eingerichtet, die Strafen und Bußgelder per Entscheidungsverhängen konnte. Diese Entscheidungen konnten dann vor dem Obersten Verwaltungsgericht durch einen Rechtsbehelf angegriffen werden.

Mit dem Beitritt 01.01.2007 in die **Europäische Union (EU/Union)** musste Bulgarien EU-Richtlinien mit Anwendungsvorrang gegenüber nationalem Recht in die nationale Gesetzgebung umsetzen. Gerade wegen der fortschreitenden Harmonisierung der Rechtsvorschriften mit Unionsrecht und um an europäische Standards anzuknüpfen, hat Bulgarien am **28.11.2008** ein neues **Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen (GWB)** beschlossen, das im StGBL Nr. 102/2008 veröffentlicht wurde und das GWB von 1998 vollständig aufhob. Das aktuelle Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen wurde mehrfach angepasst, unter anderem in den vergangenen 10 Jahren. Alle Änderungen folgten den Trends des europäischen Wettbewerbsrechts und setzten die einschlägigen EU-Rechtsvorschriften um. Man tendierte in Richtung mehr Unabhängigkeit, einer Ausweitung der Befugnisse der KfWS, einschließlich des Rechts auf Ermittlungen und prozessualen Verfahren (wie z. B. Durchsuchungs- und Sicherungsmaßnahmen). Gleichzeitig wurde das Recht auf Verteidigung gestärkt.

 До 1991 г. в България липсва правна уредба в областта на конкуренцията. След политическите промени в началото на 90-те години на XX век и връщането на България към пазарна икономика се приемат три закона за защита на конкуренцията.

В годината на приемане на новата **Конституция на Република България**, се приема и първият Закон за защита на конкуренцията (ЗЗК от 1991 г.), обнародван в Държавен вестник (ДВ), бр. 39/1991 г. В него са уредени основните институти на



конкурентното право като монополно положение, забранените споразумения и нелоялната конкуренция. Създава се специализиран държавен орган за защита на конкуренцията - **Комисията за защита на конкуренцията (КЗК)**. Правомощията на КЗК по този първи закон в областта (днес отменен) са сравнително ограничени и са в две насоки: да предлага по съответния ред отмяна на административни актове на органи на държавното управление, издадени в нарушение на ЗЗК от 1991 г. и да изисква по съдебен ред налагането на санкции при незаконно създаване или при злоупотреба с монополно положение, нелоялна конкуренция, както и при ограничаване на конкуренцията. Т.е. първоначално КЗК разполага само със сезиращи правомощия при установяване на нарушение на ЗЗК от 1991 г. да предяви иск пред окръжния съд.

Вторият Закон за защита на конкуренцията е приет през 1998 г., обнародван в ДВ, бр. 52/1998 г. (ЗЗК от 1998 г.), като отменя действащия до тогава ЗЗК от 1991 г. Той урежда в по-голяма дълбочина областта на конкурентното право в сравнение със ЗЗК от 1991 г. Разширяват се и компетенциите на КЗК, като тя се превръща в независим специализиран

държавен орган, който може да налага имуществени санкции и глоби с решение, подлежащо на обжалване пред Върховния административен съд.

На 01.01.2007 г. България е приета в **Европейския съюз (ЕС/Съюза)**, с което правото на ЕС става част от вътрешното право с примат над вътрешните норми, които му противоречат. Именно във връзка с продължаване на хармонизирането на националното право с това на ЕС и за да отговори на европейските стандарти България приема нов **Закон за защита на конкуренцията от 28.11.2008 г. (ЗЗК)**, обнародван в ДВ, бр. 102/2008, който отменя изцяло ЗЗК от 1998 г. Сегашният ЗЗК е изменен неколкостранно, вкл. през последните 10 години, като всички изменения следват тенденциите на европейското конкурентно право и транспонират съответните актове на ЕС в областта. Основните тенденции са в посока осигуряване независимостта и разширяване правомощията на КЗК, вкл. по разследване и извършване на процесуални действия (като претърсване и изземване например), но при въвеждане на засилени гаранции за правото на защита.



Until 1991 in Bulgaria there is no legal regulation in the field of competition. After the political changes in the early 1990s and Bulgaria's return to a market economy, three laws for the protection of competition were adopted.

In the year of the adoption of the new **Constitution of the Republic of Bulgaria** the first Competition Protection Act was also adopted (CPA of 1991), promulgated in State Gazette (SG), issue 39/1991. It regulates the main institutes of Competition Law such as monopoly position, prohibited agreements and unfair competition. A specialized state authority for protection of competition - the **Commission for Protection of Competition (CPC)** is established. The powers of the CPC under this first law in the field (now repealed) are relatively limited and are in two directions: to propose in the respective procedure revocation of administrative acts of state administration bodies, issued in violation of the CPA of 1991 and to demand in court the imposition of sanctions for illegal granting or for abuse of monopoly position, unfair competition, as well as for restrictions of competition. I.e. initially the CPC only has seizing powers to initiate a claim proceeding before the District Court for breach of the CPA of 1991.

The second Competition Protection Act is adopted in 1998, promulgated in SG, issue 52/1998 (CPA of 1998), thus repealing the CPA of 1991. It regulates more profoundly the field of Competition Law in comparison

to the CPA of 1991. The powers of the CPC are broadened. It becomes a specialized independent state authority, which is entitled to impose pecuniary sanctions and fines with a decision, subject to appeal before the Supreme Administrative Court.

On 01.01.2007 Bulgaria became member of the **European Union (EU/The Union)** and the EU law became part of the national law having priority over internal rules, contradicting to it. In connection with the continuation of the harmonization of the national law with that of the EU and in order to meet the European standards Bulgaria adopts a new **Competition Protection Act on 28.11.2008 (CPA)**, promulgated in SG, issue 102/2008. It entirely repeals the CPA of 1998. The present CPA has been amended on numerous occasions, including in the last 10 years and all amendments follow the tendencies of European Competition Law and transposes the EU acts in the field. The main tendencies are towards ensuring the independence and broadening of the powers of the CPC, incl. these related to investigating and carry out procedural actions (such as search and seizure for example), meanwhile introducing enhanced guarantees of the right to a defense.



Die letzten Änderungen des GWBs

Най-новите изменения в ЗЗК

The newest amendments of the CPA

Die letzten Änderungen des GWB von 2021 setzen die Rechtsvorschriften der Richtlinie (EU) 2019/1 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 11. Dezember 2018 zur Stärkung der Wettbewerbsbehörden der Mitgliedstaaten im Hinblick auf eine wirksamere Durchsetzung der Wettbewerbsvorschriften und zur Gewährleistung des reibungslosen Funktionierens des Binnenmarkts um. Diese Richtlinie soll gewährleisten, dass die nationalen Wettbewerbsbehörden über die Garantien im Hinblick auf ihre Unabhängigkeit, die Ressourcen und die Befugnisse im Bereich der Durchsetzung und der Verhängung von Geldbußen verfügen, die erforderlich sind, um europäisches Wettbewerbsrecht wirksam anzuwenden. Zugleich wurden die Bestimmungen der Richtlinie (EU) 2019/633 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 17. April 2019 über unlautere Handelspraktiken in den Geschäftsbeziehungen zwischen Unternehmen in der Agrar- und Lebensmittelversorgungskette in national geltendes Recht überführt. Zu den wichtigsten Änderungen zählen:

- Die Amtszeit der 7 KfWS-Mitglieder wurde von 5 auf 7 Jahre verlängert. Zudem dürfen die Mitglieder nicht für eine weitere aufeinanderfolgende Amtszeit gewählt werden. Die derzeitigen Kommissionsmitglieder setzen ihre Amtszeit fort.
- Die neuen Änderungen räumen der KfWS erweiterte Befugnisse bei der Untersuchung von Zuwiderhandlungen und der Durchsetzung der Kartellvorschriften ein, u.a. nationale und europäische Wettbewerbsbehörden um Unterstützung zu ersuchen und Auskünfte einzufordern; einzelne Personen vorzuladen und schriftlich oder mündlich zu vernehmen. Die KfWS ist bereits befugt, Privatwohnungen, Fahrzeuge und Immobilien von hochrangigen Mitarbeitern von Unternehmen zu durchsuchen, wenn der Verdacht besteht, dass dort dienstliche Unterlagen aufbewahrt werden und die KfWS über eine richterliche Durchsuchungsanordnung verfügt. Die für den Erlass der Durchsuchungsanordnung zuständige Gerichtsbarkeit wurde ebenfalls geändert. Zuständig ist nunmehr das Verwaltungsgericht des Landes Sofia (bis 2021 war das Verwaltungsgericht der Stadt Sofia zuständig). Durch die Änderung soll die Konsistenz des Rechtsrahmens gewährleistet und gleichzeitig diesem Gericht die Möglichkeit gegeben werden, angesammeltes Fachwissen bei der erstinstanzlichen gerichtlichen Überprüfung vor demselben Rechtsorgan zu nutzen, da die bußgeldrechtlichen Bescheide der KfWS seit 2018 vor dem Verwaltungsgericht der Region Sofia auf ihre Rechtmäßigkeit überprüft werden.
- In bestimmten Fällen kann die KfWS mittlerweile Sanktionen gegen Mitglieder der leitenden Organe eines Konzerns sowie gegen einzelne Mitglieder des Konzerns und gegen konzerneigene Unternehmen verhängen. Auf diese Weise wird die wirtschaftliche Tragweite der Zuwiderhandlung widergespiegelt und der Einsatz von rechtlichen und organisatorischen Vorgehensweisen zur Vermeidung von Sanktionen verhindert, u.a. die Übertragung des Unternehmens auf eine andere juristische Person oder die Übertragung der Zuwiderhandlung auf ein Unternehmen mit geringem Umsatz. Der KfWS wird auch die Möglichkeit eingeräumt, eine Sanktion vollständig zu erlassen und andere einstweilige Maßnahmen zu ergreifen, um sicherzustellen, dass die betreffende Zuwiderhandlung während einer laufenden Untersuchung den Wettbewerb nicht ernsthaft und irreversibel schädigt.
- Es wurden Änderungen der Verfahrensvorschriften für die Verfahren vor der KfWS vorgenommen. Durch die Ergänzung des Art. 74 Abs. 2 GWB wurde die bestehende inhaltliche Unklarheit hinsichtlich



der Frist, innerhalb derer die Parteien das Recht auf Akteneinsicht haben, beseitigt. In der Praxis kam es häufig zu rechtmittelfähigen Streitigkeiten und Widersprüchen, die die Arbeit der KfWS hemmten. Mit der Änderung wurde ausdrücklich eine neue Regelung eingeführt, die eine Akteneinsicht innerhalb der Frist für die Einreichung der schriftlichen Einwände (nicht weniger als 30 Tage) vorsieht. Im Einklang mit dem Grundsatz der Verfahrensökonomie bei der Gewährleistung des Rechts auf Verteidigung der Parteien wurde auch **Art. 76 Abs. 3 GWB** entsprechend geändert. Der Vorsitzende beraumt per Beschluss eine öffentliche Anhörung an, bei der die KfWS die Parteien und weitere Interessenten, die dies innerhalb der Frist nach **Art. 74 Abs. 2** beantragt haben, anhört. Die öffentliche Anhörung ist frühestens 14 Tage nach Ablauf der Frist zur Einreichung der Einwände oder Schriftsätze zu den behaupteten Zuwiderhandlungen anzusetzen. Es wird auch die Möglichkeit eingeräumt, öffentliche Sitzungen per Videokonferenz abzuhalten. Die Änderungen erhöhen die Vorhersehbarkeit der Maßnahmen der KfWS und die Entwicklung der Verfahren.

- Geändert wurden auch die Regeln zur Bewertung und Genehmigung seitens der KfWS von sog. Unternehmenszusammenschlüssen (d. h. Geschäfte, durch die zwei oder mehrere zuvor selbständige Unternehmen fusionieren und somit die Kontrolle über die Gesamtheit erworben wird). Konkret wird die KfWS nun den sog. SIEC-Test („Significant Impediment to Effective Competition“) anwenden, der auch von der Europäischen Kommission zur Prüfung eingesetzt wird. Die Bewertung von Zusammenschlüssen folgt strikten Kriterien. Als Ausgangspunkt dienen die Struktur der betroffenen Märkte, die Marktstärke und die Bonität der betroffenen Unternehmen vor und nach dem Zusammenschluss, die erwarteten technischen und wirtschaftlichen Effizienzgewinne, die Verbrauchern zugutekommen können, rechtliche, administrative, wirtschaftliche und tatsächliche Marktzutrittsschranken sowie weitere relevante Umstände.
- Das Instrument der „missbräuchlichen Ausnutzung einer marktbeherrschenden Stellung bei Verhandlungen“ wurde abgeschaffen. Es wurde 2015 durch **Art. 37a GWBs** eingeführt und in allen Bereichen der Wirtschaft angewendet. Danach konnten wirtschaftlich schwächere Vertragspartner Schutz vor wettbewerbswidrigem Verhalten der Gegenpartei suchen, auch wenn diese keine beherrschende Stellung auf dem relevanten Markt hatte.
- In den Gesetzestexten des **GWBs** wurde ein neues Kapitel aufgenommen, welches konkret Vorschriften

über unlautere Handelspraktiken in der Agrar- und Lebensmittelversorgungskette enthält. Zwei Gruppen von Handelspraktiken wurden verboten. Die erste enthält ein „absolutes Verbot“ für die Vereinbarung von Zahlungsfristen über 30 Tagen ab Lieferung eines Produkts, eine kurzfristige (d. h. weniger als 30 Tage) Stornierung von bestellten verderblichen Produkten durch den Käufer, die einseitigen Änderungen der Lieferbedingungen durch den Käufer und geforderter Zusatzzahlungen an den Lieferanten, die nicht mit dem Verkauf von Agrar- und Lebensmittelprodukten zusammenhängen. Die zweite Gruppe umfasst Praktiken, die nur zulässig sind, wenn sie im Vorfeld in Liefer- und Folgevereinbarungen über die Lieferung von Agrarerzeugnissen und Lebensmitteln klar und eindeutig festgelegt wurden. So z. B.: die Rückgabe nicht verkaufter Erzeugnisse an den Lieferanten, ohne für diese nicht verkauften Erzeugnisse oder für die Beseitigung dieser Erzeugnisse oder für beides zu bezahlen; die Forderung einer Zahlung vom Lieferanten dafür, dass seine Agrar- und Lebensmittelerzeugnisse gelagert, zum Verkauf angeboten, gelistet oder auf dem Markt bereitgestellt werden. Die neuen Vorschriften gelten für Lieferanten und Käufer im Agrar- und Lebensmittelsektor, mit einem Jahresumsatz über einen bestimmten, im GWB festgelegten Schwellenwert. Käufer von Lebensmitteln und Agrarerzeugnissen (z. B. Supermarktketten) können bei Verstößen gegen die o.g. Vorschriften mit Geldbußen von bis zu 5% des Jahresumsatzes im vorangegangenen Geschäftsjahr rechnen.

Infolge der beschlossenen Gesetzesänderungen hat das GWB neue Regeln für die Priorisierung von Anträgen auf Einleitung von Verfahren im Zusammenhang mit verbotenen Absprachen, Beschlüssen von Unternehmensvereinigungen und aufeinander abgestimmten Verhaltensweisen, möglichem Missbrauch einer Monopol- oder marktbeherrschenden Stellung und unlauterem Wettbewerb, aufgestellt. Diese Regeln sind am 18.06.2021 in Kraft getreten. Sie wurden neu gefasst und führen, von der **Richtlinie (EU) 2019/1** ausgehend, einen völlig neuen Grundsatz ein. Die dort niedergelegten Ziele besagen, dass sich die nationalen Wettbewerbsbehörden auf die tatsächlichen Wettbewerbsprobleme konzentrieren sollten, indem sie nicht nur einfach das Gesetz anwenden, sondern die nationale und europäische Politik auf diesem Gebiet umsetzen, ihre eigenen Prioritäten festlegen und ihre eigenen Ressourcen nutzen.

Das geänderte GWB räumt dem Vorsitzenden der KfWS das Recht ein, die Einleitung eines Verfahrens wegen Zuwiderhandlung gegen das Wettbewerbsrecht mit begründetem Beschluss abzulehnen, wenn der Fall nicht in den Anwendungsbereich der Prioritäten



der KfWS fällt. Die Verfahrensordnung regelt die einschlägigen Kriterien und das Verfahren, nach denen die KfWS die Prioritäten bestimmt und beurteilt, ob ein Verfahren in ihren Anwendungsbereich fällt. Mit der Festlegung von Schwerpunkten soll sichergestellt werden, dass die KfWS ihre Ressourcen mit präventiver Wirkung effizient einsetzt und sich nach besten Kräften bemüht schwerwiegende Wettbewerbsverstöße zu verhindern.

Eines der priorisierten Kriterien ist die mutmaßlich erhebliche Auswirkung der behaupteten Zuwiderhandlung auf die marktrelevanten Wettbewerbsbedingungen. Die Vorschriften geben an, wann eine Auswirkung als „erheblich“ eingestuft werden kann, und enthalten eine Aufzählung der Tatbestandsmerkmale bei denen die Erheblichkeit des Verstoßes vermutet wird. Die Regeln bestimmen

auch alle weiteren Kriterien für die Prioritätensetzung im Einzelnen. Dadurch soll für mehr Transparenz, Objektivität und nachvollziehbare Entscheidung der KfWS gesorgt werden. Gegen die Beschlüsse der KfWS, mit denen die Einleitung eines Verfahrens abgelehnt wird, kann der Kläger innerhalb von 7 Tagen nach Zustellung Rechtsbehelf beim Verwaltungsgericht der Region Sofia einlegen. Ist der Ablehnungsbescheid rechtskräftig geworden, hat der Kläger Anspruch auf Rückerstattung der für das Verfahren entrichteten staatlichen Gebühr.

Neben den Regeln hat die KfWS auch die Methodik zur Festsetzung von Geldbußen und Sanktionen entsprechend dem GWB sowie die Verfahrensregeln für Durchsuchungen, Sicherstellungen und mündlichen Erklärungen geändert.

Последното изменение на ЗЗК от 2021 г. транспонира **Директива (ЕС) 2019/1 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за предоставяне на правомощия на органите по конкуренция на държавите членки, за да бъдат по-ефективни в правоприлагането, и за гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар (Директива (ЕС) 2019/1)**, която е приета с цел да осигури на националните органи по защита на конкуренцията ресурсите, независимостта и правомощията, необходими им, за да прилагат по-пълно европейските конкурентни правила. Те също така транспонират **Директива (ЕС) 2019/633 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. относно нелоялните търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти (Директива 2019/633)**. Основните промени включват:

- Мандатът на 7-те членове на КЗК се увеличава от 5 на 7 години, като членовете не могат да бъдат избирани за последователни мандати. Настоящите комисари продължават своя мандат.
- Измененията дават на КЗК по-широки правомощия във връзка с разследването на нарушения и налагането на анти-тръстовите правила, вкл. да иска информация и съдействие от националните или европейските органи с правомощия по приложението на нормите на конкурентното право; да призовава физически лица за даване на устни или писмени обяснения. КЗК вече е оправомощена да претърсва частни домове, превозни средства и недвижими имоти, принадлежащи на висши служители на

компании при наличие на съмнение, че там се съхраняват служебни документи и КЗК е получила съдебно разрешение за извършване на проверката. Променен е и компетентният съд за даване на разрешение, като компетентен вече е Административен съд София-област (до 2021 г. компетентен е Административен съд София-град). Промяната е с цел осигуряване на консистентност в нормативната уредба и даване възможност за използване на натрупаните специални познания на този съд при първоинстанционен съдебен контрол пред един и същ съдебен орган, тъй като от 2018 г. самите актове на КЗК подлежат на контрол за законосъобразност именно пред Административен съд София-област.

- В някои хипотези КЗК може вече да наложи санкции на членове на управленските органи на обединение на предприятия, както и на отделните членове на обединението и на дружества, контролиращи същото, като по този начин санкцията отразява действителното икономическо положение, като се предотвратява възможността за използване на правни и организационни похвати за избягване на санкции, като прехвърляне на търговското предприятие на друг правен субект или прехвърляне на нарушението на субект с нисък оборот. Създава се и възможност КЗК да нареди прекратяване на нарушението и да вземе други временни мерки, за да осигури, че докато тече нейното проучване, няма да се засегне сериозно и непоправимо конкуренцията.
- Въведени са някои изменения в процесуалните правила на производствата пред КЗК. С



допълване на **чл. 74, ал. 2 от ЗЗК** се отстранява съществуващата до момента законова неяснота относно срока, в който страните имат право да се запознаят с материалите по преписката. Тя практически често пораждаше спорове и противоречия, предпоставящи възможност за обжалване и възпрепятстване на работата на КЗК. С изменението изрично се въвежда правилото, че правото на достъп до материалите по преписката може да се упражни в срока за предоставяне на писмени възражения (не по-кратък от 30 дни). В съответствие с принципа на процесуална икономия при гарантиране правото на защита на страните е изменен и **чл. 76, ал. 3 от ЗЗК**. Председателят с резолюция насрочва открито заседание, на което КЗК изслушва страните и заинтересованите лица, които са поискали това в срока по **чл. 74, ал. 2**. Откритото заседание се насрочва за ден, определен не по-рано от 14 дни след изтичане на срока за представяне на възраженията или становищата по предявените твърдения за извършени нарушения. Въвежда се и възможност за провеждане на открити заседания от разстояние. Измененията увеличават предвидимост в действията на КЗК и в развитието на производството.

- Изменени са и правилата за оценка и одобрение от страна на КЗК на „концентрациите“ (т.е. сделки, чрез които две или повече независими до този момент предприятия попадат под общ контрол). Конкретно, КЗК вече ще прилага т.нар. SIEC-тест (т.е. тест за значително възпрепятстване на ефективната конкуренция), който се прилага и от Европейската комисия. Оценката на концентрациите ще се извършва по по-широкообхватни критерии, вкл.: структура на засегнатите пазари; пазарна позиция и икономическа и финансова мощ на участниците преди и след концентрацията; очакван технически и икономически напредък в резултат на концентрацията, която би могла да бъде от полза за потребителите; правни, административни, икономически и други бариери пред навлизането на пазара; други релевантни обстоятелства.
- Премахва се институтът на „злоупотреба с силна позиция на договаряне“. Въведен през 2015 г. с **чл. 37а от ЗЗК**, институтът е прилаган във всички сфери на икономиката. Съгласно него икономически по-слабите контрагенти имаха възможност да търсят защита от антиконкурентно поведение на другата страна по договора, дори тя да няма господстващо положение на съответния пазар.
- В **ЗЗК** се въвежда нова глава, съдържаща

правила конкретно за нелоялни търговски практики в сферата на веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти. Забранени са две групи търговски практики. Първата включва „абсолютни забрани“ за уговаряне на срокове за плащане по-дълги от 30 дни от доставката на продукт; краткосрочен (т.е. по-кратък от 30 дни) отказ на купувача от поръчани нетрайни продукти; едностранно изменение на условията на доставка от купувача; налагане на допълнителни плащания на доставчика, които не са свързани с продажбата на селскостопански и хранителни продукти. Втората група включва практики, които са разрешени, когато са предварително договорени между страните с ясни и недвусмислени условия в договора за доставка на селскостопански и хранителни продукти или в последващо споразумение като: връщане от купувача на непродадени продукти, без той да е заплатил за тях и/или за изхвърлянето им; заплащане от доставчика на купувача като условие за складирането, излагането или включването в продуктовата гама на негови продукти или предлагането на пазара на такива. Новите правила се прилагат към доставчици и купувачи в хранителния и селскостопанския сектор с годишен оборот над определен праг, определен в ЗЗК. Купувачите на хранителни и селскостопански продукти (напр. хранителни вериги) могат да бъдат санкционирани с до 5 % от годишния им оборот за предходната финансова година за нарушение на горните норми.

Вследствие на приетите законодателни изменения **ЗЗК** прие нови Правила за приоритизиране на искания за образуване на производства във връзка със забранени споразумения, решения и съгласувани практики, възможни злоупотреби с монополно или господстващо положение и нелоялна конкуренция. Тези Правила влязоха в сила на 18.06.2021 г. Те са изцяло нови и въвеждат изцяло нов принцип, изхождащ от целта на **Директива 2019/1**, че националните органи за защита на конкуренцията следва да се концентрират върху реалните проблеми на конкуренцията, като не просто прилагат закона, но въвеждат националната и европейска политика в областта, сами дефинирайки приоритетите си и използвайки ресурсите си.

Измененият **ЗЗК** предвижда правомощие на Председателя на КЗК с мотивирана заповед да откаже да образува производство за нарушение на конкурентното право, ако случаят не попада в обхвата на приоритетите на КЗК. Правилата дефинират критерии и процедура, по които КЗК



определя приоритетите и преценява дали дадено производство попада в техния обхват. Целта на определяне на приоритети е осигуряване на ефективното използване от КЗК на ресурсите и насочване на усилията към превенция и пресичане на най-сериозните нарушения на конкуренцията.

Един от критериите за приоритизиране е предполагаемият значителен ефект на твърдяното нарушение върху условията на конкуренция на пазара. Правилата сочат кога ефектът се счита за „значителен“ и изброяват формите на нарушение, при които значителността на нарушението се презюмира. Правилата уреждат детайлно и всички

останали критерии за приоритизация, което следва да доведе до прозрачност и обективност на решението на КЗК. Заповедите на КЗК, с които се отказва образуване на производство, подлежат на обжалване от молителя пред Административен съд София-област в 7-дневен срок от съобщението. Когато заповедта за отказ е влязла в сила, молителят има право да иска възстановяване на държавната такса, платена за производството.

Заедно с Правилата, КЗК измени и Методологията си за определяне на глоби и санкции по ЗЗК, както и Процедурните правила за извършване на претърсване, изземване и снемане на устни обяснения.

 The latest amendment of the CPA of 2021 implements **Directive (EU) 2019/1 of the European Parliament and of The Council of 11 December 2018 to empower the competition authorities of the Member States to be more effective enforcers and to ensure the proper functioning of the internal market (EU Directive 2019/1)**, which was promulgated to ensure that national competition authorities enjoy the resources, independence and powers to better enforce EU competition rules. It also transposes **Directive (EU) 2019/633 of the European Parliament and of The Council of 11 December 2018 on unfair trading practices in business-to-business relationships in the agricultural and food supply chain (EU Directive 2019/633)** on unfair trading practices in commercial relationships in the agricultural and food-supply chain. The main amendments include:

- The term of the 7 commissars of the CPC is increased from 5 to 7 years, and its members cannot be appointed for subsequent mandates. Current CPC members continue their mandate.
- The amendments give the CPC broader powers to investigate infringements and enforce anti-trust rules, including: seeking information and cooperation from national authorities or EU authorities that are responsible for the enforcement of consumer protection rules; summoning individuals to obtain verbal or written explanations. The CPC is now empowered to search private homes, vehicles and any premises belonging to company directors and employees, if there is any suspicion that company information and documents are stored there, provided the CPC has acquired a court`s order. There is a change in the competent court to give such an order. The competency now lies with the Administrative Court Sofia District (whereas until 2021 it was with the Administrative Court Sofia City). The purpose of the amendment is

to secure consistency in the regulation and to give opportunity for the special knowledge acquired by this judicial body to be used in the appellative procedure before one and the same first instance court, because as of 2018 the CPC`s acts are subject to legal review namely before the Administrative Court Sofia District.

- The CPC may now also in some cases impose sanctions to members of the managing bodies of an association of enterprises as well as to individual members of the association and companies, which control the association, thus allowing sanctions to take into account the real economic situation and to prevent the use of legal and organizational tricks for the avoidance of sanctions, such as transfer of a commercial enterprise to another legal entity or transfer of the infringement to a low-turnover enterprise. The CPC is also empowered to order cessation of the violation and to take other interim measures to ensure that, while its investigation is ongoing, competition will not be seriously and irreparably affected.
- Some amendments of the procedural rules of the hearings before the CPC were adopted. The addition to **Art. 74, Para. 2** of the CPA clarified the uncertainty of the term provided by law, in which parties may review the materials in the file. This uncertainty often raised disputes and contradictions and gave cause for appeals and obstructions of the CPC`s work. The amendment explicitly provides a rule that the right of access to the materials in the file may be exercised in the term in which written objections may be provided (which may not be less than 30 days). **Art. 76, Para. 3** of the CPA was amended as well to better serve the principle of procedural economy when guaranteeing the right of defense of the parties. The Chairman, with a resolution, schedules an open hearing where the CPC hears pleadings by



the parties, who have made such a request within the term provided in **Art. 74, Para. 2**. The open hearing may be scheduled not earlier than 14 days after the expiration of the term for submission of objections and statements against the accusations for performed infringements. An option to hold open hearings from distance is also introduced. The amendments increase the predictability in the actions of the CPC and in the development of the proceedings.

- Rules on CPC assessment and approval of “concentrations” (i.e. transactions in which two or more previously independent entities come under common control) were also amended. In particular, the CPC shall apply the SIEC test (i.e. significant impediment of effective competition), which is also applied by the European Commission. Concentrations shall be assessed under broader criteria including: structure of the affected markets; market position and economic and financial power of the participants before and after the concentration; expected technical and economic progress as a result of the concentration that could benefit consumers; legal, administrative, economic and other barriers to market entry; any other other relevant circumstances.
- The concept of abuse of a ‘stronger bargaining position’ is deleted. Introduced in 2015 as **Art.37a of the CPA**, the concept was applied in all sectors of the economy. Under this, economically dependent partners were often able to claim anti-competitive behaviour on the part of contractual partners even if they did not enjoy a dominant position in their respective market.
- A new chapter dealing with unfair commercial practices concerning specifically the agricultural and food supply chain is implemented in the **CPA**. Two groups of trading practices are prohibited. The first group includes “absolute bans” on imposing payment terms that exceed 30 days after the delivery of products; short-term (i.e. less than 30 days) cancellation of ordered perishable products; unilateral amendment of the delivery terms by the buyer; imposing additional fees on a supplier, which are not related to the purchase of agricultural or food products. The second group includes practices that are permissible, if agreed upon in a clear and unambiguous terms in the supply agreement, such as the return of unsold products that the buyer has not paid for or paid the cost of their disposal; imposing fees on the supplier as a condition for the storage, product placing and offering of products, or for the advertising activities of the buyer. The new rules apply to suppliers and buyers in the food and agricultural sector with an annual turnover that

meets a certain thresholds specified in the **CPA**. Buyers of agricultural and food products (e.g. retail chains) can be penalized with up to 5 per cent of their annual turnover for the previous financial year for breaking any of the rules specified above.

As a result of these legislative amendments, the **CPC** adopted new Rules for Prioritisation of Requests for Initiating Proceedings in relation to prohibited agreements, decisions and concerted practices, potential abuses of monopoly or dominant position, and unfair competition. These Rules came into force on 18.06.2021. They are entirely new and set a new principle, which follows from the general idea of the **EU Directive 2019/1** that national competition authorities shall concentrate on the real problems of competition and not merely administrate the law but perform the States` and Union`s policy in the field by defining their priorities and effectively using their resources.

The amended **CPA** provides that in certain cases the Chairman of the CPC may refuse to open proceedings to investigate infringements of competition law with a motivated order, if the case does not fall within the scope of the CPC`s enforcement priorities. The Rules set out the criteria and procedure, by which the CPC defines enforcement priorities and makes assessment whether a potential case falls within those priorities. The purpose of setting the priorities is to ensure the efficient use of the CPC`s resources and to direct its efforts towards the prevention and termination of the most significant distortions of competition.

One of the prioritisation criteria is the presumable significant impact of the alleged infringement on the terms of competition in the market. The Rules indicate when the impact is considered ‘significant’ and point out the specific forms of violations where significance is presumed. The Rules also detail all other criteria for prioritisation, which should guarantee transparency and objectivity of CPC`s decisions. Furthermore, CPC`s orders for refusing to initiate proceedings can be appealed before the Administrative Court Sofia District within 7 days after the notification of the applicant. When the refusal order has finally entered into effect, the applicant can request reinstatement of the state fees paid in relation to the refused proceedings.


Along with the Rules, the CPC updated its Methodology for Setting Sanctions and Fines under The CPA and Procedural Rules for Search, Seizure and Taking of Oral Statements.



Verbotene Vereinbarungen, Beschlüsse von Unternehmensvereinigungen und aufeinander abgestimmte Verhaltensweisen – horizontale und vertikale Wettbewerbsabreden, Kartell

Забранени споразумения, решения и съгласувани практики – хоризонтални и вертикални ограничения на конкуренцията, картел


Prohibited agreements, decisions and concerted practices – horizontal and vertical restraints on competition, cartel

 Artikel 101 des Vertrags über die Arbeitsweise der Europäischen Union (AEUV) verbietet alle Vereinbarungen zwischen Unternehmen, Beschlüsse von Unternehmensvereinigungen und aufeinander abgestimmte Verhaltensweisen, die den Handel zwischen Mitgliedstaaten beeinträchtigen und den Wettbewerb innerhalb des Binnenmarkts einschränken. Artikel 15 Abs. 1 GWB verbietet die nachfolgend genannten Vereinbarungen zwischen zwei oder mehreren Unternehmen, Beschlüsse von Unternehmensvereinigungen und aufeinander abgestimmte Verhaltensweisen, die eine Verhinderung, Einschränkung oder Verfälschung des marktrelevanten Wettbewerbs bezwecken oder bewirken: unmittelbare oder mittelbare Festsetzung der An- oder Verkaufspreise oder sonstiger Geschäftsbedingungen; Aufteilung der Märkte oder Versorgungsquellen; Einschränkung oder Kontrolle der Erzeugung, des Absatzes, der technischen Entwicklung oder der Investitionen; die Anwendung unterschiedlicher Vertragsbedingungen bei gleichwertigen Leistungen gegenüber Handelspartnern, wodurch diese im Wettbewerb benachteiligt werden; die an den Abschluss von Verträgen geknüpfte Bedingung, dass die Vertragspartner zusätzliche Leistungen annehmen, die weder sachlich noch nach Handelsbrauch in Beziehung zum Vertragsgegenstand stehen. Absatz 2

legt fest, dass derartige Vereinbarungen und Beschlüsse nichtig sind.

Um eine verbotene Vereinbarung nachzuweisen, muss laut KfWS ein gegenseitiger Wille zu wettbewerbswidrigem Verhalten nachgewiesen werden, da das Vorliegen einer „Vereinbarung“ die Beteiligung von mehr als einer Partei erfordert. Beobachtungen zur jüngsten Rechtsprechung zeigen allerdings, dass die KfWS in ihren Entscheidungen dazu tendiert Kleinunternehmen an der Vereinbarung (und insbesondere am Kartell als Unterform) nicht zu sanktionieren, auch wenn sie der Vereinbarung zugestimmt haben. Nur der Großunternehmer oder die sog. „aktive Partei“ bei der Vorbereitung und praktischen Umsetzung der Vereinbarung solle sanktioniert werden. So befindet z.B. die KfWS in ihrer Rechtsprechung (in Übereinstimmung mit dem Verständnis der Europäischen Kommission), dass ein Verbot seitens eines Herstellers oder Großhändlers an Einzelhändler, seine Waren unter einem bestimmten Preis zu verkaufen, eine Zuwiderhandlung darstellt. In seiner jüngsten Rechtsprechung seit 2021 hat die KfWS jedoch keine Sanktionen gegen Einzelhändler verhängt, denen ein Hersteller untersagt hat, unter einem bestimmten Preisniveau zu verkaufen. Es bleibt abzuwarten, ob sich dieser neue Ansatz als ständige

Rechtsprechung durchsetzt.



Eine verbotene Vereinbarung liegt ferner nur dann vor, wenn sie zwischen zwei unabhängigen Unternehmen geschlossen wurde. Vereinbarungen zwischen zwei Rechtsträgern, von denen der eine eine untergeordnete Rolle in der Struktur des anderen spielt (als Abteilung oder Glied), kann nicht geahndet werden. Die europäische Rechtsprechung befasst sich insbesondere mit der Frage, wann ein Händler oder Handelsvertreter, also quasi das Unternehmen, welches mit dem „Weiterverkauf“ fremder Produkte beauftragt ist, ein unabhängiges Unternehmen und wann Teil des Unternehmens des Herstellers ist. Die Leitlinien der Europäischen Kommission für vertikale Wettbewerbsabreden enthalten eine unvollständige Liste spezifischer finanzieller und geschäftlicher Risiken, deren Übernahme den Handelsvertreter in ein unabhängiges Unternehmen verwandeln. Entscheidend ist, wer das finanzielle oder wirtschaftliche Risiko trägt. Wenn es der Handelsvertreter ist, dann gilt er als unabhängiges Unternehmen, ist es der Auftraggeber, dann agiert der Handelsvertreter eher als strukturelle Einheit des Verkäufers. Definiert wurden drei Arten von finanziellen oder geschäftlichen Risiken, die für die Einstufung einer Vereinbarung von Bedeutung sind: 1. Risiken, die unmittelbar mit den Verträgen zusammenhängen; 2. Risiken, die marktspezifische Investitionen betreffen; und 3. Risiken in Verbindung mit anderen Tätigkeiten auf demselben sachlich relevanten Markt, als der Auftraggeber im Rahmen des Vertreterverhältnisses vom Handelsvertreter verlangt, diese durchzuführen. Im Einklang mit der europäischen Rechtsprechung analysierte die KfWS zwei wichtige Fragen: inwiefern der „Handelsvertreter“ das Ganze (oder nur einen geringen Teil) wirtschaftliche und finanzielle Risiko für den Vertrieb der spezifischen Waren an Dritte trägt; ob er als Hilfsstruktur tätig ist, die „einen integralen Bestandteil des Unternehmens des Auftraggebers bildet“.

Der Begriff „abgestimmte Verhaltensweise“ wurde in **§ 1, Z. 14 der ZB des GWBs** als koordinierte Handlungen oder Unterlassungen von zwei oder mehreren Unternehmen, definiert. Die KfWS und das **Oberste Verwaltungsgericht (OVG)** gehen in ihrer Rechtsprechung davon aus, dass es sich bei einer abgestimmten Verhaltensweise um eine Form der Koordinierung zwischen Unternehmen handelt, die ohne eine rechtliche Verbindung bewusst eine praktische Zusammenarbeit an die Stelle des mit Risiken verbundenen Wettbewerbs treten lassen. Im Gegensatz zur Vereinbarung ist unter der abgestimmten Verhaltensweise eine Form der Koordinierung zu verstehen, bei der die Marktteilnehmer versuchen, ohne untereinander in Kontakt zu stehen und ohne gemeinsamen Plan, bewusst die Wettbewerbsrisiken

abzuschwächen, indem sie im täglichen Geschäft Absprachen über die Höhe der Preise treffen und das Prinzip der gleichen Selbstbeschränkung befolgen, was nicht auf normale Marktbedingungen zurückgeführt werden kann.

Der „Beschluss einer Unternehmensvereinigung“ ist eine Form der freiwilligen Koordinierung bzw. Abstimmung zwischen unabhängigen konkurrierenden Unternehmen, die sich zu einer größeren Wirtschaftseinheit zusammenschließen. Deren Zweck besteht darin, gemeinsame Interessen zu verfolgen und zu schützen. Dabei ist es nicht zwingend, dass die Selbständigkeit der einzelnen Unternehmen aufgehoben wird. Unternehmensvereinbarungen werden in der Regel mit der Absicht gegründet, dass Verhalten der Mitglieder auf einem bestimmten Markt zu koordinieren und den Wettbewerb durch Zusammenarbeit zu ersetzen. Verbotene Beschlüsse können verschiedene Formen annehmen – Schriftverkehr, Anordnungen, Anweisungen, Protokolle, Prognosen, Empfehlungen, Berichte etc. Auch Satzungen, Gründungsurkunden oder Geschäftsordnungen der Vereinigungen sowie organisatorische Dokumente können als „Beschluss“ im Sinne des allgemeinen Verbots verstanden werden.

Artikel 15 GWB erfasst sowohl vertikale (zwischen Unternehmen, die auf verschiedenen Marktstufen tätig sind, wie z. B. ein Vertrag zwischen einem Hersteller und einem Händler über den Vertrieb bestimmter Produkte) als auch horizontale Wettbewerbsabreden (zwischen zwei oder mehreren Unternehmen, die auf der gleichen Marktstufe bestimmte Produkte herstellen und vertreiben).

Das Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen und die unionsrechtlichen Wettbewerbsregeln widmen den Kartellen besondere Aufmerksamkeit. Ein Kartell ist gemäß Legaldefinition (**§ 1, Z. 5 der ZB des GWBs**) eine Vereinbarung bzw. eine abgestimmte Verhaltensweise zwischen zwei oder mehreren Unternehmen zwecks Abstimmung ihres Wettbewerbsverhaltens auf dem Markt oder die Beseitigung des Wettbewerbs durch Praktiken wie Abreden über Ein- und Verkaufspreise, Preisbindungen, Urheberrechte, die Festlegung von Produktions- oder Absatzquoten, die Zuweisungen von Gebieten und Aufteilung von Kunden, einschließlich der Manipulation von öffentlichen Ausschreibungen oder Wettbewerben, Einfuhr- oder Ausfuhrbeschränkungen oder wettbewerbswidrige Maßnahmen gegen andere Wettbewerber. Laut KfWS handelt es sich bei einem „Kartell“ um eine horizontale Vereinbarung zwischen direkten Wettbewerbern auf dem jeweiligen Markt. Oft werden solche wettbewerbswidrigen Absprachen nur mündlich oder informell getroffen. Jedes Kartell hat seine eigene interne Organisation und



Aufgabenteilung zwischen den einzelnen Akteuren - Anführer, Verwalter, Mitläufer. Dieser Tatbeitrag (die Rolle im Kartell) wird von der KfWS und dem OVG bei der Festlegung der Sanktionen für jeden Kartellbeteiligten berücksichtigt.


Das allgemeine Verbot findet keine Anwendung für wettbewerbswidriges Verhalten von Unternehmen, deren Marktanteile die gesetzlich festgelegte Marktanteilsschwelle nicht überschreiten (die sog. de-minimis-Regelung), sofern ihr Verhalten nicht die unmittelbare oder mittelbare Festsetzung von Preisen, Zuteilung von Märkten bzw. Aufteilung von Kunden und die Beschränkung von Produktion und Absatzmärkten bezweckt oder bewirkt. Gemäß **Art. 16 Abs. 2 GWB** haben Vereinbarungen zwischen Unternehmen, Beschlüsse von Unternehmensvereinigungen und aufeinander abgestimmte Verhaltensweisen eine unbedeutende Auswirkung auf den Wettbewerb, wenn Vereinbarungen zwischen den Wettbewerbern auf den betroffenen relevanten Märkten gemeinsam nicht mehr als 10% und Vereinbarungen zwischen Nichtwettbewerbern auf den betroffenen relevanten Märkten gemeinsam nicht mehr als 15% Marktanteil aufweisen.

In Einzelfällen kann für bestimmte Vereinbarungen, Beschlüsse und aufeinander abgestimmte Verhaltensweisen eine Freistellung vom allgemeinen Verbot nach **Art. 15 Abs. 1 GWB** (bzw. **Art. 101, Abs. 1 AEUV**) in Betracht kommen, wenn die Voraussetzungen des **Art. 17 GWB** bzw. des **Art. 101 Abs. 3 AEUV** erfüllt sind oder ein Beschluss der KfWS bzw. eine Gruppenfreistellung der Europäischen Kommission greift. So hat die KfWS mit Entscheidung Nr. 55/20.01.2011 bestimmte Gruppen von Vereinbarungen, Beschlüsse und abgestimmte Verhaltensweisen von dem Verbot freigestellt. So z. B. Kraftfahrzeuge, den Versicherungssektor, Spezialisierungsvereinbarungen und Technologietransfers etc. Die KfWS hat in ihrer Entscheidung die Bedingungen für eine Gruppenfreistellung festgelegt und die in mehreren Verordnungen der Europäischen Kommission beschlossenen Kriterien in nationales Recht umgesetzt.

Seit 2008 räumt das GWB den Unternehmen die Möglichkeit ein, an einem Programm zur Freistellung oder Herabsetzung von Sanktionen teilzunehmen. Dabei handelt es sich um ein Programm zur Anwendung des **Art. 101 AEUV** bzw. des **Art. 15 GWB**, auf dessen Grundlage ein Beteiligter an einem mutmaßlich geheimen Kartell, unabhängig von den anderen Kartellbeteiligten, an einer Untersuchung der Wettbewerbsbehörde mitwirken kann, indem er freiwillig seine Kenntnisse von dem Kartell und seine Beteiligung darlegt. Im Gegenzug dafür wird ihm

durch Beschluss oder Einstellung des Verfahrens die wegen seiner Beteiligung am Kartell zu verhängenden Geldbuße erlassen oder ermäßigt. Zu diesem Zweck ist vom Unternehmen oder einer natürlichen Person in dessen Namen ein schriftlicher oder mündlicher Antrag auf Anwendung der Kronzeugenregelung bei der Wettbewerbsbehörde zu stellen. Dem Antrag ist eine Unternehmenserklärung beizufügen, die eine präzise Beschreibung der kartellbekannten Informationen und die Rolle des beteiligten Unternehmens oder der Einzelperson enthält; die Erklärung muss zum Zweck der Teilnahme an einem Kronzeugenprogramm abgegeben werden und darf keine Informationen offenlegen, die bereits bekannt sind. Straffreiheit kann nur für das erste kooperierende Unternehmen gewährt werden, nämlich das Unternehmen, das der KfWS das Bestehen des mutmaßlichen Kartells zuerst meldet. Das Unternehmen muss der KfWS vor den anderen Beteiligten ausreichende Informationen für das Bestehen des Kartells offenlegen, wobei es keine Anforderungen an den Umfang der vorgelegten Beweismittel gibt. Die Anforderungen an die Art der Beweismittel sind unterschiedlich, je nachdem, ob die KfWS bereits eine Untersuchung gegen das mutmaßliche Kartell eingeleitet hat oder aufgrund der Informationen des Antragstellers die Einleitung einer Untersuchung plant. Zwingende Voraussetzung für Straffreiheit ist jedoch, dass der Kronzeuge keine Maßnahmen ergriffen hat, um andere Unternehmen zur Mitwirkung oder Weiterführung der Beteiligung am Kartell zu zwingen. Er muss im Weiteren die Auflagen des Programms erfüllen, seine Mitwirkung am Kartell einstellen, freiwillig und im vollem Umfang mit der KfWS zusammenarbeiten und keine Beweismittel vernichtet, verfälscht oder unterschlagen haben (**Art. 101 Abs. 5 GWB**). Die KfWS kann auch die Sanktionen gegen einen Kartellteilnehmer herabsetzen, wenn das Unternehmen freiwillig kooperiert und von sich aus Beweise vorlegt, die für den Nachweis der Zuwiderhandlung von entscheidender Bedeutung sind (**Art. 101 Abs. 3 GWB**). Die Beurteilung, ob ein Beweismittel „von entscheidender Bedeutung für den Nachweis der Zuwiderhandlung“ ist, obliegt der KfWS und wird im Verhältnis zum Gesamtumfang und Gewicht der im Verfahren erhobenen Beweise getroffen.

Die Kronzeugenregelung spielt eine wesentliche Rolle bei der Aufdeckung von Kartellabsprachen und ist ein wichtiges Instrument der nationalen Rechtsprechung und wirksames Abschreckungsmittel. Dies liegt daran, dass Kartelle kraft des GWB als besonders „schwere“ Verstöße gegen das Kartellverbot eingestuft werden. Die Unionsvorschriften sowie das GWB und die Methodik zur Festsetzung von Geldbußen und Sanktionen, die auf dieser Grundlage verhängt werden, sehen insbesondere für kartellrechtliche Kernverstöße die höchsten Sanktionen vor.



Чл. 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) забранява всички споразумения, решения и съгласувани практики, които засягат търговията между държавите членки и ограничават конкуренцията на вътрешния пазар. Съгласно **чл. 15, ал. 1 от ЗЗК** забранени са всякакъв вид споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия, както и съгласувани практики на две или повече предприятия, които имат за цел или резултат предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията на съответния пазар, като: пряко или косвено определяне на цени или други търговски условия; разпределяне на пазари или източници на снабдяване; ограничаване или контролиране на производството, търговията, техническото развитие или инвестициите; прилагане на различни условия за един и същ вид договори по отношение на определени партньори, при което те се поставят в неравноправно положение като конкуренти; поставяне на условията на договори в зависимост от поемането от другата страна на допълнителни задължения или от сключването на допълнителни договори, които по своя характер или съгласно обичайната търговска практика не са свързани с предмета на основния договор или с неговото изпълнение. **Ал. 2** предвижда, че такива споразумения и решения са нищожни.

Според ЗЗК за доказване на забранено споразумение е необходимо да се установи наличието на насрещна воля за следване на антиконкурентно поведение, тъй като за наличие на „споразумение“ е необходимо да участва повече от една страна. Въпреки това, в най-новата практика сенаблюдава промяна в решенията на КЗК в посока по-малките участници в споразумението (и конкретно – картела като негов подвид) да не бъдат санкционирани, макар да са се съгласили с него. Санкция да се налага само на големия участник или на „активната страна“ в подготовката и практическата реализация на споразумението. Така, напр. КЗК в практиката си трайно приема (в унисон с разбирането на Европейската комисия), че забраната от страна на производител или търговец на едро към търговците на дребно да продават под определена цена негови стоки, представлява нарушение. Въпреки това, в най-новите си решения от 2021 г. КЗК не санкционира търговците на дребно, на които е налагана от производителя забраната да продават под определена цена. Дали този нов подход ще се превърне в трайна практика предстои да се установи.

Също така, едно от основните изисквания, за да се приеме наличие на забранено споразумение, е то да е сключено между независими предприятия. Споразумения между два правни субекта, единият

от които играе ролята на звено или отдел в другото, не може да бъде наказуемо. Европейската практика отделя специално внимание на въпроса кога дистрибуторът или търговският представител, т.е. лицето, натоварено да „препродава“ чужди продукти, е независимо предприятие и кога е част от предприятието на производителя. Насоките на Европейската комисия относно вертикалните ограничения съдържат неизчерпателен списък на конкретни финансови и търговски рискове, носенето на които превръща търговския представител в независимо предприятие. Водещ критерий е кой носи финансовия или търговския риск. Ако това е търговският представител, той е независимо предприятие, а ако е принципалът - представителят е по-скоро структурно звено. Съществуват 3 вида финансови или търговски рискове, които са важни в тази връзка: 1. специфични за договора рискове; 2. рисковете, свързани със специфични за конкретната дейност инвестиции; и 3. рискове, свързани с други дейности, извършвани на същия продуктов пазар, до степента, до която принципалът изисква от представителя да се ангажира с извършването им. В духа на европейската практика, КЗК анализира два основни въпроса: поема ли „агентът“ икономическия и финансов риск (или само незначителна част), свързан с продажбата на конкретните стоки на трети лица; оперира ли той като спомагателно звено, „формиращо интегрална част от предприятието на принципала“.

Понятието „съгласувана практика“ е легално дефинирано в **§1, т. 14 от ДР на ЗЗК** като координирани действия или бездействия на две или повече предприятия. В практиката КЗК и **Върховният административен съд (ВАС)** приемат, че съгласувана практика представлява форма на координация между предприятията, които, без да са постигнали споразумение помежду си, съзнателно заместват рисковете на конкуренцията с практическо сътрудничество. За разлика от споразумението, съгласуваната практика е форма на координация между предприятията, при която те, без да са изработили съвместен план за това, при липса на контакт помежду си съзнателно премахват присъщите на конкуренцията рискове, като координират ежедневно си търговско поведение и възприемат еднакво самоограничаване, което не се дължи на обективните условия на съответния пазар.

„Решение на сдружение на предприятия“ е такава форма на координирано или съгласувано поведение на независими предприятия, което е продиктувано или улеснено от субект, който реално не осъществява стопанска дейност на съответния пазар, но обединява независими



стопански субекти и си поставя за цел защита на техните интереси, като им налага следването на определено стопанско поведение, заменящо ефективната конкуренция между тях със сътрудничество. Забраненото решение може да има много различни форми на проявление – писма, разпореждания, указания, протоколи, прогнози, препоръки, справки и др. Самите учредителни или устройствени актове на сдруженията, както и организационни документи, също могат да се приемат като “решение” по смисъла на общата забрана.

Под състава на **чл. 15 от ЗЗК** се подвеждат както вертикалните ограничения (сключени между предприятия, които осъществяват стопанска дейност на различни нива на производството и дистрибуцията, като напр. договор между производител и дистрибутор за разпространение на определени продукти), така и хоризонталните ограничения (между две или повече предприятия, действащи на едно и също ниво на производството или дистрибуцията на определени продукти).


Специално внимание ЗЗК и европейските актове в областта на конкурентното право обръщат на картела. Според легалната дефиниция (**§1, т. 5 от ДР на ЗЗК**), "картел" е споразумение и/или съгласувана практика между две или повече предприятия с цел координиране на тяхното конкурентно поведение на съответния пазар или повлияване на съответните параметри на конкуренцията чрез практики, като например определяне или координиране на покупните или продажните цени или други условия на търговия, включително по отношение на правата на интелектуална собственост, определяне на квоти за производството или продажбите, подялба на пазари и клиенти, включително манипулиране на публични търгове или конкурси, ограничения на вноса или износа или антиконкурентни действия срещу други конкуренти. Според КЗК "картел" е наличие на хоризонтално споразумение между преки конкуренти на съответния пазар. Много често той се изразява в неформални (устни) уговорки за предприемане на определено антиконкурентно поведение. Всеки картел има своя вътрешна организация и разпределение на функциите между участниците – лидер, администратор, последователи. Това разпределение се взема под внимание от КЗК и ВАС при определяне на санкциите на всеки участник.

Общата забрана е неприложима спрямо антиконкурентно поведение на предприятия, чиито пазарни дялове не надвишават посочените в закона максимални прагове (т.нар. „правило de minimis”), при условие че поведението им няма за

цел или резултат пряко или косвено определяне на цени, разпределяне на пазари и/или клиенти и ограничаване на производството и продажбите. Така, съгласно **чл. 16, ал. 2 от ЗЗК** споразуменията между предприятия, решенията на сдружения на предприятия и съгласуваните практики имат незначителен ефект върху конкуренцията: ако общият пазарен дял, притежаван от страните по споразумението, не надвишава 10 % от съответния пазар, ако участниците са конкуренти помежду си; или 15 % за всеки от съответните пазари, засегнати от споразумението, когато участниците не са преки конкуренти.

Някои споразумения, решения и съгласувани практики могат да се считат за освободени от общата забрана по **чл. 15, ал. 1 от ЗЗК** (респективно **чл. 101, ал. 1 от ДФЕС**), ако отговарят на условията, посочени в **чл. 17 от ЗЗК**, респективно в **чл. 101, ал. 3 от ДФЕС**, или са обхванати от решение на КЗК или регламент на Европейската комисия за групово освобождаване от забраната на определена категория споразумения, решения или съгласувани практики. Така напр. КЗК е освобождавала определени категории споразумения от забраната – напр. моторни превозни средства, застрахователния сектор, споразумения за специализация и трансфер на технологии и др., като в решение № 55/20.01.2011 г. КЗК дефинира условията за групово освобождаване и въвежда в националното право критериите, залегнали в няколко Регламентата на Европейската комисия.


От 2008 г. в ЗЗК е създадена възможност за участие на лицата в програма за освобождаване от санкция или намаляване размера на санкцията. Това е програма, свързана с прилагането на **чл. 101 от ДФЕС** или на **чл. 15 от ЗЗК**, въз основа на която участник в таен картел, независимо от другите предприятия, участващи в картела, сътрудничи при разследването, провеждано от орган за защита на конкуренцията, като доброволно предоставя данните, с които разполага, относно картела и ролята на участника в него. В замяна на това, чрез решение или чрез прекратяване на производството, участникът се освобождава от санкция за участието му в картела или размерът на неговата санкция се намалява. За целта се прави искане за освобождаване от санкция или за намаляване на санкции, което представлява устно или писмено доброволно изявление, направено пред орган за защита на конкуренцията от предприятие или физическо лице, или от тяхно име, в което се описват известните им данни относно даден картел и ролята на предприятието или на физическото лице в него, като изявлението е изготвено с цел участие в програма за освобождаване от санкция или за намаляване



на санкции, като не включва вече съществуваща информация. Освободено от санкция може да бъде само едно от предприятията, участващи в картела, а именно - предприятието, което първо разкрие пред КЗК съществуването на картела. Необходимо е предприятието да предостави на КЗК преди останалите участници достатъчно данни и доказателства за съществуването на картела, но не е въведено изискване за количеството представени доказателства. Изискванията за характера на доказателствата са различни в зависимост от това, дали КЗК вече е започнала разследване на съответния картел или ще започне такова в резултат на информацията на молителя. Задължителни предпоставки за освобождаване от санкция обаче са предприятието да не е предприемало действия, за да принуди останалите предприятия да участват в картела, то да е спазило всички условия, определени му в програмата, както и да е прекратило участието си в картела, да сътрудничи доброволно и пълноценно на КЗК и да не е унищожило, подправило или

укрило доказателства (чл. 101, ал. 5 от ЗЗК). КЗК може също така да намали санкциите на предприятие, участващо в картел при условие, че предприятието доброволно, по собствена инициатива, предостави доказателство, което има съществено значение за доказване на нарушението (чл. 101, ал. 3 от ЗЗК). Преценката, дали дадено доказателство е от „съществено значение за доказване на нарушението“ е на КЗК и се извършва спрямо общия обем и тежест на събраните доказателства по производството.

Процедурата за освобождаване и намаляване на санкции има съществена роля за разкриване на тайния картел и е много важен инструмент за въздействие, предвиден в националното законодателство. Това е така, тъй като картелите се квалифицират от ЗЗК като „тежки“ нарушения на антитръстовото законодателство. Европейските правила, както и ЗЗК и Методиката за определяне на санкциите, налагани по него, предвиждат най-високите санкции именно за участниците в картели.



Pursuant to **Art. 101 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU)** prohibited shall be all agreements between undertakings, decisions by associations of undertakings and concerted practices which may affect trade between member states and which have as their scope or effect the prevention, restriction or distortion of competition within the internal market. Pursuant to **Art. 15, Para. 1 of the CPA** prohibited shall be all kinds of agreements between undertakings, decisions of associations of undertakings, as well as concerted practices of two or more undertakings who aim at prevention, restriction or distortion of competition on the respective market by: direct or indirect price-fixing or any other trading conditions; sharing markets or sources of supply; limitation or control of production, trade, technical development or investments; application of dissimilar conditions to equivalent transactions with other trading parties, thereby placing them at competitive disadvantage; making the conclusion of contracts subject to acceptance by the other parties of supplementary obligations or conclusion of supplementary contracts, which, by their nature or according to commercial practice, have no connection with the subject of the main contract or to its fulfilment. **Para. 2** provides that such agreements and decisions shall be void.

According to the CPC, in order for a prohibited agreement to be proven, it is necessary to establish the existence of a mutual will to pursue anti-competitive behaviour, as the existence of an

"agreement" requires the participation of more than one party. Despite the above, a new tendency is observed in the newest practice of the CPC, where the minor participants in the agreement (and specifically in the cartel as its sub-type) are not sanctioned although they have agreed to it. Only the major participant or the "active" party in the preparation and execution of the agreement is sanctioned. For example, in its practice the CPC constantly accepts (as does the European Commission) that a prohibition imposed by a producer or whole-seller to retailers to sell his goods under a specific price is a violation. Notwithstanding the above, in its newest decisions from 2021 the CPC does not impose sanctions to retailers, to whom a restraint has been imposed not to sell under a certain price. Whether this new approach will become a permanent practice is to be seen.

In addition, one of the main requirements for the CPC to accept that there is a prohibited agreement, is for it to be concluded between independent undertakings. An agreement between two legal subjects, one of which acts as a unit or department of the other, is not punishable. The European practice specifically investigates when the distributor or representative, i.e. the person entrusted to "resell" other person's products, is an independent enterprise and when it is part of the producer's undertaking. The European Commission's Guidelines on Vertical Restraints contain a non-exclusive list of specific financial and trade risks the bearing of which means that a



sales representative is an independent enterprise. The main criterium is who bears the financial or commercial risk. If it is the sales representative, he is an independent enterprise; if it is the principle – the representative is rather a structural department. There are 3 types of financial and commercial risks, which are important in this respect – risks, which are specific to the contract; risks related to specific investments for the activity in question; and risks related to other activities which are typical for the same market, to the extent the assignor requires that the agent is engaged with their performance. In accordance with the European practice the CPC analyses two types of main questions: does the “agent” bear the economic or financial risk (or only a small part) related to the sale of the said goods to third parties; does he operate as auxiliary unit, “forming an integral part of the assignor`s undertaking).

The concept of a “concerted practice” is legally defined in **§1, Item 14 of the additional provisions of the CPA** as coordinated actions or inactions of two or more undertakings. In their practice the CPC and the Supreme Administrative Court accept that a concerted practice represents a form of coordination between enterprises which – without reaching a mutual agreement – deliberately substitute the competition risks with practical cooperation. As opposed to the agreement, the concerted practice is a form of coordination between enterprises, where they – without having executed a mutual plan and without contact with one another – deliberately eliminate the risks related to competition by coordinating their daily commercial behaviour and adopting uniform self-restraint, which is not due to the objective conditions of the respective market.

“Decision of an association of undertakings” is such a form of coordinated or concerted behaviour of independent enterprises, which is provoked or facilitated by a person, who practically does not operate on the relevant market. However, he unites independent economic operators and aims at protecting their interests by imposing a certain economic behaviour on them, which substitutes effective competition with cooperation. The prohibited decision may have many different forms of manifestation - letters, orders, instructions, protocols, estimates, recommendations, references, etc. The articles of association or organizational documents of the association may also be accepted as being a “decision” in the sense of the general prohibition.


Both vertical (concluded between enterprises, who carry out economic activity at different levels of production and distribution, such as contracts

between a manufacturer and a distributor for the distribution of certain products) and horizontal (between two or more undertakings operating at the same level of production or distribution of certain products) restraints may fall within the scope of **Art. 15 of the CPA**.

The CPA and the European legislation in the field of competition law pay special attention to the cartel. As per the legal definition (**§1, Item 5 of the additional provisions of the CPA**) “cartel” is an agreement and/or concerted practice between two or more undertakings having the purpose to coordinate their competitive behaviour on the relevant market or to influence relevant competition parameters through practices, such as setting or coordinating purchase or sales prices or other trading conditions, including with regard to intellectual property rights, setting quotas for production and sales, market and customer sharing, including manipulation of public procurements or competitions, restrictions on imports or exports or anti-competitive actions against other competitors. According to the CPC a “cartel” is defined as horizontal agreement between direct competitors on the relevant market. It very often consists in informal (oral) agreements for the adoption of a specific behaviour contrary to competition. Every cartel has an internal structure and distribution of functions among the participants – leader, administrator, followers. The CPC and the Supreme Administrative Court take this division into consideration when determining the sanction to each participant.

The general prohibition of **Art. 15 of the CPA** is inapplicable towards behaviour contradicting the competition of enterprises whose market shares are beneath certain thresholds stipulated in the CPA (the so-called “de minimis rule”), provided their behaviour does not aim or result in direct or indirect setting of prices distribution of markets and/or customers and restrictions on production and sales. Thus, pursuant to **Art. 16, Para. 2 of the CPA** agreements between undertakings, decisions of associations of undertakings and concerted practices have negligible effect on concentration: where the total market share of all participants in the agreement does not exceed 10 % of the respective market; or 15 % of each of the affected markets, when the participants are not direct competitors.

Some agreements, decisions and concerted practices may be deemed exempt from the general ban of **Art. 15, Para. 1 of the CPA** (respectively – **Art. 101, Para. 1 of the TFEU**), shall they meet the terms, stipulated in **Art. 17 of the CPA**, respectively – **Art. 101, Para. 3 of the TFEU**) or they fall within the scope of a decision of the CPC or a regulation of the



European Commission for block exemption from the ban of a given category of agreements, decisions or concerted practices. For example, the CPC has decided the following categories of agreements are exempt from the prohibition – automobile and insurance sectors, agreements on specialization and transfer of technology etc., while defining the conditions for the exemption and transposing into the national legislation the criteria of a few Regulations of the European Commission (Decision № 55/20.01.2011 of the CPC).

Since 2008 persons have been given the opportunity to participate in a leniency programme - procedure for amnesty or reduction of the imposed penalty. This programme is connected with the administration of **Art. 101, Para. 1 of the TFEU** or **Art. 15 of the CPA** on grounds of which a participant in a secret cartel, independently from the other enterprises participating in the cartel, collaborates with an investigation performed by a competition protection authority by voluntarily submitting the data it has regarding the cartel and the applicant`s participation in it. In return – through a decision or termination of the procedure – this participant shall be exempt from sanction or the amount of his penalty shall be decreased. Therefore, an application for amnesty or decreasing of the penalty shall be submitted, which represents a voluntary statement – oral or in writing – made before a competition protection authority by an enterprise or a physical person or on its behalf, describing the known data regarding the cartel and the role of the enterprise or the physical person in it, whereas the statement is executed with the purpose to participate in a leniency programme and does not include information already revealed by the organ. Only one of the enterprises, which participate in a cartel, may be exempt from sanction and namely - the enterprise, which first reveals before the CPC the existence of the cartel. It is required that the enterprise represents before the CPC before all other participants enough data and proof of the existence of the cartel, but there is no requirement regarding the quantity of the pieces of proof. There are different requirements regarding the nature of the pieces of proof submitted depending on whether the CPC has initiated an investigation on the relevant cartel or shall initiate such a procedure in result of the petitioner`s information. In order for the enterprise to be exempt from sanction it is obligatory that it has not taken any actions to force the other undertakings to participate in the cartel; it has fulfilled all obligations imposed to it by the programme; as well as it must have ended his participation in the cartel, cooperate voluntarily and fully with the CPC and must not have destroyed, falsified or concealed any evidence (**Art. 101, Para. 4 of the CPA**). The CPC may also decrease the sanction

of an enterprise participating in a cartel, provided it submits voluntarily and on its own initiative a piece of evidence having a substantial importance for proving the infringement (**Art. 101, Para. 3 of the CPA**). The judgement whether or not a piece of evidence is “of substantial importance for proving the infringement” belongs to the CPC and is made on basis of the total volume and significance of the evidence gathered in the procedure.


The leniency procedure has a substantial importance for the disclosure of secret cartels and represents a very important instrument of influence provided for in the national legislation. This follows from the qualification of “cartels” made by the CPA as forms of “severe” violations of the antitrust legislation. The European legislation, as well as the CPA and the Methodology for Imposing Sanctions for violations of the CPA provide the most severe sanctions namely for participants in cartels.



Missbrauch eines Monopols und einer marktbeherrschenden Stellung

Злоупотреба с монополно и господстващо положение

Abuse of monopoly power and of dominant position

 Laut **Art. 31 GWB** ist es Unternehmen mit einer Monopolstellung oder einer marktbeherrschenden Stellung sowie zwei oder mehreren Unternehmen mit gemeinsamer marktbeherrschender Stellung untersagt, durch ihr Verhalten den Wettbewerb auf dem relevanten Markt zu verhindern, einzuschränken oder zu verfälschen und dadurch die Interessen der Verbraucher zu beeinträchtigen. Damit das Verbot Anwendung findet, muss nachgewiesen werden, dass das Unternehmen eine Monopolstellung oder eine marktbeherrschende Stellung innehat.

Ein Monopol liegt dann vor, wenn ein Unternehmen per Gesetz das Vorrecht auf den Verkauf sowie der Produktion eines Produktes hat (**Art. 19 GWB**). Eine Monopolstellung kann nur durch ein Gesetz vergeben werden; jede andere Einräumung einer Monopolstellung ist als nichtig zu betrachten. Gemäß **Art. 19 Abs. 2 GWB** ist eine Monopolstellung nur mit den nach **Art. 18 Abs. 4 der Verfassung** der Republik Bulgarien festgelegten Fällen vereinbar, und zwar: Eisenbahnverkehr, nationale Post- und Telekommunikationsnetzwerke, Nutzung der Kernenergie, Herstellung von radioaktiven Stoffen, Waffen, Sprengstoff und biogefährdende Stoffe. Das Verfassungsgericht ist der Ansicht, dass diese Aufzählung Anspruch auf Vollständigkeit hat und die Möglichkeit ausschließt, ein Monopol auf andere Tätigkeiten auszuweiten. Da ein Monopol des Staates mit der marktwirtschaftlichen Grundordnung nicht vereinbar ist, befand das Verfassungsgericht, dass dem Staat das Monopolrecht nur in Ausnahmefällen eingeräumt werden darf, insbesondere wenn es das öffentliche Interesse verlangt, dass die nach **Art. 18 Abs. 4 der Verfassung** festgelegten wirtschaftlichen Tätigkeiten nicht in wettbewerblicher Umgebung ausgeübt werden dürfen. Der Staat kann die Ausübung von Wirtschaftstätigkeiten,

für die zuvor ein staatliches Monopol bestand, im Wege der Beleihung auf einen anderen Rechtsträger übertragen (**Argument aus Art. 19 Abs. 2 GWB** in Verbindung mit **Art. 18 Abs. 5 der Verfassung**). Gerade die Wahrnehmung einer solchen Möglichkeit begünstigt die Entstehung einer Monopolstellung.

Die marktbeherrschende Stellung bezeichnet eine Situation, in der ein Unternehmen, dank seines Marktanteils, seiner finanziellen Mittel, seines Zugangs zum Markt, seiner Technologien und seiner Geschäftsbeziehungen eine überragende Marktstellung innehat und in der Lage ist, den Wettbewerb auf dem relevanten Markt zu behindern, weil es entweder ohne Mitwettbewerber oder keinen wesentlichen Wettbewerb ausgesetzt ist (**Art. 20 GWB**). Die marktbeherrschende Stellung eines Unternehmens definiert sich als eine wirtschaftliche Machtposition, die es dem Unternehmen erlaubt weitaus unabhängig seine Marktmacht zum Nachteil von Konkurrenten, Lieferanten oder Abnehmern auszunutzen. Andererseits können zwei oder mehrere Unternehmen gemeinsam eine marktbeherrschende Stellung besitzen, ohne dass jedes von ihnen allein marktbeherrschend ist. Eine kollektive Marktbeherrschung setzt laut KfWS voraus, dass die Unternehmen durch ein gemeinsames Marktverhalten verbunden sein müssen. Eine marktbeherrschende Stellung ist meistens in Bereichen zu beobachten, die bis vor kurzem vollständig von großen staatlichen Monopolunternehmen kontrolliert wurden, wie Post- und Telekommunikationsdienste.

Das nach **Art. 21 GWB** postulierte Verbot erfasst sowohl die tatsächlichen als auch die potenziell negativen Auswirkungen auf den Wettbewerb,



wobei gleichzeitig auch eine tatsächliche oder potenziell negative Auswirkung auf die Interessen der Verbraucher nachzuweisen ist. Vor dem Hintergrund dieser Ausführungen steht das GWB in jeder Hinsicht im Einklang mit **Art. 102 AEUV** und der **Verordnung (EG) Nr. 1/2003 des Rates vom 16. Dezember 2002 zur Durchführung der in den Artikeln 81 und 82 des Vertrags niedergelegten Wettbewerbsregeln (Verordnung 1/2003)**, die zwingende EU-Wettbewerbsregeln durchsetzen. Die KfWS und das OVG halten sich an die Differenzierung, die durch **Art. 21 GWB** eingeführt wurde. Eine Analyse ihrer Rechtsprechung zeigt, dass sie den Begriffen Monopol und marktbeherrschende Stellung unterschiedliche Bedeutungen beimessen. Als „Monopolstellung“ verstehen sie die Marktstellung, die durch den Besitz des subjektiven ausschließlichen Rechts nach **Art. 19 GWB** bedingt ist und unter „marktbeherrschender Stellung“ den Marktzutritt der anderen Unternehmen, die ebenfalls auf Märkten ohne herrschenden Wettbewerb tätig sind. Zur zweiten Gruppe gehören der Staat, wenn er sein Monopolrecht unmittelbar ausübt, Unternehmen, denen der Staat ein ausschließliches subjektives Recht zur Ausübung einer wirtschaftlichen Tätigkeit außerhalb des staatlichen Monopols eingeräumt hat, und De-facto-Monopolisten, die zwar kein ausschließliches subjektives Recht zur Ausübung einer bestimmten wirtschaftlichen Tätigkeit haben, aber aufgrund anderer Faktoren eine Marktstellung erreicht haben, die es ihnen erlaubt, sich dem Wettbewerb nicht stellen zu müssen. Die europäischen Wettbewerbsbehörden betrachten in ihrer Rechtsprechung zu **Art. 102 AEUV** das Monopol als eine Form der marktbeherrschenden Stellung. Nach Ansicht des EuGHs ist jede Monopolstellung, unabhängig von den Gründen der Entstehung, als marktbeherrschende Stellung einzustufen.

Das Missbrauchsverbot des **Art. 21 GWB (Art. 102 AEUV)** sei nicht anwendbar und das Unternehmen dürfe nicht sanktioniert werden, wenn äußere objektive Umstände das marktbeherrschende Unternehmen daran hinderten, seinen Pflichten nachzukommen und wettbewerbskonform zu agieren. Zudem muss das Unternehmen nachweisen, dass dessen wettbewerbswidrige Auswirkungen durch Effizienzvorteile ausgeglichen oder sogar übertroffen werden, die auch dem Verbraucher zugutekommen. Vom Grundsatz der bedingungslosen Anwendung des **Art. 21 GWB**, ebenso des **Art. 102 AEUV**, sollte auch der Tatbestand des **Art. 2 Abs.1, Z. 3 GWB** ausgeschlossen bleiben. Dieser setzt voraus, dass die betroffenen Unternehmen im Auftrag des Staates oder der Gemeinde Leistungen der öffentlichen Hand erbringen und dass die Anwendung des Gesetzes die Erfüllung der ihnen übertragenen Aufgaben weder tatsächlich noch rechtlich behindert und der Wettbewerb im Lande nicht erheblich beeinträchtigt wurde. Damit diese Ausnahmeregelung Anwendung findet, muss

die Beauftragung der öffentlichen Dienstleistungen nachgewiesen werden wie auch die Unmöglichkeit diese anzubieten, ohne den Wettbewerb zu verfälschen. Der Verstoß darf zudem nicht schwerwiegend sein.

Art. 21 GWB erfasst einige der häufigsten Formen des Missbrauchs mit einer Monopol- oder marktbeherrschenden Stellung, wobei die Aufzählung keinen Anspruch auf Vollständigkeit erhebt:

- **Direktes oder indirektes Aufzwingen von Preisen oder andere unlautere Handelspraktiken.** Die bekanntesten Fälle von Preismissbrauch sind unangemessen hohe oder unangemessen niedrige Preise und Preiszwang (sog. Verdrängungspreise). Bei dieser Art der Preisgestaltung wird die betreffende Ware oder Dienstleistung für einen kurzen Zeitraum mit Verlust verkauft, um Wettbewerber vom Markt zu verdrängen oder neue Wettbewerber vom Markteintritt abzuhalten. Sobald das oben genannte Ergebnis erreicht ist, zielt dieses Verhalten darauf ab, durch eine starke Preiserhöhung höhere Gewinne zu erwirtschaften, vorausgesetzt die Preise hätten nicht erhöht werden können, wenn der Verdrängungswettbewerb nicht vorher stattgefunden hätte. Verdrängungspreise als Form der missbräuchlichen Ausnutzung einer marktbeherrschenden Stellung unterscheiden sich vom Verkauf einer bestimmten Menge von Waren oder Leistungen zum Einstandspreis innerhalb eines bestimmten Zeitraums als Form des unlauteren Wettbewerbs, vor allem durch die Marktstellung des Zuwiderhandelnden und das Ausmaß der Auswirkungen auf den Wettbewerb am Markt. Bei der Untersuchung von Verdrängungspreisen zieht die KfWS in ihrer Rechtsprechung am häufigsten einen Preisvergleich heran. Als Grundlage dient der Verkaufspreis für das Produkt (der Dienstleistung) und der Einstandspreis.
- **Einschränkung oder Kontrolle der Erzeugung, des Absatzes, der technischen Entwicklung oder der Investitionen zum Nachteil der Verbraucher.** Dazu zählen: Beschränkung des Handels durch selektive Vertriebssysteme, die für den normalen Vertrieb des Produkts nicht erforderlich sind, Kauf- oder Verkaufsverpflichtungen, Treuerabatte. Die Beschränkung des Zugangs zu einer bestimmten Technologie oder die Behinderung der Entwicklung einer technologischen Innovation sind ebenfalls Beispiele für Beschränkungen des technologischen Fortschritts zum Nachteil der Verbraucher.
- **Anwendung unterschiedlicher Bedingungen bei gleichwertigen Leistungen für bestimmte Handelspartner, wodurch diese im Wettbewerb benachteiligt werden.** Diese Form des Missbrauchs erfordert zunächst den Nachweis, dass die verglichenen Verträge identisch sind. Zweitens muss festgestellt werden, dass die vertraglichen Gegenparteien des marktbeherrschenden

Unternehmens im Wettbewerb stehen und letztendlich, dass es keine objektiven Gründe für die unterschiedliche Behandlung gibt.

- **Den Abschluss von Verträgen an Bedingungen zu knüpfen, dass die Vertragspartner zusätzliche Verpflichtungen übernehmen oder zusätzliche Verträge abschließen**, die weder sachlich noch nach Handelsbrauch in Beziehung zum Vertragsgegenstand stehen. Zu dieser Art des Missbrauchs gehören Kopplungs- und Bündelungsgeschäfte, bei denen in beiden Fällen das Unternehmen, das bei bestimmten Produkten über eine marktbeherrschende Stellung verfügt, versucht die Abnahme dieser Produkte mit der Abnahme anderer Produkte mit niedriger Marktbedeutung zu koppeln, wodurch die Wettbewerbsbedingungen auf diesem Markt beeinträchtigt werden.

- **Ungerechtfertigte Verweigerung der Lieferung von Waren oder Dienstleistungen an einen tatsächlichen oder potenziellen Kunden** mit dem Ziel, dessen Geschäft zu beeinträchtigen. Laut Rechtsprechung der KfWS und des OVG kann eine Lieferverweigerung nur dann als missbräuchlich eingestuft werden, wenn die objektiven Voraussetzungen für eine solche Lieferungsowie die Absicht des marktbeherrschenden Unternehmens, seine Gegenpartei vom Markt auszuschließen, nachgewiesen werden kann, mit der Folge, dass eine solche Beeinträchtigung auf dem Markt eintritt, auf dem die Gegenpartei ihrer Tätigkeit nachgeht. Die Auswirkungen auf die Geschäftstätigkeit des Geschäftspartners müssen ebenfalls erheblich sein, da der Geschäftspartner ohne die Lieferung der betreffenden Ware bzw. Dienstleistung Schwierigkeiten hätte den Schaden in Grenzen zu halten.




Разпоредбата на **чл. 21 от ЗЗК** забранява на предприятия с монополно или господстващо положение на пазара, както и на 2 или повече предприятия със съвместно господстващо положение, с поведението си да предотвратяват, ограничават или нарушават конкуренцията на съответния пазар и по този начин да засягат интересите на потребителите. За приложимостта на забраната следва да се установи, че предприятието има монополно или господстващо пазарно положение.

Монополно е положението на предприятие, което по закон има изключителното право да извършва определен вид стопанска дейност (**чл. 19 от ЗЗК**). Монополното положение може да се предоставя само със закон, като всяко друго предоставяне на монополно положение е недействително. Съгласно **чл. 19, ал. 2 от ЗЗК** монополно положение може да се предоставя само в случаите по **чл. 18, ал. 4 от Конституцията на Република България**, а именно: железопътния транспорт, националните пощенски и далекосъобщителни мрежи, използването на ядрена енергия, производството на радиоактивни продукти, оръжие, взривни и биологично силно действащи вещества. Според Конституционния съд изброяването е изчерпателно и изключва възможността монопол да бъде установяван върху други дейности. Поради несъвместимостта на държавния монопол с пазарната икономика Конституционният съд приема, че монополното право на държавата може да бъде установявано само по изключение, когато съображения от обществен интерес налагат стопанските дейности по **чл. 18, ал. 4 от Конституцията** да не бъдат реализирани в условията на конкуренция. Възможно е държавата да предостави осъществяването на стопанските дейности, върху които преди това е бил установен

държавен монопол, на друг правен субект (аргумент от **чл. 19, ал. 2 от ЗЗК** във връзка с **чл. 18, ал. 5 от Конституцията**). Именно реализирането на тази възможност води до възникването на монополно положение.

Господстващо е положението на предприятие, което с оглед на своя пазарен дял, финансови ресурси, възможности за достъп до пазара, технологично равнище и стопански отношения с други предприятия може да попречи на конкуренцията на съответния пазар, тъй като е независимо от своите конкуренти, доставчици или купувачи (**чл. 20 от ЗЗК**). Господстващото положение на дадено предприятие се определя като положение на икономическа мощ, с което се ползва то и което му позволява да препятства поддържането на действителната конкуренция на съответния пазар, като му дава възможност да се държи до голяма степен независимо от своите конкуренти, доставчици или купувачи. От друга страна, две или повече предприятия могат да имат **съвместно господстващо положение**, без да е необходимо всяко едно от тях да бъде с индивидуално господство. Според КЗК, за да бъдат разглеждани като колективно господстващи, предприятията трябва да са обвързани по такъв начин, че да имат общо поведение на пазара. Най-често господстващо положение съществува в сектори, доскоро контролирани изцяло от големи държавни предприятия-монополисти като пощенските и телекомуникационните услуги например.

Забраната на **чл. 21 от ЗЗК** се прилага, както когато е налице реален, така и при потенциален отрицателен ефект върху конкуренцията, като едновременно с това следва да се докаже и реален или потенциален отрицателен ефект върху интересите



на потребителите. В това отношение **ЗЗК** изцяло съответства на **чл. 102 ДФЕС** и **Регламент (ЕО) №1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в чл. 81 и 82 от ДФЕС (Регламент 1/2003)**, въвеждащи задължителни правила на ЕС в областта на конкуренцията. КЗК и ВАС се придържат към разграничението, въведено с **чл. 21 от ЗЗК**. Анализът на тяхната практика показва, че в термините монополно и господстващо положение те влагат различно значение. С „монополно положение” те назовават пазарната позиция, обусловена от притежаването на едноименното изключително субективно право по **чл. 19 от ЗЗК**, а с „господстващо положение” обозначават пазарната позиция на останалите предприятия, извършващи стопанска дейност също на пазари без конкуренция. Във втората група попадат държавата, когато пряко упражнява монополното си право, предприятията, на които държавата е предоставила изключително субективно право да осъществяват стопанска дейност извън включената в обхвата на държавния монопол, както и фактическите монополисти, които не са носители на изключително субективно право за извършване на дадена стопанска дейност, но поради други фактори са достигнали до такова положение на пазара, че да работят при пълна липса на конкуренция. Европейските институции по конкуренцията в своята практика по **чл. 102 от ДФЕС** разглеждат монополното положение като разновидност на господстващото. Според Съда на Европейския съюз всяко монополно положение, независимо от причините за неговото установяване, трябва да се квалифицира като господстващо положение.

Според КЗК, забраната за злоупотреба на **чл. 21 от ЗЗК (чл. 102 от ДФЕС)** е неприложима и предприятието не бива да бъде санкционирано, при наличието на външни обективни обстоятелства, попречили на господстващото предприятие да спази задълженията си да не предприема поведение, нарушаващо забраната за злоупотреба. Освен това следва да се докаже, че в резултат на предприетото поведение е налице по-малко негативен ефект върху потребителите, отколкото той би бил, ако това поведение не беше предприето. От принципа за безусловното прилагане на **чл. 21 от ЗЗК**, респективно на **чл. 102 от ДФЕС**, следва да се изключи и хипотезата на **чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗЗК**, т.е. когато нарушението е извършено от предприятия, на които държавата или общината е възложила извършването на услуги от обществен интерес, в случаите когато прилагането на закона не пречи фактически или юридически изпълнението на задачите, които са им възложени и конкуренцията в страната не се засяга в значителна степен. За да се приложи това изключение, обаче следва безусловно да се установи както възлагането

на предоставяне на услуги от обществен интерес, така и невъзможността те да бъдат предложени, без с това да се наруши конкуренцията, а също така и че това нарушение не е значимо.

Чл. 21 от ЗЗК посочва някои от най-често срещаните **форми на злоупотреби с монополно или господстващо положение**, като тяхното изброяване не е изчерпателно:


- **Пряко или косвено налагане на цени за покупка или продажба или други нелоялни търговски условия.** Най-популярни ценови злоупотреби са налагането на необосновано високи или необосновано ниски цени и ценовата преса (т. нар. хищническо ценообразуване). При този начин на ценообразуване за кратък период от време е налице продажба на загуба на съответната стока или услуга, с цел да се изтласкат конкурентите от пазара или да се обезкуражат нови конкуренти от навлизане на този пазар. Целта на това поведение, след постигане на горния резултат, е да бъдат реализирани по-големи печалби чрез рязко завишаване на цените при условие, че последните не биха могли да се повишат, ако преди това не е извършено хищническото им намаляване. Хищническото ценообразуване, като форма на злоупотреба с господстващо положение се различава от продажбата на определено количество стоки или услуги под себестойност за определено време като форма на нелоялна конкуренция, основно по пазарната позиция на нарушителя и степента на въздействие върху конкуренцията на пазара. В практиката си по изследването на хищническото ценообразуване КЗК най-често използва подхода за сравняване на цената със себестойността на продукта, като за целта се съпоставя обявената продажна цена на продукта (услугата) с фактическите разходи за производството и реализацията му.
- **Ограничаване на производството, търговията и техническото развитие във вреда на потребителите.** Като пример могат да се посочат: ограничението на търговията чрез системи за селективна дистрибуция, които не са необходими при нормалната дистрибуция на продукта, задълженията за покупка/продажба, отстъпките за лоялност. Като ограничаване на техническото развитие във вреда на потребителите КЗК сочи ограничаването на достъпа до определена технология или пречистване на развитието на технологична новост.
- **Прилагане на различни условия за един и същ вид договори по отношение на определени партньори, при което те се поставят в неравноправно положение като конкуренти.** Тази форма на злоупотреба изисква първо да се докаже, че съпоставяните договори са еднакви по

своя вид. На второ място следва да се установи, че контрагентите на предприятието с господстващо положение по сравняваните договори са конкуренти помежду си и накрая, че не са налице обективни причини за различното третиране.

- **Поставяне сключването на договори в зависимост от поемането от другата страна на допълнителни задължения или сключване на допълнителни договори**, които по своя характер или съгласно обичайната търговска практика не са свързани с предмета на основния договор или с неговото изпълнение. Към този вид злоупотреба се включват обвързаните продажби и пакетните продажби, като и в двата случая господстващото предприятие, което е с лидерска позиция на пазара на единия продукт, чрез обвързване на продажбата му с другия, се стреми да засили позициите си на пазара на последния, като по

този начин уврежда конкурентната среда на този пазар.

- **Необоснован отказ да се достави стока или да се предостави услуга на реален или потенциален клиент**, за да се възпрепятства осъществяването от него стопанска дейност. Според практиката на КЗК и ВАС, за да бъде квалифициран отказът за доставка като злоупотреба следва да се докаже, че е налице обективна възможност за такава доставка, както и намерение на господстващото предприятие да отстрани от пазара свой контрагент, като резултатът от това увреждане настъпва на пазара, на който последния осъществява дейността си. Изисква се също влиянието върху дейността на контрагента да бъде значимо, като без доставката на съответната стока/услуга същият би изпитал сериозни затруднения при осъществяване на дейността си.

 The rule of **Art. 21 of the CPA** prohibits enterprises having monopoly power or dominant position on the market, as well as 2 or more undertakings of joint dominant position, to behave in a manner, which can lead to prevention, restriction or distortion of competition and impact the interests of consumers. In order for this ban to apply a monopoly or dominant position of the enterprise shall be established.

Monopoly shall be the position of an undertaking, which has the exclusive right, provided by law, to carry out specific kind of business activity (**Art. 19 of the CPA**). A monopoly position may only be granted by virtue of law and all other forms of granting shall be considered void. Pursuant to **Art. 19, Para. 2 of the CPA** a monopoly position may only be granted in the fields listed in **Art. 18, Para. 4 of the Constitution of the Republic of Bulgaria**, and namely: rail transport, national postal and telecommunications networks, use of nuclear energy, production of radioactive products, weapons, explosives and biologically active substances. The Constitutional Court rules that this list is exhaustive and excludes the possibility for a monopoly to be established on other activities. The Constitutional Court accepts that the monopoly power of the State may only be granted only in exceptional cases where the public interests require that the activities under **Art. 18, Para. 4 of the Constitution** are not to be performed in competitive environment. It is admissible that the State grants the performance of the economic activities, which have previously been subject to state monopoly, to another legal entity (conclusion from **Art. 19, Para. 2 of the CPA** in relation to **Art. 18, Para. 4 of the Constitution**).

Dominant is the position of an undertaking, which considering its market share, financial resources, opportunities to access the market, technological

level and economic relations with other undertakings can impede competition on the respective market, since it is independent from its competitors, suppliers or buyers (**Art. 20 of the CPA**). The dominant position of a certain enterprise is defined as a position of economic power, which it uses and which enables it to hinder the maintenance of actual competition on the relevant market thus giving it opportunity to behave independently from his competitors, suppliers and buyers to a great extent. Additionally, two or more undertakings can have **mutual dominant position** without each of them having individual dominance. According to the CPC, in order to be treated as mutually dominant, the enterprises must be linked in such a manner, so that they have a mutual market behaviour. Most often a dominant position emerges in sectors, which have until recently been controlled entirely by large state companies-monopolists as the post and telecommunications services for example.

The prohibition of **Art. 21 of the CPA** may be applied both when there is actual and potential negative impact on competition and at the same time a real or potential negative effect on the consumers` interests must be proven. The CPA is in absolute conformity with **Art. 102 of the TFEU** and Council Regulation (EC) No 1/2003 of 16 December 2002 on the implementation of the rules on competition laid down in the Treaty (Regulation 1/2003). The CPC and the Supreme Administrative Court maintain in their practice to the distinction laid down in Art. 21 of the CPA. The analysis of their practice shows that they use the terms monopoly and dominant position in different meanings. They use the term “monopoly position” to name the market position, which follows from the granting of the said exclusive power under Art. 19 of the CPA. The term “dominant position” marks the market position of the rest of the





undertakings, which do business in on markets with no competition. The State (in cases when it directly exercises its monopoly power, the enterprises, to which the State has granted exclusive individual right to do business in fields out of the scope of the state monopoly, as well as factual monopolists, which do not have exclusive right to perform a certain economic activity, but due to other factors have reached such a market position, which allows them to operate in total lack of competition, fall in this second category. The European competition authorities in their practice on Art. 102 of the TFEU consider the monopoly position to be a type of dominant position. The Court of the European Union rules that each monopoly position, notwithstanding the reasons for its occurrence, shall be classified as dominant position.

The CPC upholds that the prohibition under **Art. 21 of the CPA (Art. 102 TFEU)** is inapplicable and the undertaking may not be sanctioned when there are external objective circumstances which have hindered the dominant enterprise to fulfill its obligations not to engage in behaviour breaching the prohibition of abuse. Additionally, it needs to be proven that there is a less negative effect on consumers as result of the adopted behaviour than it would be in place, if this behaviour hadn't been adopted. The hypothesis of **Art. 2, Para. 1, Item 3 of the CPA** shall also be excluded from the principle for an unconditional application of **Art. 21 of the CPA**, respectively **Art. 102 of the TFEU**, i.e. when the infringement is committed by enterprises, which have been entrusted with the performance of services in public interest by the State or a municipality, provided the application of the law does not hinder factually or legally the entrusted task's performance and the competition in the country is not affected in a great extent. In order for this exception to be applied, however, both the entrusting of performance of services in public interest and the impossibility that they be rendered without distorting the competition shall be unconditionally established.

Art. 21 of the CPA enlists non-exclusively some of the most common forms of abuse of monopoly power or dominant position:


- **Directly or indirectly fixing purchase or selling prices or any other trading conditions.** The most popular price distortions are the imposing of unreasonably high or low prices and the price pressure (the so-called predatory pricing). This price formation represents sale at loss of the said product or service for a short period of time in order to push competitors out of the market or discourage new competitors from entering the market. The aim of this behaviour, after achieving this result, is to make greater profits by a sharp increase in prices provided they couldn't have been increased unless the predatory pricing hadn't been placed prior to it. Predatory pricing as a form of abuse of a dominant position differs from the sale of a certain quantity of goods or services below cost for a certain period of time as a form of unfair competition, mainly by the market position of the infringer and the degree of impact on market competition. In its practice on predatory pricing research, the CPC most often uses the approach of comparing the price with the cost of the product and for the purpose the announced selling price of the product (service) is compared with the actual costs for its production and sale.
- **Limitation or control on production or technical development to the consumers' detriment.** The following examples may be given: restriction of trade through selective distribution systems, which are unnecessary for the normal distribution, an obligation to purchase/sell, loyalty discounts. The CPC points out the restriction of access to a new form of technology or obstruction of the developments of a technology innovation as forms of restriction of technology development in detriment to the consumers.
- **Application of dissimilar conditions to equivalent transactions with different trading parties, thereby placing them at a competitive disadvantage.** This form of abuse requires that the contracts compared be proved to be of the same kind. Secondly, it shall also be established that the contractors of the enterprise having dominant position at the compared contracts are competitors to one another and lastly – that there are no objective reasons for the dissimilar treatment.
- **Making the conclusion of contracts subject to acceptance by the other parties of supplementary obligations which, by their nature or according to commercial usage, have no connection with the subject or the performance of such contracts.** This type of abuse includes tied sales and package sales. In both cases the dominant undertaking, which has a dominant position in the market for one product, by tying its sales to the other, seeks to strengthen its position in the market for the latter, thereby damaging the competitive environment in this market.
- **Denying delivery of goods or rendering of service to a current or potential client** with the purpose to hinder his economic activity. According to the practice of the CPC and court, it shall be proven that there is an objective possibility for such a delivery, as well as intention of the dominant undertaking to remove its competitor from the market in order for the denial of delivery to be classified as abuse. The result of this abuse shall emerge on the market, on which this competitor operates. It is also required that the influence on the competitor's activity is substantial and the latter shall meet serious difficulties in its activity without the delivery of the respective good/service.



Kontrolle von Unternehmenszusammenschlüssen

Контрол върху концентрациите между предприятия

Control of concentrations between undertakings


 Ein Zusammenschluss im Sinne des GWB ist jede freiwillige Vereinigung von Unternehmungen im Vertragswege, die zu einer dauerhaften Veränderung der wirtschaftlichen Selbstständigkeit der einzelnen Unternehmen führt. Im Rahmen von diesem Zusammenschluss können die einzelnen Unternehmen weiterhin rechtlich selbstständig bleiben oder ihre Selbstständigkeit dauerhaft, beispielsweise durch die Bildung einer Fusion, verlieren. Artikel 22 GWB sieht folgende Formen der Unternehmenskonzentrationen vor: a) Fusion oder Verschmelzung durch Aufnahme; b) Erwerb der alleinigen oder gemeinsamen, unmittelbaren oder mittelbaren Kontrolle über andere Unternehmen oder Unternehmensteile durch ein oder mehrere Unternehmen, die bereits die Kontrolle über mindestens ein Unternehmen ausüben; c) Verschmelzung durch Neugründung eines gemeinsamen Unternehmens, das dauerhaft die Funktion eines wirtschaftlich unabhängigen Rechtsträgers ausübt.

Kontrolle im Sinne des GWB definiert sich als Erwerb von Rechten (Eigentums- oder Nutzungsrechte an einer Gesamtheit oder an Teilen des Vermögens des Unternehmens), Abschluss von Verträgen oder anderen Mitteln, die einzeln oder in ihrer Gesamtheit, unter Berücksichtigung der tatsächlichen Umstände und des anwendbaren Rechts, die Ausübung eines bestimmenden Einflusses auf das zu übernehmende Unternehmen ermöglichen.

Artikel 23 GWB schreibt folgende Ausnahmen vor, bei denen der Erwerb von Kontrollrechten nicht als Zusammenschluss zwischen Unternehmen ausgelegt wird:

- Kreditinstitute und andere Finanzinstitute oder Versicherungsunternehmen, deren Tätigkeit darin besteht, auf eigene oder fremde Rechnung mit Wertpapieren zu handeln, vorübergehend Wertpapiere eines Unternehmens zum Zwecke des Wiederverkaufs zu halten, sofern sie a) die mit diesen Wertpapieren verbundenen Stimmrechte nicht ausüben, um das Wettbewerbsverhalten des Unternehmens zu beeinflussen, oder b) ihre Stimmrechte nur geltend machen, um die Übertragung der Wertpapiere vorzubereiten, was innerhalb eines Jahres nach Erwerb erfolgen muss;
- die Kontrolle wird von einem Unternehmen erworben, das nach geltendem Recht bestimmte Aufgaben im Zusammenhang mit der Liquidation oder Insolvenz des Unternehmens wahrnimmt;
- der Erwerb der Kontrolle durch Finanzholdinggesellschaften, jedoch nur, wenn die von der Holdinggesellschaft erworbene Kontrolle ausschließlich dazu dient, den vollen Wert der Investition zu erhalten, und nicht dazu, das Wettbewerbsverhalten der Unternehmen, an denen die Holdinggesellschaft beteiligt ist, direkt oder indirekt zu bestimmen.

Zusammenschlüsse und Transaktionen, die nicht dauerhaft die Qualität der Kontrolle auf das Unternehmen verändern, wie z. B. Fusion, Verschmelzung durch Aufnahme oder Kontrollerwerb, der zwischen Unternehmen derselben Wirtschaftsgruppe stattfindet, sind nicht als Zusammenschlüsse, sondern als Konzernumstrukturierung zu verstehen.



Handelt es sich bei dem Vorhaben um einen Unternehmenszusammenschluss, so ist dieser der KfWS zu melden, wenn es dem Zuständigkeitsbereich der Europäischen Kommission entgegensteht und in den Anwendungsbereich des **Art. 24 Abs. 1 GWB** fällt. Zusammenschlüsse, die in den Anwendungsbereich des **Artikels 1 der Verordnung (EG) Nr. 139/2004 des Rates vom 20. Januar 2004 über die Kontrolle von Unternehmenszusammenschlüssen (EG-Fusionskontrollverordnung)** fallen, haben gemeinschaftsweite Bedeutung. Ausschließlich zuständig für ihre Beurteilung ist hier die Europäische Kommission.

Gemäß **Art. 24 Abs. 1 GWB** gilt für Zusammenschlüsse eine Anmeldepflicht bei der KfWS, wenn die Unternehmen bestimmte Umsatzschwellen überschreiten. Demnach sind Zusammenschlüsse, welche die im Inland geltende Umsatzschwelle von 25 000 000 BGN im letzten Geschäftsjahr überschreiten, anzumelden. Ein weiteres kumulatives Erfordernis mit zwei alternativen Kriterien ist, dass der gemeinsame Umsatz von mindestens zwei der an dem Zusammenschluss beteiligten Unternehmen oder der Gesamtumsatz des erworbenen Unternehmens im letzten Geschäftsjahr jeweils 3 000 000 BGN überschreiten muss.

Bei der Berechnung des Umsatzes wird die wirtschaftliche Gruppe bzw. der Konzern, zu der das beteiligte Unternehmen gehört, als ein gesamtes Unternehmen angesehen. Der Umsatz der an dem Zusammenschluss beteiligten Unternehmen wird nach **Art. 25 GWB** berechnet.

Bei der Berechnung des Umsatzes von Kredit- und sonstigen Finanzinstituten sowie Versicherungsunternehmen ist **Art. 25 Abs. 3 Z. 1 und 2 GWB** zu beachten.

Detaillierte Regeln zur Definierung der räumlich und sachlich relevanten Märkte und der damit verbundenen Märkte, die Marktzutrittsschranken, die Analyse der Marktstellung der Beteiligten auf den relevanten Märkten und die Ermittlung des Umsatzes der Wirtschaftsgruppen der betroffenen Unternehmen wurden in der von der KfWS entwickelten Methodologie zur Durchführung einer Studie und zur Ermittlung der Marktstellung von Unternehmen auf dem relevanten Markt aufgestellt.

Gemäß **Art. 24 Abs. 2 GWB** sind die Unternehmen verpflichtet, den Zusammenschluss nach Abschluss des Vertrages, der öffentlichen Ankündigung des Übernahmeangebots oder des Kontrollerwerbs, aber vor dem tatsächlichen Vollzug der Transaktion, der KfWS zu melden. Bis zu einer Entscheidung

der KfWS sind alle rechtlichen und tatsächlichen Handlungen im Zusammenhang mit dem geplanten Zusammenschluss untersagt (**Art. 82 Abs. 5 GWB**). Ein Verbotstoß kann mit Geldbußen von bis zu 10% des Gesamtumsatzes der beteiligten Unternehmen im letzten Geschäftsjahr geahndet werden.

Gemäß **Art. 78 Abs. 1 GWB** ist die Anmeldung von Zusammenschlussvorhaben von den fusionierenden oder durch Aufnahme bzw. Neugründung verschmelzenden Unternehmen, die die gemeinsame Kontrolle erwerben, oder vom Unternehmen, dass die alleinige Kontrolle erwirbt, einzureichen.

Artikel 79 GWB regelt den Inhalt der Anmeldung eines Zusammenschlussvorhabens. Eine Vorlage der Anmeldung nebst Anleitung ist auf der KfWS-Homepage veröffentlicht.

Das Verfahren zur Beurteilung eines Zusammenschlusses wird innerhalb von drei Tagen nach Eingang der Anmeldung bei der KfWS oder nachdem der KfWS alle erforderlichen Informationen vorliegen, eingeleitet. Die KfWS unterrichtet den Antragsteller, wenn die ursprünglich vorgelegten Informationen nicht ausreichen, um ein Verfahren einzuleiten. Die Anmeldung eines Zusammenschlussvorhabens wird über das elektronische KfWS-Register bekanntgegeben. Jeder Beteiligte kann eine Stellungnahme zu der Vereinbarkeit des Zusammenschlusses mit dem Wettbewerb auf den betreffenden Markt abgeben.

Die beschleunigte Prüfung beginnt nach Einleitung des Verfahrens und muss innerhalb von 25 Werktagen abgeschlossen sein. Innerhalb dieser Frist prüft die KfWS das Zusammenschlussvorhaben und entscheidet per Verfügung, ob es sich um einen Zusammenschluss handelt oder ob der Zusammenschluss dem Anwendungsbereich des **Art. 24 GWB** entgegensteht oder ob der Zusammenschluss freigegeben werden soll. Hält die KfWS dagegen eine weitere Prüfung gemäß **Art. 83 GWB** für erforderlich, wird ein förmliches und vertieftes Prüfverfahren eingeleitet. Bis zum Abschluss des beschleunigten Verfahrens sind den beteiligten Unternehmen alle sachlichen und rechtlichen Maßnahmen im Zusammenhang mit dem Zusammenschluss untersagt.

Gemäß **Art. 83 Abs. 1 GWB** kann die KfWS die Auswirkungen des Zusammenschlussvorhabens auf den relevanten Markt prüfen, wenn auf der Grundlage der Bewertung im Rahmen des beschleunigten Verfahrens festgestellt wird, dass der Zusammenschluss Anlass zu ernsthaften Bedenken gibt, dass durch seine Durchführung eine bestehende



marktbeherrschende Stellung begründet oder verstärkt und wirksamer Wettbewerb auf dem relevanten Markt erheblich behindert wird. Die Entscheidung über die Einleitung eines vertieften Prüfverfahrens ist nicht anfechtbar. Sie wird im elektronischen KfWS-Register veröffentlicht. Das vertiefte Prüfverfahren kann ab Veröffentlichung des Beschlusses zur Einleitung der Prüfung im elektronischen KfWS-Register 4 Monate dauern. Bei sachlicher und rechtlicher Komplexität des Falles kann die KfWS diese Frist verlängern.

Die an dem Zusammenschluss beteiligten Unternehmen können der KfWS vorschlagen, Verpflichtungen zur Aufrechterhaltung eines wirksamen Wettbewerbs einzugehen, die sie innerhalb einer kurzen Frist umsetzen werden, um die Auswirkungen des Zusammenschlusses auf den Markt zu verringern und die Voraussetzungen für einen wirksamen Wettbewerb zu erhalten. Gemäß **Art. 86 GWB** kann die KfWS Maßnahmen anordnen oder genehmigen, die von den Beteiligten in unmittelbarem Zusammenhang mit der Durchführung des Zusammenschlusses

vorgeschlagen werden und die notwendig sind, um wirksamen Wettbewerb zu erhalten und die negativen Auswirkungen des Zusammenschlusses auf den betroffenen Markt zu begrenzen.

Die KfWS kann das Zusammenschlussvorhaben ohne weitere Auflagen oder unter der Bedingung freigeben, dass bestimmte Voraussetzungen im Kontext einer Zusage erfüllt werden müssen. Überwiegen die wettbewerblichen Nachteile, kann ein Zusammenschlussvorhaben untersagt werden.


Bei beiden Formen der Prüfung der Auswirkungen des bekanntgegebenen Zusammenschlusses verwendet die KfWS den Test der Zusammenschlusskontrolle. Damit ein Zusammenschluss untersagt werden kann, müssen zwei Bedingungen kumulativ erfüllt sein: Der Zusammenschluss muss zur Begründung oder Verstärkung einer marktbeherrschenden Stellung führen und dadurch den wirksamen Wettbewerb auf dem relevanten Markt beeinträchtigen. Die Entscheidung, den Zusammenschluss zu untersagen, ist sofort vollstreckbar. Gegen die Entscheidung kann vor dem OVG Rechtsbehelf eingelegt werden.

Концентрация по смисъла на 33К е всяка операция, извършвана между независими предприятия, която води до трайна промяна в контрола върху предприятията – участници. Концентрация представлява и промяната в контрола от едноличен в съвместен или от съвместен в едноличен, когато се извършва на трайна основа. В **чл. 22 от 33К** са посочени следните форми, под които може да се осъществи концентрацията: а) сливане или вливане на две или повече независими предприятия; б) придобиване на едноличен или съвместен, пряк или косвен контрол върху други предприятия или части от тях от лице или лица, които упражняват вече контрол върху най-малко едно предприятие; в) създаване на съвместно предприятие, трайно упражняващо всички функции на икономически независим субект.

По смисъла на 33К контролът се изразява в придобиването на права (на собственост, на ползване върху цялото или част от имуществото на предприятието), сключване на договори или други начини, които поотделно или в тяхната съвкупност и предвид фактическите обстоятелства и приложимия закон дават възможност за упражняване на решаващо влияние върху придобиваното предприятие.

В **чл. 23 от 33К** са изброени следните изключения, при които придобиването на контролни права не представлява концентрация между предприятия:

- кредитни и други финансови институции или застрахователни предприятия, чиято дейност включва сделки с ценни книжа за тяхна или за чужда сметка, притежават временно ценни книжа на определено предприятие с цел да ги препродадат, но само при условие че: а) не упражняват свързаното с тези книжа право на глас с цел да въздействат на конкурентното поведение на предприятието, или б) упражняват правото си на глас само за да подготвят прехвърлянето на ценните книжа, което следва да се осъществи в срок една година от придобиването им;
- контролът се придобива от лице, което съгласно действащото законодателство изпълнява определени функции, свързани с ликвидацията или с обявяването в несъстоятелност на предприятието;
- действията по придобиване на контрол се извършват от финансови холдинги, но само когато придобитият от холдинга контрол се упражнява единствено за поддържане на пълната стойност на инвестициите, а не и за пряко или косвено определяне на



конкурентното поведение на предприятията, в които холдингът участва.

Не са концентрации и операции, които не водят до трайна промяна в качеството на упражнявания върху предприятията контрол, например сливане, вливане или придобиване на контрол, което се осъществява между предприятия от една и съща икономическа група представлява вътрешногрупово реструктуриране, а не концентрация.

Когато планираната операция представлява концентрация, тя следва да бъде нотифицирана пред КЗК, ако не е от компетентността на Европейската комисия, и ако попада в обхвата на **чл. 24, ал. 1 от ЗЗК**. Концентрациите, които попадат в обхвата на **чл. 1 от Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (регламент за сливанията на ЕО)**, имат общностно измерение и изключителната компетентност да ги оценява е на Европейската комисия.

Съгласно **чл. 24, ал. 1 от ЗЗК**, предприятията са задължени да уведомят предварително КЗК за намерението си да осъществяват концентрация, когато сумата от общите обороти на всички предприятия-участници в концентрацията на територията на страната за предходната финансова година надхвърля 25 000 000 лева. Допълнително кумулативно изискване с два алтернативни критерия е оборотът на всяко едно от поне две от предприятията – участници в концентрацията или общият оборот на придобиваното предприятие през предходната финансова година да надхвърля 3 000 000 лева.

За целите на изчисляване на оборота икономическата група, към която принадлежи предприятието-участник, се смята за едно засегнато предприятие. Оборотът на засегнатите предприятия в концентрацията се изчислява при спазване на разпоредбите на **чл. 25 от ЗЗК**.

При изчисляването на оборота на кредитните и другите финансови институции и застрахователни предприятия се спазват **чл. 25, ал. 3, т. 1 и 2 от ЗЗК**.

Подробни правила относно определяне на съответния географски и продуктов пазар и на свързаните с тях пазари, бариерите за навлизане на тези пазари, анализа на пазарното положение на участниците на релевантните пазари и определянето на оборотите на икономическите

групи на засегнатите предприятия са подробно регламентирани в разработената от КЗК Методика за извършване на проучване и определяне на пазарното положение на предприятията на съответния пазар.

На основание **чл. 24, ал. 2 от ЗЗК** предприятията са задължени да уведомят КЗК за концентрацията след сключването на договора, публичното оповестяване на търговото предложение или придобиването на контрол, но преди предприемането на реални действия по изпълнение на сделката. До постановяване на решение от КЗК са забранени всички правни и фактически действия, свързани с предвижданата концентрацията (**чл. 82, ал. 5 от ЗЗК**). За нарушение на тази забрана участниците в концентрацията могат да бъдат санкционирани с имуществена санкция до 10% от общия им оборот за предходната финансова година.

На основание **чл. 78, ал. 1 от ЗЗК** предварителното уведомление за концентрация се подава съвместно от предприятията, които се сливат или вливат, създали са съвместно предприятие или придобиват съвместен контрол, както и от лицето, придобиващо едноличен контрол.

Чл. 79 от ЗЗК урежда съдържанието на предварителното уведомление за концентрация. Образец на предварителното уведомление и указания за попълването се намират на сайта на КЗК.

Производство за оценка на концентрация се образува в тридневен срок от постъпване на уведомлението в КЗК или след като в КЗК е внесена цялата необходима информация. КЗК уведомява заявителя, когато първоначално представената информация не е достатъчна за образуване на производството. Нотификацията за предстояща концентрация се обявява чрез електронния регистър на КЗК. Всяко заинтересовано лице може да представи становище относно ефекта на концентрацията върху конкуренцията на съответния пазар.

Ускореното проучване започва след образуването на производството по подадено уведомление и приключва за 25 работни дни. В този срок КЗК извършва оценка на концентрацията и се произнася с решение, с което, според конкретния случай, може да постанови, че нотифицираната операция не е концентрация или че концентрацията не попада в обхвата на **чл. 24 от ЗЗК**, или да разреши концентрацията, или да започне задълбочено проучване по **чл. 83 от**



ЗЗК. До приключване на ускореното проучване, на страните се забраняват всякакви фактически и правни действия във връзка с концентрацията.

На основание **чл. 83, ал. 1 от ЗЗК** КЗК може да прецени да започне задълбочено проучване за ефекта от концентрацията върху съответния пазар, когато въз основа на оценката при ускореното проучване се установи, че концентрацията поражда сериозни съмнения, че в резултат от осъществяването ѝ ще се създаде или засили съществуващо господстващо положение и ефективната конкуренция на съответния пазар ще бъде значително пречатствана. Решението за започване на задълбочено проучване не подлежи на обжалване. То се публикува в електронния регистър на КЗК. Задълбоченото проучване се извършва в срок до 4 месеца след публикацията на решението за започването му в електронния регистър на КЗК. При фактическа и правна сложност на случая КЗК може да удължи този срок.

Участниците в концентрацията могат да предложат на КЗК да поемат ангажименти за запазване на ефективната конкуренция, които да изпълнят в кратък период с цел да се намали степента на влияние на концентрацията върху пазара и да се запазят условията за ефективна

конкуренция. Съгласно **чл. 86 от ЗЗК** КЗК може да наложи мерки или да одобри предложени от страните мерки, пряко свързани с изпълнението на концентрацията, които са необходими за запазване на ефективната конкуренция и за ограничаване на отрицателното въздействие на концентрацията върху засегнатия пазар.

Решението на КЗК разрешава концентрацията без допълнителни условия, или разрешава концентрацията, при условие че бъдат изпълнени мерки, пряко свързани с нейното изпълнение и необходими за запазване на ефективната конкуренция и ограничаване на отрицателното ѝ въздействие върху засегнатия пазар, или забранява концентрацията.

И при двата вида проучване на ефекта от нотифицираната концентрация КЗК използва теста за господстващо положение. При него, за да се забрани дадена концентрация, е необходимо кумулативното изпълнение на две условия: концентрацията да води до създаване или засилване на господстващо положение и по този начин да се уврежда ефективната конкуренция на съответния пазар. Решението за забрана на концентрацията подлежи на незабавно изпълнение и може да бъде обжалвано пред ВАС.



A concentration in the meaning of the **CPA** is each operation carried out between previously independent undertakings which is leading to a lasting change of control on the participating undertakings. The change of sole control to joint control or vice versa on a lasting basis constitutes a concentration as well. **Art. 22 of the CPA** provides for the following forms of a concentration: a) the merger of two or more previously independent undertakings; b) the acquisition, by one or more persons already controlling at least one undertaking of direct or indirect sole or joint control of the whole or parts of one or more other undertakings; c) the creation of a joint venture performing on a lasting basis all the functions of an autonomous economic entity.

According to the **CPA** the control shall be constituted by acquisition of rights (ownership, right to use of the assets of the undertaking or any part thereof), execution of contracts or other means which, individually or in aggregate, given the factual circumstances and the applicable law, confer decisive influence on the enterprise subject of acquisition.

Art. 23 of the CPA specifies the following exemptions where the acquisition of controlling rights shall not be deemed a concentration between undertakings:

- credit institutions or other financial institutions or insurance companies, the normal activities of which include transactions and dealing in securities for their own account or for the account of others, hold on a temporary basis securities which they have acquired in an undertaking with a view to reselling them, provided that
 - a) they do not exercise voting rights in respect of those securities with a view to determining the competitive behaviour of that undertaking, or
 - b) they exercise such voting rights only with a view to preparing the disposal of all or part of that undertaking or of its assets or the disposal of those securities and that any such disposal takes place within one year of the date of acquisition;
- control is acquired by an office-holder according to the law of a Member State relating to liquidation, winding up, insolvency, cessation of payments, compositions or analogous proceedings;

- the operations for acquisition of control are carried out by financial holding companies provided however that the voting rights in respect of the holding are exercised only to maintain the full value of those investments and not to determine directly or indirectly the competitive conduct of those undertakings.

A concentration shall not be deemed to arise where the operations shall not lead to lasting change to the quality of the control exercised on the undertakings, where mergers and acquisitions or acquisition of control carried out between undertakings of the same economic group shall represent an intragroup restructuring but not a concentration.

Where the contemplated operation represents a concentration, it needs to be notified to the CPC if it falls within the range of **Art. 24 of the CPA** unless it is within the competence of the European Commission. The concentrations under **Art. 1 of Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentrations between undertakings (the EC Merger Regulation)** reveal community dimension and the exclusive competence for their assessment lies with the European Commission.

Art. 24 of the CPA provides that the undertakings are obliged to notify in advance the CPC about their intention to achieve a concentration when the sum of the aggregate turnovers of all undertakings which are taking part in a concentration on the territory of the country for the preceding financial year exceeds 25 000 000 BGN. An additional cumulative requirement with two alternative criteria must be at hand, namely the turnover of each one of at least two of the undertakings taking part in the concentration or the aggregate turnover of the undertaking subject of the acquisition for the preceding financial year has to exceed 3 000 000 BGN.

For the purpose of calculation of the turnover the economic group to which belongs the participating undertaking shall be deemed one undertaking concerned. The turnover of the undertakings concerned in the concentration shall be calculated in line with **Art. 25 of the CPA**.

Art. 25, Para. 3, Items 1 and 2 of the CPA shall be taken into account in the course of calculation of the turnover of credit institutions and other financial institutions and insurance undertakings.

A Methodology on Investigation and Definition of the Market Position of Undertakings in the Relevant Market adopted by the CPC provides for detailed

rules on the definition of the relevant geographical and product market and the other related markets, the barriers for access to these markets, the analysis of the market position of the participants at the relevant markets and calculation of the turnovers of the undertakings concerned.

Pursuant to Art. 24, Para. 2 of the CPA the undertakings are obliged to notify the CPC about the concentration after the execution of the agreement or the public announcement for the public bid or the acquisition of control but prior to any actual steps for completion of the transaction. Any legal or factual acts related to the contemplated concentration are prohibited until the decision of the CPC (**Art. 82, Para. 5 of the CPA**). Upon infringement of this ban the participants in the concentration may be subject to a fine in the amount up to 10% of their aggregate turnover for the preceding financial year.

Pursuant to Art. 78, Para. 1 of the CPA the preliminary notification for concentration shall be submitted jointly by the merging undertakings, or the undertakings creating a joint venture or acquiring joint control, or by the undertaking acquiring sole control.

Art. 79 of the CPA regulates the content of the preliminary notification for concentration. A sample of the preliminary notification and notes for guidance are available on the web-site of the CPC.

The proceedings for examination of the concentration shall be initiated within 3-day term following the date of submission of the notification to the CPC or the date when all necessary information has been submitted to the CPC. The CPC shall notify the applicant whenever the presented information is not necessary for commencement of the proceedings. The notification about an anticipated concentration shall be announced through the electronic register of the CPC. Each interested party may lodge a statement on the effects of the concentration on the competition on the relevant market.

An accelerated examination shall follow after the commencement of the proceedings related to a submitted notification and shall end in 25 business days. Within this term the CPC shall examine the concentration and shall issue a decision where, according to the particular case, it may find that the notified operation is not a concentration, or that the concentration does not fall within the scope of **Art. 24 of the CPA**, or shall declare the concentration compatible with the market, or shall commence in-depth examination under **Art. 83 of the CPA**. The parties are not allowed to undertake any legal or



factual acts in regards to the concentration until the completion of the accelerated examination.


Pursuant to **Art. 83, Para. 1 of the CPA** the CPC may decide to commence in-depth examination of the effects of the concentration on the relevant market where, based on the results of the accelerated examination, it may reasonable be expected that the concentration may shall result in creation or enhancement of an existing dominant position and the effective competition on the relevant market shall be significantly impeded. The decision for commencement of in-depth examination may not be subject of appeal. It shall be published in the electronic register of the CPC. The in-depth examination shall be completed within 4 months following the publication of the decision for its commencement in the electronic register of the CPC. Upon factual or legal complexity, the CPC may extend this term.

The participants on the concentration are entitled to propose to the CPC to undertake measures for preservation of the effective competition which shall be fulfilled within short period of time with the aim to mitigate the influence of the concentration on the market and to retain the conditions for effective competition. According to **Art. 86 of the CPA** the CPC may impose measures or approve measures proposed by the applicants which are directly linked to the implementation of the concentration and are necessary for the preservation of the effective competition and for limitation of the negative effect of the concentration on the market concerned.

The decision of the CPC may declare the competition compatible without additional conditions, or declare the concentration compatible subject to fulfillment of certain measures which are directly linked to its implementation and are necessary for the preservation of the effective competition and for limitation of the negative effect of the concentration on the market concerned, or shall not allow the concentration.

The CPC shall use the dominant position test in both ways of examination. In order to decide not to allow a concentration it needs to find the cumulative

existence of two conditions: the concentration shall lead to creation or enhancement of an existing dominant position and, in such way, may impede the effective completion on the relevant market. The decision not allowing the competition shall have immediate application and may be subject of an appeal to the Supreme Administrative Court.



Unlauterer Wettbewerb

Нелоялна конкуренция

Unfair competition

Kapitel 7 GWB regelt die Tatbestandsmerkmale des unlauteren Wettbewerbs, die entsprechend der Rechtsprechung der KfWS und des GWB auf Unternehmen Anwendung finden, die auf dem relevanten Markt in Bezug auf die parallele Geschäftstätigkeit als Wettbewerber erscheinen. (§ 1, Z. 7 der Zusatzbestimmungen (ZB) des GWB definiert als „Unternehmen“ jede natürliche oder juristische Person oder jede Gesellschaft ohne eigene Rechtspersönlichkeit, die eine Geschäftstätigkeit ausübt, unabhängig von ihrer Rechts- oder Organisationsform). Diese Bestimmungen wurden seit dem Inkrafttreten des aktuellen GWB im Jahr 2008 bis zu seiner letzten Änderung im Jahr 2021 nicht geändert und die Rechtsprechung der KfWS und der Gerichte ist in diesem Sinne umfangreich.

Artikel 29 GWB sieht ein allgemeines Verbot für alle Handlungen oder Unterlassungen im Geschäftsverkehr vor, die gegen die Sorgfaltspflicht verstoßen und die Interessen der Wettbewerber schädigen oder schädigen können. In Übereinstimmung mit der Rechtsprechung des OVG findet die allgemeine Formulierung von Art. 29 GWB subsidiäre Anwendung auf die in den folgenden Bestimmungen geregelten besonderen Tatbestandsmerkmale. Jede Tat, die der kaufmännischen Sorgfaltspflicht gemäß der Legaldefinition nach § 1, Z. 2 der ZB des GWB entgegensteht, kann unter Beifügung dieses Artikels geahndet werden. Hierbei handelt es sich um Regeln, die das Marktverhalten bestimmen, die sich aus den Gesetzen und den handelsüblichen Beziehungen ergeben und nicht gegen die guten Sitten verstoßen. Es ist nicht erforderlich, dass infolge der Handlung ein tatsächlicher Schaden für die Mitbewerber entstanden ist, z. B. finanzielle Verluste oder der Kundenverlust. Es reicht aus, dass die Gefahr einer Schädigung ihrer Interessen besteht. In den folgenden Bestimmungen werden besondere Arten von Verstößen geregelt, die nach Ansicht des OVG immer die allgemeinen Merkmale der subsidiären Tatbestände aufweisen sollten - Vorhandensein einer Geschäftstätigkeit, Wettbewerbsbeziehungen zwischen den Parteien im Rahmen des Falls und der jeweiligen Tat, Verstoß gegen die Sorgfaltspflicht und eine Gefährdung bzw. Schädigung der Interessen der Wettbewerber.

Der erste spezifische Tatbestand in **Art. 30 GWB** bezieht sich auf Ruf- und Glaubwürdigkeitsschädigung von Mitbewerbern sowie der von ihnen angebotenen Waren oder Dienstleistungen durch die Behauptung oder Verbreitung falscher Informationen sowie durch die Entstellung von Tatsachen. In seiner Rechtsprechung geht das OVG davon aus, dass die falschen Aussagen und Informationen geeignet sein müssen, den Ruf und die Glaubwürdigkeit von Mitbewerbern und/oder der von ihnen angebotenen Waren und Dienstleistungen zu schädigen, und dass sie auf einen bestimmten Mitbewerber (durch seine Identität, sein Unternehmen oder die von ihm angebotenen Waren oder Dienstleistungen) gerichtet sein müssen, wodurch eine tatsächliche Rufschädigung verursacht wird oder die Gefahr einer Rufschädigung oder Untergrabung der Glaubwürdigkeit entsteht. Sanktionen werden nicht nur für Taten verhängt, die zu einer negativen Wahrnehmung des Wettbewerbers oder der von ihm angebotenen Produkte oder Dienstleistungen durch Dritte geführt haben, sondern auch für Taten, die die Wahrscheinlichkeit einer solchen negativen Wahrnehmung eines bestimmten Wettbewerbers und der von ihm angebotenen Produkte durch Dritte schaffen.

Der nächste Tatbestand einer Zuwiderhandlung nach **Art. 31 GWB** ist die Täuschung über die wesentlichen Merkmale der Waren oder Dienstleistungen oder über die Art und Weise der Verwendung der Waren oder der Erbringung der Dienstleistungen durch unwahre Angaben oder Verfälschung der Tatsachen. Laut Rechtsprechung des OVG muss für dessen Anwendung auch kein tatsächlicher Schaden vorliegen. Vielmehr muss die irreführende Handlung oder die Verfälschung von Tatsachen im kausalen Zusammenhang mit der möglichen Irreführung der Verbraucher stehen, sei es in Bezug auf die wesentlichen Eigenschaften von Waren und Dienstleistungen oder die Art der Verwendung von Waren oder Dienstleistungen. Die OVG-Rechtsprechung erfasst auch Fälle, in denen falsche und verzerrte Informationen über die Tätigkeit des Unternehmens gegeben werden (was eine Irreführung des Verbrauchers über die wesentlichen Eigenschaften der vom Unternehmen angebotenen Dienstleistungen darstellt), wie auch Fälle, wo sich




der Zuwiderhandelnde im Kontakt mit den Kunden nicht klar von seinen Mitbewerbern abgegrenzt hat. Tatbestände, bei denen das Unternehmen durch Untätigkeit, z. B. durch Verschweigen oder Weglassen eines wesentlichen Merkmals oder einer wesentlichen Eigenschaft eines Produkts oder einer Dienstleistung, eine Täuschung herbeiführt oder die Möglichkeit einer Täuschung schafft, sollten nach Ansicht des OVG durch das Prisma des allgemeinen Verbots nach Art. 29 GWB betrachtet werden.

Art. 32 GWB verbietet irreführende und unzulässige vergleichende Werbung, für deren Verletzung sowohl der Werbende als auch die Werbeagentur haftbar gemacht werden können. Laut Legaldefinition des Art. 33 Abs. 1 GWB gilt jede Werbeaussage, die in irgendeiner Weise - einschließlich ihre Aufmachung - die Personen, an die sie sich richtet oder die von ihr erreicht werden, täuscht oder zu täuschen geeignet ist, und die infolge der ihr innewohnenden Täuschung ihr wirtschaftliches Verhalten beeinflussen kann oder aus diesen Gründen einen Mitbewerber schädigt oder zu schädigen geeignet ist. Bei Feststellung einer irreführenden Werbung sind die Kriterien nach Art. 33 Abs. 2 GWB zu berücksichtigen: 1. wesentliche Merkmale der Ware oder Dienstleistung wie Verfügbarkeit, Art, Ausführung, Vorteile, Zusammensetzung, Zeitpunkt der Herstellung, Lieferung oder Erbringung, Beschaffenheit, Gültigkeitsdauer, Menge, geographische oder betriebliche Herkunft, Zwecktauglichkeit, die von der Verwendung zu erwartende Ergebnisse oder die Ergebnisse oder wesentlichen Bestandteile von Tests der Waren oder Dienstleistungen. 2. der Preis oder die Preisbildung sowie die Bedingungen, unter denen die Ware geliefert oder die Dienstleistung erbracht wird; 3. Angaben über die Werbeagentur oder den Werbenden, wie Name oder Firma, Anschrift oder Sitz, Geschäftsanschrift, Vermögen, gewerbliche Schutzrechte und geistiges Eigentum, erhaltene Preise oder Auszeichnungen.

So hat das OVG in seiner Rechtsprechung angenommen, dass eine Werbung nur dann irreführend ist, wenn mehrere Hauptelemente kumulativ vorliegen: die Art der Beeinflussung, die Irreführung oder die Möglichkeit der Irreführung, der Adressat der Werbung, die Beeinflussung des wirtschaftlichen Verhaltens des Verbrauchers und die Schädigung oder die Möglichkeit der Schädigung eines Mitbewerbers. In Anbetracht der Tatsache, dass die Werbung ihrem Wesen nach darauf abzielt, den Verbraucher so zu beeinflussen, dass ein günstigster Eindruck von einem bestimmten Erzeugnis, einer bestimmten Marke usw. entsteht, und dass in diesem Sinne jede Form der Werbung eine Manipulation des menschlichen Geistes darstellt, vertritt das OVG die

Auffassung, dass der Händler, um den Verbraucher zum Kauf seines Erzeugnisses oder seiner Dienstleistung zu bewegen, verschiedene Formen der Suggestion durch die Werbung einsetzen kann, die jedoch unter Berücksichtigung der Interessen der Verbraucher und der üblichen Vorstellungen von den guten Sitten in der Werbung zulässig sein müssen. Bei der Beurteilung, ob die Werbung irreführend ist, sollten nach Ansicht des OVG auch die nach Art. 33 Abs. 2 GWB festgelegten Beurteilungskriterien herangezogen werden, wobei das Gericht darauf hinweist, dass die wesentlichen Merkmale des Produkts im hohen Maße für die Kaufentscheidung ausschlaggebend sind und jede Irreführung in Bezug auf diese Merkmale als wesentlich einzustufen ist. Andere Merkmale, die das Wesen der Ware nicht berühren, aber für die Wahl des Verbrauchers von Bedeutung sind, sind die Zwecktauglichkeit, die geographische oder betriebliche Herkunft, die von der Verwendung zu erwartenden Ergebnisse oder die Ergebnisse oder wesentlichen Bestandteile von Tests der Waren oder Dienstleistungen. Von besonderer Bedeutung für die Bildung der Verbraucherentscheidung sind der Preis und die Art und Weise der Preisbildung sowie die Bedingungen, unter denen die Ware geliefert oder die Dienstleistung erbracht wird. Schließlich sind als Beurteilungskriterium Angaben über den Werbenden oder die Werbeagentur heranzuziehen. Diese Informationen richten sich nicht direkt auf das Produkt selbst, sondern auf dessen Hersteller, Händler oder Vertriebshändler. Angaben in dieser Richtung sind besonders wichtig, insbesondere wenn der Verbraucher bereits über Informationen über die Anbieter verfügt (z. B. dadurch, dass er ein zufriedener Kunde des Anbieters war) und sein wirtschaftliches Verhalten von diesen Informationen ableitet. Das OVG kommt zu dem Ergebnis, dass die oben genannten Kriterien nicht abschließend aufgezählt sind und dass jede andere irreführende Information, die die Hauptelemente des Tatbestands nach Art. 33 Abs. 1 GWB erfüllt, die Haftung des Zuwiderhandelnden auslösen kann. Gleichzeitig geht das OVG in seiner Rechtsprechung davon aus, dass eine Werbung, auch wenn sie eine an sich unwahre Aussage enthält, nicht als irreführend im Sinne des Art. 33 GWB bezeichnet werden kann, wenn die Werbung in der Art und Weise, wie der Hauptgedanke darin zum Ausdruck kommt, ihre Motivationsfunktion nicht erfüllen und das wirtschaftliche Verhalten des Verbrauchers nicht beeinflussen kann. Wenn also die wesentlichen Merkmale des Produkts und sein Preis für den Kauf des Produkts ausschlaggebend sind und die Werbung keine irreführenden Elemente entsprechend dieser Kriterien enthält, ist sie nach Auffassung des OVG nicht geeignet, die Nachfrage der Verbraucher umzulenken.



Artikel 34 GWB versteht unter vergleichende Werbung jene Werbung, die unmittelbar oder mittelbar einen Mitbewerber oder die von einem Mitbewerber angebotenen Waren oder Dienstleistungen erkennbar macht. Vergleichende Werbung ist grundsätzlich zulässig, wenn sie die nachfolgenden rechtlichen Bedingungen erfüllt: 1) sie ist nicht irreführend im Sinne des **Art. 33 GWB** und stellt keine unlauteren Geschäftspraktiken im Sinne des **Art. 68e, 68f, 68g des Verbraucherschutzgesetzes** dar; 2) sie vergleicht Waren oder Dienstleistungen, die dem gleichen Bedarf dienen oder die gleiche Zweckbestimmung haben; 3) sie vergleicht objektiv mehrere wesentliche, relevante, nachprüfbar und typische Produkteigenschaften - darunter auch der Preis; 4) sie führt nicht zu Verwechslungen im geschäftlichen Verkehr zwischen dem Werbenden und einem Mitbewerber oder zwischen den von ihnen angebotenen Waren und Dienstleistungen oder den von ihnen verwendeten Namen, Marken oder ähnliche Kennzeichen; 5) sie darf nicht zur Verunglimpfung oder Herabsetzung der Marken, Namen, Kennzeichen, Waren, Dienstleistungen, Tätigkeiten oder persönlichen oder geschäftlichen Verhältnisse der Mitbewerber führen; 6) sie darf nicht Waren mit der gleichen Ursprungsbezeichnung vergleichen; 7) sie darf nicht den Ruf des von einem Mitbewerber verwendeten Kennzeichens in unlauterer Weise ausnutzen oder beeinträchtigen; 8) sie präsentiert nicht eine Ware oder Dienstleistung als Imitation oder Nachahmung einer unter einem geschützten Kennzeichen vertriebenen Ware oder Dienstleistung. Das OVG hat in seiner Rechtsprechung klargestellt, dass im Gegensatz zur irreführenden Werbung, die fälschlicherweise auf nicht vorhandene Vorteile der eigenen Waren oder Dienstleistungen hinweist, die verbotene vergleichende Werbung in unlauterer Weise die eigenen Waren oder Dienstleistungen mit den gleichen oder ähnlichen Waren oder Dienstleistungen eines Mitbewerbers vergleicht, wobei das Gesetz die Bedingungen, unter denen vergleichende Werbung zulässig ist, abschließend aufzählt.

Gemäß der im GWB normierten und seit dem 26.02.2021 rechtskräftigen Änderung sind bei der Beurteilung der Zulässigkeit einer vergleichenden Werbung, neben den in **Art. 34 Abs. 2** des Gesetzes genannten Umständen, auch die Bestimmungen der **Verordnung (EU) Nr. 1151/2012 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 21.11.2012 über Qualitätsregelungen für Agrarerzeugnisse und Lebensmittel** zu berücksichtigen. Mit der Anpassung dieses Kapitels regelt nunmehr das GWB, dass es sich bei irreführender Werbung und unzulässiger vergleichender Werbung, die

in den Anwendungsbereich der **Verordnung (EU) Nr. 2017/2394 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 12. Dezember 2017 über die Zusammenarbeit zwischen den für die Durchsetzung der Verbraucherschutzgesetze zuständigen nationalen Behörden und zur Aufhebung der Verordnung (EG) Nr. 2006/2004** fallen, um Verstöße innerhalb der Union, um weitverbreitete Verstöße oder um Verstöße mit Unionsdimension handelt. Nach den Begriffsbestimmungen dieser Verordnung bedeutet ein „Verstoß innerhalb der Union“ jede Handlung oder Unterlassung, die gegen Unionsrecht zum Schutz der Verbraucherinteressen verstößt und die Kollektivinteressen von Verbrauchern geschädigt hat, schädigt oder voraussichtlich schädigen kann, die in einem anderen Mitgliedstaat oder anderen Mitgliedstaaten als dem Mitgliedstaat ansässig sind, in dem a) die Handlung oder die Unterlassung ihren Ursprung hatte oder stattfand, b) der für die Handlung oder Unterlassung verantwortliche Unternehmer niedergelassen ist, oder c) Beweismittel oder Vermögensgegenstände des Unternehmers vorhanden sind, die einen Zusammenhang mit der Handlung oder der Unterlassung aufweisen (Mitgliedstaat des Verstoßes). Die Verordnung definiert eine Tat als „weitverbreiteten Verstoß“, wenn eine Handlung mit den beschriebenen Merkmalen die Kollektivinteressen von Verbrauchern, die in mindestens zwei anderen Mitgliedstaaten als dem Mitgliedstaat ansässig sind, geschädigt hat, schädigt oder voraussichtlich schädigen kann. Als solche definiert sich laut Verordnung auch jede Handlung oder Unterlassung, die gegen Unionsrecht zum Schutz der Verbraucherinteressen verstößt und die Kollektivinteressen von Verbrauchern geschädigt hat, schädigt oder voraussichtlich schädigen kann, und in mindestens drei Mitgliedstaaten gleichzeitig stattfindet sowie gemeinsame Merkmale aufweist, einschließlich derselben unerlaubten Verhaltensweise und derselben verletzten Interessen. Unter einen „weitverbreiteten Verstoß mit Unions-Dimension“ versteht sich in der Verordnung ein weitverbreiteter Verstoß, der in mindestens zwei Dritteln der Mitgliedstaaten, die zusammen mindestens zwei Drittel der Bevölkerung der Union ausmachen, die Kollektivinteressen von Verbrauchern geschädigt hat, schädigt oder voraussichtlich schädigen kann.

Artikel 35 GWB spricht ein generelles Verbot der Nachahmungen als Form des unlauteren Wettbewerbs aus und normiert die wichtigsten Fallgruppen: 1. das Anbieten von Waren oder Dienstleistungen mit einem Erscheinungsbild, einer Aufmachung, einer Kennzeichnung, einem Namen oder anderen Merkmalen, die in Bezug auf den Ursprung, den




Hersteller, den Verkäufer, die Art und den Ort der Herstellung, die Quelle und die Art des Erwerbs oder der Verwendung, die Menge, die Qualität, die Beschaffenheit, die Verbrauchereigenschaften und andere wesentliche Merkmale der Waren oder Dienstleistungen irreführend sind oder zu einer Irreführung führen können; 2. die Verwendung einer Firma, einer Marke oder einer geografischen Herkunft die mit den Produkten der anderen Unternehmen identisch oder ihnen ähnlich ist, in einer Weise, die die Interessen von Wettbewerbern schädigen kann; 3. die Verwendung einer Domain oder des Erscheinungsbilds einer Webseite, die mit denen anderer Unternehmen identisch oder ihnen ähnlich ist, in einer Weise, die zu Verwechslungen führen und/oder die Interessen von Wettbewerbern schädigen kann.

Im Vordergrund des ersten Tatbestands stehen Standards, die in der einschlägigen Rechtsprechung der Verwaltung und der Gerichte dargelegt wurden und eine Prüfung der Gesamtwirkung erfordern. Meist handelt es sich hierbei um die visuelle Wirkung der gesamten Produktverpackung auf den Verbraucher und nicht um einzelne Elemente des Designs, die den Verbraucher über die in der Rechtsvorschrift genannten Umstände irreführen können. Bei der Prüfung der Erscheinungsform eines bestimmten Produkts ist für die Feststellung einer Nachahmung ein hoher Grad an Ähnlichkeit der vergleichenden Erzeugnisse anzustreben, der die Möglichkeit einer Täuschung oder Irreführung des Verbrauchers zur Folge hat. Unter dem Begriff „Benutzung einer Marke“, hat sich in der Praxis der Standpunkt herausgeleitet, dass es sich hierbei um eine Form der Kundenakquisition auf dem betreffenden Markt durch rechtswidrige Benutzung eines fremden Namens oder Rufes handelt, der mit Waren und Dienstleistungen verbunden ist, die sich in ihrer Formgestaltung und Zweckbestimmung ähnlich sind und von den Kunden (Verbrauchern) an den äußeren Erscheinungsformen der Produktverpackung, dem Etikett und dem Kennzeichen (Marke) unterschieden werden können. Der Tatbestand der Markennachahmung setzt die Benutzung der Marke in einer Weise voraus, die geeignet ist, die Interessen des Mitbewerbers zu beeinträchtigen. Als Zuwiderhandelnder gilt jedes Unternehmen, dass durch unwahre und sonstigen zur Täuschung geeigneten Angaben über die Herkunft und die Eigenschaften des betreffenden nachgeahmten Produkts versucht die Verbraucher in die Irre zu führen, indem er ihnen seine eigenen Waren oder Dienstleistungen anbietet und dadurch ein für ihn günstiges wirtschaftliches Ergebnis anstrebt oder erwirtschaftet (z. B. Umsatzsteigerung,

Eintritt in den relevanten Markt). Auch in Bezug auf diesen Tatbestand ist das OVG der Ansicht, dass die Schlussfolgerung, ob eine Nachahmung einer Marke im Sinne des Art. 35 GWB vorliegt, auf einer Bewertung des visuellen Gesamteffekts beruhen sollte, der im Bewusstsein des Durchschnittsverbrauchers entsteht, und dass dessen Sichtweise und nicht die eines Markenexperten zu berücksichtigen ist. Eine ähnliche Tendenz in der Rechtsprechung der Dritten Kammer des OVG ist bei der Beurteilung der Nachahmung von Domains festzustellen. Hierbei stützt sich das Gericht auf einen Vergleich zweier Domains, insbesondere darauf, ob die schnelle und wörtlich visuelle Wahrnehmung es dem Nutzer ermöglicht, die zu verschiedenen Websites gehörenden Domains sofort voneinander zu unterscheiden. In Bezug auf das Verbot der Nachahmung des Erscheinungsbildes einer Webseite vertrat das OVG die Auffassung, dass bei der Feststellung, ob ein hoher Grad an Ähnlichkeit vorliegt, wichtige Elemente für die Analyse berücksichtigt werden sollten, die die technischen und softwaretechnischen Beziehungen für die Erstellung von beispielsweise zweier Webshops betreffen. Wie z. B., ob die beiden Webseiten auf unterschiedlichen Plattformen aufgebaut sind und ein nur mit der installierten Plattform kompatibles Thema/eine nur mit der installierten Plattform kompatible Vision in sie integriert ist, ob die unterschiedliche technische Struktur der Plattformen zu einer unterschiedlichen Struktur der Webseiten führt, ob über die weiße Folie hinaus unterschiedliche Farbtöne verwendet werden.

Aus **Art. 36 GWB** lässt sich ein generelles Verbot hinsichtlich folgender Tatbestände der unlauteren Kundenwerbung ableiten.

Absatz 1 verbietet den unlauteren Wettbewerb um Kunden, der zur Beendigung oder zum Bruch von mit Wettbewerbern geschlossenen Verträgen führt oder deren Abschluss verhindert. Nach der Rechtsprechung des Obersten Verwaltungsgerichtshofs (OVG) ist ein unlauteres Wettbewerbsverhalten erforderlich, das speziell auf das erklärte Ziel - die Gewinnung von Kunden - ausgerichtet ist. Im Gegensatz zu den oben genannten Tatbeständen wird dieser Verstoß vom OVG als Folge ausgelegt - das Verhalten solle zur Verletzung oder Beendigung abgeschlossener Verträge geführt bzw. den Abschluss solcher Verträge verhindert haben. In ihrer Rechtsprechung sehen die KfWS und das OVG meistens von einem Verstoß gegen diesen Tatbestand ab, was weniger auf die Tatsache zurückzuführen ist, dass sich die Norm nicht auf eine bestimmte, durch ihre Art definierte Handlung bezieht, sondern vielmehr darauf, dass der Verstoß nicht nur den Nachweis des Ergebnisses,



sondern auch des Kausalzusammenhangs zwischen der Handlung und dem Ergebnis erfordert.

Das zweite Tatbestandsmerkmal nach **Art. 36 Abs. 2 GWB** setzt das Anbieten oder Gewähren von Zugaben und Prämien als Geschenke oder zu einem Scheinpreis zu den verkauften Waren oder Dienstleistungen voraus (Zugabenverbot). Ausgenommen hiervon sind: Werbeartikel von geringem Wert und mit einem eindeutigen Hinweis auf das werbende Unternehmen; Artikel oder Dienstleistungen, die nach den Handelsgewohnheiten zu den verkauften Waren oder Dienstleistungen gehören; Waren oder Dienstleistungen als Preisnachlass beim Verkauf größerer Mengen. In Bezug auf die erste Ausnahme vom Verbot hat die KfWS entschieden, dass der Verstoß als unbedeutend einzustufen ist, wenn nur ein geringer Teil vom Wert der verkauften Ware oder Dienstleistung (maximal 10%) vom Verstoß betroffen ist. In ihrer Rechtsprechung zur Anwendung des Tatbestands nach **Art. 36 Abs. 3 GWB** sind sich KfWS und OVG einig, dass, ausgenommen der normierten Ausnahmen, das Anbieten oder Gewähren von Zugaben und Prämien in Form von Geschenken oder zu Scheinpreisen, insofern diese Zugaben imstande sind dem Verbraucher in einer Weise zu beeinflussen, die ihn dazu verleitet, seine Wahl allein aufgrund seines Wunsches nach der Zugabe bzw. Prämie zu treffen, eine unlautere Geschäftspraxis darstellt, die bezweckt den Kunden unlauter anzulocken, und zwar außerhalb der in der Vorschrift ausdrücklich vorgesehenen Ausnahmen. Es ist auch allgemein anerkannt, dass die Zugabe mit der Hauptware oder Dienstleistung identisch sein soll, aber die KfWS entscheidet in ihrer Rechtsprechung oft abweichend von diesem Verständnis.

Der nächste **Art. 36 Abs. 3 GWB** unterlässt den Verkauf einer Ware, dessen Erhalt nur mit der Teilnahme an einem Spiel oder einer Aktion abhängig gemacht wird. So z. B. Rätsel, Bilderrätsel, Fragen, Knochelien; das Sammeln von Gutscheinen und ähnliches; Auslosungen mit Geld- oder Sachpreisen, deren Wert den Preis der verkauften Waren oder Dienstleistungen deutlich übersteigt. Die KfWS legt auf der Grundlage des **Art. 8 Abs. 1 Z. 14 GWB** fest, in welchen Fällen der Wert des versprochenen Preises den Preis der verkauften Waren oder Dienstleistungen erheblich übersteigt. In Bezug auf diesen Tatbestand weist die KfWS darauf hin, dass die Kaufentscheidung des Verbrauchers somit nicht durch den Bedarf oder der Qualität des gekauften Produkts in Verbindung steht, sondern durch den Wunsch, etwas umsonst zu bekommen. Eine wettbewerbswidrige Auswirkung auf den Markt liegt vor, wenn der Wert des angebotenen oder versprochenen Vorteils deutlich höher liegt als der Preis der verkauften

Ware oder Dienstleistung. Die KfWS hat auf der Grundlage des **Art. 8 Abs. 1 Z. 14 GWB** den Wert des versprochenen Entgelts oder Vorteils als wesentlich eingestuft, wenn deren Wert den Wert der verkauften Waren oder Dienstleistungen um mehr als das 100-fache übersteigt oder der Überschuss mehr als 15 Mindestlöhne in dem betreffenden Land beträgt.

Der letzte Tatbestand des unlauteren Kundenwerbens, der in **Art. 36 Abs. 4 GWB** geregelt ist, setzt den Verkauf von Waren oder das Angebot von Dienstleistungen auf dem inländischen Markt in erheblichen Mengen über einen längeren Zeitraum zu Preisen voraus, die unter dem Beschaffungspreis bzw. den Herstellungskosten der Waren bzw. Dienstleistungen liegen und dazu dienen, Kunden unlauter anzuwerben. Bis zur Änderung des **Abs. 4** (in Kraft ab 26.02.2021) umfasste dieser Tatbestand nur den Verkauf von Waren. Jetzt wurden auch die Dienstleistungen hinzugefügt. In Bezug auf diesen Tatbestand hat die KfWS klargestellt, dass das Hauptziel eines jeden Händlers darin besteht, Gewinn zu erzielen, und dass jede freiwillige Weigerung, dies für einen bestimmten Zeitraum zu tun, darauf abzielt, Wettbewerber vom Markt zu verdrängen bzw. die Auswahl für die Verbraucher zu verringern. All dies schadet langfristig den Interessen der Endverbraucher und führt zur Preiserhöhung, Qualitätsverschlechterung und Einschränkung der Auswahl. Um diese Wirkung zu erzielen, müssen sich die Einstandspreis-Verkäufe auf große Mengen von Waren oder Dienstleistung erstrecken und über einen längeren Zeitraum stattfinden. Diese zwei Kriterien sind nicht gesetzlich definiert und müssen für jeden Einzelfall geprüft werden. Sie müssen aber kumulativ vorliegen und tateinheitlich in der Lage sein, dauerhafte Veränderung der Verbrauchernachfrage herbeizuführen. In seiner Rechtsprechung stellte das OVG fest, dass für die Erfüllung des Tatbestands nach **Art. 36 Abs. 4 GWB**, die vorsätzliche unlautere Anwerbung von Kunden vorliegen muss.

Art. 37 GWB legt ein Verbot für die Bekanntmachung von Produktions- oder Geschäftsgeheimnissen fest, wobei **Abs. 1** auch die Kenntnis, Nutzung oder Bekanntgabe eines Produktions- oder Geschäftsgeheimnisses entgegen der Sorgfaltspflicht verbietet. **Abs. 2** verbietet auch die Nutzung oder Bekanntgabe von Produktions- oder Geschäftsgeheimnissen, wenn diese im Rahmen der Vertraulichkeitspflicht erfahren oder preisgegeben wurden. Nach der Legaldefinition des **§ 1, Z. 9 der ZB des GWB** verstehen sich unter Betriebs- oder Geschäftsgeheimnisse im Sinne des Gesetzes Tatsachen, Informationen, Entscheidungen und Daten, die mit der Geschäftstätigkeit zusammenhängen, deren Geheimhaltung im



Interesse der Rechtsinhaber liegt und letztere die erforderlichen Maßnahmen getroffen haben. Ausgehend von dieser Definition haben die KfWS und das GWB in ihrer Rechtsprechung zur Anwendung des Tatbestands angenommen, dass es notwendig sei, die vertraulichen Informationen des betreffenden Unternehmens zu konkretisieren und als Geschäftsgeheimnis des Unternehmens auszuweisen, wobei diese Individualisierung in Anbetracht des gesetzlich geregelten besonderen Schutzes, den das Gesetz gegen unlautere Eingriffe in sensible Informationen durch konkurrierende Unternehmen bietet, erforderlich ist. Es muss eindeutig festgelegt werden, welche Daten und Informationen als geheim gelten, es müssen Maßnahmen ergriffen werden, um ihre Vertraulichkeit zu wahren, indem der Zugang zu ihnen beschränkt wird. Auch die Personen mit Zugangsrechten müssen eindeutig identifiziert werden und sich der Geheimhaltungspflicht bewusst sein. Das OVG nimmt an, dass die Anwendbarkeit des Schutzes der Interessen des Unternehmens nach dieser Norm voraussetzt, dass das Unternehmen Maßnahmen zur Wahrung seiner eigenen Geschäfts- und/oder Produktionsgeheimnisse ergriffen hat, und dass nicht alle Informationen, die in einem Unternehmen erfasst, verwendet, verarbeitet und zugänglich gemacht werden, grundsätzlich als Betriebs- oder Geschäftsgeheimnisse des Unternehmens ausgelegt werden können.


Mit der letzten Änderung des GWBs (StGBI Nr. 17 von 2021) wurde ein Kapitel Sieben, lit. b, unter dem Titel „Unlautere Geschäftspraktiken in der Lieferkette von Agrarerzeugnissen und Lebensmitteln“ neu gefasst, das am 01.11.2021 in Kraft treten wird. **Art. 37b** setzt ein absolutes Verbot für unlautere Geschäftspraktiken zwischen Käufern und Lieferanten in der Lieferkette von Agrarerzeugnissen und Lebensmitteln voraus und regelt die spezifischen Arten solcher Geschäftspraktiken, für die das absolute Verbot

gilt. **Art. 37c** regelt ebenfalls konkrete Tatbestände von Geschäftspraktiken, die verboten sind, aber im Gegensatz zu **Art. 37b** entfaltet das Verbot seine Wirkung nur bedingt, denn das Gesetz lässt eine Abweichung zu, wenn diese Praktiken zuvor von den Parteien durch klare und unmissverständliche vertragliche Bestimmungen über die Lieferung von Agrarerzeugnissen und Lebensmitteln oder in einer späteren Vereinbarung zwischen dem Lieferanten und dem Käufer vereinbart wurden. Der Geltungsbereich der im Gesetz festgelegten absoluten und bedingten Verbote unlauterer Geschäftspraktiken im Zusammenhang mit dem Verkauf von Agrarerzeugnissen und Lebensmitteln wird in **Art. 37d** durch Kriterien eingeschränkt, die den Jahresumsatz des Lieferanten und des Käufers in der konkreten Geschäftsbeziehung betreffen, wobei der Jahresumsatz den Nettobetrag der Einnahmen aus der gewöhnlichen Tätigkeit des Unternehmens im letzten Geschäftsjahr umfasst und gemäß den **Art. 4, 4b und 4d des Gesetzes über kleine und mittelständische Unternehmen** bestimmt wird, einschließlich entsprechend der Begriffserklärung für unabhängige Unternehmen, Partner-Unternehmen und sonstige anwendbare und mit dem Jahresumsatz verbundene Vorschriften desselben Gesetzes. **Artikel 37b** normiert erschöpfend die Ausnahmen zu **Art. 37c** und **Art. 37e**, u.a. wurde die Nichtanwendbarkeit auf Verträgen zwischen Lieferanten und Verbrauchern ausdrücklich erfasst. Ferner wurde ausdrücklich bestimmt, dass die Einleitung eines Verfahrens nach diesem Kapitel die Parteien des Liefervertrags nicht daran hindert, ihre Rechte auch nach einem anderen festgelegten Verfahren geltend zu machen. Da die Bestimmungen dieses Kapitels noch nicht in Kraft getreten sind, muss sich die Rechtsprechung der KfWS und der Gerichte erst noch entwickeln.

В глава 7 на ЗЗК са уредени съставите на нелоялна конкуренция, приложими съгласно практиката на КЗК и ВАС по отношение на предприятия, които се явяват конкуренти на съответния пазар по отношение на паралелно осъществяваната от всяко от тях стопанска дейност. По смисъла на §1, т. 7 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗЗК „предприятие“ е всяко физическо, юридическо лице или неперсонифицирано образувание, което извършва стопанска дейност, независимо от правната и организационната си форма. Тези разпоредби не са изменени от влизането в сила на сегашния ЗЗК през 2008 г. до последното му изменение през 2021 г. и практиката на КЗК и

съдилищата по тях е обилна.

В чл. 29 от ЗЗК е уредена обща забрана за действие или бездействие при осъществяване на стопанска дейност, което е в противоречие с добросъвестната търговска практика и уврежда или може да увреди интересите на конкурентите. Съгласно практиката на ВАС общият състав на чл. 29 от ЗЗК намира субсидиарно приложение спрямо уредените в следващите разпоредби специални фактически състави на нарушения. Под него може да бъде подведено всяко деяние, което влиза в противоречие с добросъвестната търговска практика съобразно легалната й



дефиниция в §1, т. 2 от ДР на ЗЗК, а именно: правила, определящи пазарното поведение, които произтичат от законите и обичайните търговски отношения и не нарушават добрите нрави. Не е нужно в резултат на деянието да са произтекли реални вреди за конкуренти като финансови загуби или загуба на клиенти, а е достатъчно то по естеството си да създава опасност за увреждане на интересите им. В следващите разпоредби са уредени специални състави на нарушения, за които ВАС приема, че следва винаги да притежават и общите белези на субсидиарния състав - наличие на стопанска дейност, отношения на конкуренция между страните по преписката и съответното деяние да се явява в противоречие с добросъвестната търговска практика и да уврежда или създава опасност от увреждане на интересите на конкурентите в отношенията помежду им.

Първият специален фактически състав в **чл. 30 от ЗЗК** е увреждане на доброто име и доверието към конкурентите, както и на предлаганите от тях стоки или услуги чрез твърдение или разпространяване на неверни сведения, както и чрез представяне на факти в изопачен вид. В практиката на ВАС се приема, че неверните твърдения и сведения трябва да са в състояние да увредят доброто име и доверието към конкурентите и/или предлаганите от тях стоки и услуги, както и че е необходимо да са насочени към конкретен конкурент (чрез неговата идентификация, на предприятието му или на стоките или услугите, които предлага), в резултат на което се причинява действително увреждане на репутацията или възниква заплахата от злепоставяне на доброто име на конкурента или подкопаване на доверието в него. Санционират се не само действия, довели до негативно изменение на представата на третите лица за търговеца, респ. за предлаганите от него продукти или услуги, но и действия, които създават вероятност за такава негативна промяна в представата на трети лица за конкретен търговец и за предлаганите от него продукти.

Следващият състав на нарушение в **чл. 31 от ЗЗК** е въвеждането в заблуждение относно съществени свойства на стоките или услугите или относно начина на използване на стоките или предоставяне на услугите чрез твърдение на неверни сведения или чрез изопачаване на факти. И за неговото приложение в практиката на ВАС не се изисква настъпване на реално увреждане, а деянието, изразяващо се в твърдение на неверни сведения или изопачаване на факти да

е в причинно следствена връзка с възможността да настъпи заблуждение у потребителите, независимо дали по отношение на съществени свойства на стоки и услуги или относно начина на използване на стоките или предоставяне на услугите. В практиката на ВАС се обхващат както случаите по представяне на невярна и изопачена информация за дейността на предприятието (съставляващи въвеждане на потребителя в заблуждение относно съществените свойства на предлаганите от него услуги), така и случаи, в които нарушителят не се е ясно идентифицирал и разграничил от свои конкуренти в контакта си с клиентите. За хипотези, в които предприятието чрез бездействие, като прикриване или премълчаване на съществено свойство или качество на продукт и услуга, предизвиква или създава възможност да настъпи заблуда, ВАС приема, че следва да се разглеждат през призмата на генералната забрана по чл. 29 от ЗЗК.

В **чл. 32 от ЗЗК** е установена забрана за заблуждаваща, както и за неразрешена сравнителна реклама, като нарушаването ѝ ангажира отговорността както на рекламодателя, така и на рекламната агенция, изготвила рекламата. Съгласно легалната дефиниция в чл. 33, ал. 1 от ЗЗК заблуждаваща е всяка реклама, която по какъвто и да е начин, включително по начина на нейното представяне, подвежда или може да подведе лицата, до които е адресирана или достига, и поради това може да повлияе на тяхното икономическо поведение или по тези причини нанася или може да нанесе вреди на конкурент. При определянето на рекламата като заблуждаваща се взимат предвид и установените в ал. 2 на чл. 33 от ЗЗК критерии: 1. характеристиките на стоките и услугите, като: наличност, вид, изработка, състав, начин и дата на производство на стоките или изпълнение на услугите, годност за употреба, начини за употреба, количество, географски и търговски произход, резултати, които могат да се очакват от тяхната употреба, резултати и съществени характеристики от изпитванията или извършените проби върху стоките или услугите; 2. цената или начинът на формирането ѝ и условията за доставка на стоките и изпълнение на услугите; 3. данни за рекламодателя или рекламирацията, като: име или фирма, адрес или седалище, адрес на управление, имущество, права върху индустриална и интелектуална собственост, получени награди или отличия.

В практиката си ВАС приема, че за да е заблуждаваща рекламата, необходимо е да са налице кумулативно няколко основни елемента:




начин на въздействие; подвеждане или възможност за подвеждане; адресат на рекламата; влияние върху икономическото поведение на потребителя и нанасяне или възможност от нанасяне на вреди на конкурент. Същевременно отчитайки факта, че рекламата поначало има за цел да въздейства на потребителя по начин, който да създаде най-благоприятна представа за определен продукт, марка и др. и в този смисъл всяка форма на реклама е манипулация върху човешкото съзнание, ВАС приема, че за да мотивира потребителя да закупи именно неговия продукт или услуга, търговецът може да използва различни форми на внушение чрез рекламата, но те следва да са допустими при спазване интересите на потребителите и обичайните разбирания за добрите нрави в рекламната дейност. При преценката дали рекламата е заблуждаваща ВАС сочи, че следва да се вземат предвид и посочените в чл. 33, ал. 2 от ЗЗК критерии за преценка, като сочи, че основните характеристики, които засягат същността на продукта, определят в най-голяма степен решението за покупката му и всяка заблуда по отношение на тях следва да се приема за съществена. Други характеристики, които не засягат същността на продукта, но имат значение при избора на потребителя, са годността за употреба; географски и търговски произход; резултати, които могат да се очакват от употребата; резултати и съществени характеристики от изпитвания или извършени проби върху стоките или услугите и др. подобни. От особено важно значение за формиране на потребителското решение са цената и начинът на формирането ѝ, както и условията за доставка на стоките и изпълнение на услугите. На последно място като критерий за преценка са данните за рекламодателя или рекламирация, която информация е свързана не толкова със самия продукт, колкото с неговия производител, търговец или дистрибутор и данните в тази посока са особено важни, когато потребителят по някакъв начин има вече информация за предложителите (поради това че е бил техен клиент и е останал доволен напр.) и определя икономическото си поведение, ръководен именно от тази информация. ВАС приема, че така посочените критерии не са изчерпателно изброени и всяка друга заблуждаваща информация, която осъществява основните елементи на фактическия състав по чл. 33, ал. 1 от ЗЗК може да ангажира отговорност на нарушителя. Същевременно в практиката си ВАС е изложил и разбирането, че дори и да включва твърдение, което само по себе си е невярно, рекламата не може да се окачестви

като заблуждаваща по смисъла на чл. 33 от ЗЗК, ако по начина, по който е изразена основната идея в нея, рекламата не би могла да изпълни мотивационната си функция и да повлияе върху икономическото поведение на потребителя. Така, ако решаващо значение за закупуване на продукта имат съществените му характеристики и неговата цена и рекламата не съдържа заблуждаващи елементи по тези показатели, ВАС приема, че тя не е в състояние да пренасочи потребителското търсене.

Съгласно **чл. 34 от ЗЗК** сравнителна реклама е всяка реклама, която пряко или косвено идентифицира конкурента или предлагани от него стоки или услуги, като сравнителната реклама е разрешена, но ако отговаря на следните законови условия: 1/ не е заблуждаваща по смисъла на **чл. 33 от ЗЗК** и не е нелоялна търговска практика по смисъла на **чл. 68д, 68е, 68ж от Закона за защита на потребителите**; 2/ сравнява стоки или услуги, задоволяващи еднакви потребности или предназначени за една и съща цел; 3/ сравнява обективно една или повече характерни черти на стоките и услугите, които са съществени, сравними и представителни за тези стоки и услуги, включително техните цени; 4/ не води до объркване на рекламодателя с неговите конкуренти или на търговски марки, търговски имена, други отличителни белези, стоки или услуги на рекламодателя с тези на неговите конкуренти; 5/ не води до дискредитиране или опетняване на търговските марки, търговските имена, други отличителни белези, стоките, услугите, дейностите или положението на конкурентите; 6/ сравнява стоки с едно и също наименование за произход; 7/ не извлича нелоялно предимство от известността на търговската марка, търговското име или други отличителни белези на конкурентите или от наименованието за произход на конкуриращи се стоки; 8/ не представя стоките или услугите като имитация или копие на стоки или услуги със запазена търговска марка или име. В практиката си ВАС е изяснил, че за разлика от заблуждаващата реклама, при която по некоректен начин се изтъкват несъществуващи предимства на собствени стоки или услуги, при забранената сравнителна реклама недобросъвестно се съпоставят собствени стоки или услуги със същите или подобни стоки или услуги, предлагани от конкурент, като законът изчерпателно изброява условията, при наличието и респ. липсата на които сравнителната реклама е разрешена.

Съгласно измененията в ЗЗК, в сила от 26.02.2021 г.,



при преценката дали една сравнителна реклама е разрешена, освен така посочените в **чл. 34, ал. 2 от ЗЗК** обстоятелства, се вземат предвид и разпоредбите на **Регламент (ЕС) №1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21.11.2012 г. относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни**. С това изменение в тази глава на ЗЗК бе предвидено също, че заблуждаваща реклама и неразрешена сравнителна реклама, които попадат в обхвата на **Регламент (ЕС) № 2017/2394 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 година относно сътрудничеството между националните органи, отговорни за прилагането на законодателството за защита на потребителите и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2006/2004**, са нарушения в рамките на Европейския съюз, широко разпространени нарушения или широко разпространени нарушения със съюзно измерение. Съгласно дефинициите в посочения регламент „нарушение в рамките на Съюза“ означава всяко действие или бездействие, което е в противоречие със законодателството на Съюза за защита на интересите на потребителите и което е увредило, уврежда или има вероятност да увреди колективните интереси на потребителите, пребиваващи в държава членка, различна от държавата членка, в която е започнало или е извършено действието или бездействието; е установен търговецът, отговорен за действието или бездействието; или в която се намират доказателства или активи на търговеца, които са свързани с действието или бездействието (държава-членка на деянието). Когато деянието с така описаните характеристики е увредило, уврежда или има вероятност да увреди колективните интереси на потребителите, пребиваващи в поне две държави членки, различни от държавата членка на деянието, регламентът го дефинира като „широко разпространено нарушение“. Такова съгласно регламента е и всяко действие или бездействие, което е в противоречие със законодателството на Съюза за защита на интересите на потребителите и което е увредило, уврежда или има вероятност да увреди колективните интереси на потребителите и притежава общи характеристики, включително еднакви незаконни практики, нарушаване на еднакви интереси и което едновременно е извършено от същия търговец в поне три държави членки. „Широко разпространено нарушение със съюзно измерение“ съгласно регламента е широко разпространено нарушение, което е увредило, уврежда или има вероятност да увреди колективните интереси на потребителите в най-малко две трети от държавите членки, които

заедно представляват най-малко две трети от населението на Съюза.

Съгласно **чл. 35 от ЗЗК** забранена от закона форма на нелоялна конкуренция е имитацията, като уредените в нормата състави на нарушения са следните: 1. предлагането на стоки или услуги с външен вид, опаковка, маркировка, наименование или други белези, които заблуждават или могат да доведат до заблуждение относно произхода, производителя, продавача, начина и мястото на производство, източника и начина на придобиване или на използване, количеството, качеството, естеството, потребителските свойства и други съществени характеристики на стоката или услугата; 2. използването на фирма, марка или географско означение, идентични или близки до тези на други лица, по начин, който може да доведе до увреждане интересите на конкурентите; 3. използването на домейн или външен вид на интернет страница, идентични или близки до тези на други лица, по начин, който може да доведе до заблуждение и/или да увреди интересите на конкурентите.

По отношение на първия фактически състав стандартите, установени в административната и съдебна практика по прилагането му включват изследване на цялостния ефект, най-често визуален ефект на дизайна на опаковките на продукта върху потребителя, а не отделни негови елементи, който може да въведе в заблуждение потребителя относно обстоятелствата, посочени в правната норма. При изследване на цялостния ефект на дизайна за конкретния продукт, за да се достигне до извод за наличие на имитация, следва да се търси висока степен на сходство на сравняваните продукти, което има като резултат възможност за заблуждение или въвеждане в заблуждение на потребителя. Под термина „използване на марка“ в практиката се е наложило становището, че това е привличане на клиенти на съответния пазар чрез неправомерно използване на чуждо име и съответстващата му наложена на пазара репутация, свързвана със сходни по своето предназначение и същност стоки и услуги, отличаващи от клиентите (потребителите) по поставения върху тях, етикета или опаковката им знак (марка). Фактическият състав на имитацията на марка предполага използването на марката по начин, който може да доведе до увреждане интересите на конкурента. Нарушител на забраната може да бъде всяко лице, което се цели да се възползва или се ползва от заблудата на потребителите относно произхода и качествата на съответния имитиран продукт, предлагайки им своя стока



или услуга, като по този начин цели или постига благоприятен за себе си стопански резултат (напр. увеличени продажби, навлизане на съответния пазар). И по отношение на този състав ВАС приема, че изводът дали е налице имитация на марка по смисъла на **чл. 35 от ЗЗК** следва да се основава на преценка на цялостния визуален ефект, който се създава у средния потребител и да бъде съобразена неговата гледна точка, а не такава на експерт в областта на търговските марки. Аналогично и по третия състав в практиката си ВАС основава преценката си относно имитация на домейн на това при сравняване на два домейна дали при бързо и буквално зрително възприемане от потребителя то позволява моментално да се различат домейните, принадлежащи към различни сайтове, един от друг. Относно забраната за имитация на външен вид на интернет страница ВАС приема, че изводът дали е налице висока степен на сходство следва да отчита важни за анализа елементи относно техническия и софтуерен начин, по който са създадени напр. два интернет магазина, като това дали двата сайта са изградени на база на различни платформи и към тях се интегрира тема/визия, съвместима само с инсталираната платформа, дали различната техническа структура на платформите води до различна структура на сайтовете, дали са ползвани различни цветови решения извън белия фон, който е характерен за преобладаваща част от сайтовете и др.


В **чл. 36 от ЗЗК** са уредени следните състави на нелоялно привличане на клиенти, като забранени от закона:

В **ал. 1** е предвидена забрана за осъществяването на нелоялна конкуренция, насочена към привличане на клиенти, в резултат на което се прекратяват или се нарушават сключени договори, или се осуетява сключването им с конкуренти. Според практиката на ВАС, за да е осъществен съставът на това нарушение, е необходимо да е установено нелоялно конкурентно поведение, насочено конкретно към визираната цел - привличане на клиенти. За разлика от коментираните по-горе състави, това нарушение се сочи от ВАС като резултатно – поведението следва да е довело до нарушаване или прекратяването на сключени договори, респективно да е осуетило сключването на такива. В практиката си КЗК и ВАС по-скоро рядко приемат осъществено нарушение по този състав, което се дължи не толкова на факта, че нормата не визира конкретно определено по вида му деяние, колкото на това, че нарушението

изисква доказване не само на резултат, но и на причинната връзка между деянието и резултата.

Вторият състав на нарушение по **ал. 2 на чл. 36 от ЗЗК** е предлагането или даването на добавка към продаваната стока или услуга безвъзмездно или срещу привидна цена на друга стока или услуга, с изключение на: рекламни предмети с незначителна стойност и с ясно посочване на рекламиращото предприятие; предмети или услуги, които според търговската практика са принадлежност към продаваната стока или извършваната услуга; стоки или услуги като отбив при продажба в по-големи количества. По отношение на първото изключение от забраната КЗК е приела, че стойността на рекламните предмети се определя като незначителна, когато не надвишава 10% от стойността на продаваната стока или услуга, към която се добавя. В практиката си по прилагане на състава по **ал. 2 на чл. 36 от ЗЗК** КЗК и ВАС последователно приемат, че извън изрично уредените в нормата изключения, предлагането или даването безвъзмездно или на привидна цена на различни по вида им добавки към продавана стока или услуга, доколкото добавката е от естество да въздейства върху избора на потребителите по начин, който да ги мотивира да направят избора си единствено и само въз основа на желанието си да притежават допълнителния продукт, представлява недобросъвестна търговска практика, изразяваща се в нелоялно привличане на клиенти. Също така, по принцип се приема, че добавката следва да бъде от един и същ вид с основната стока или услуга, но в практиката си КЗК често се отклонява от това разбиране.

Следващата **ал. 3 на чл. 36 от ЗЗК** въвежда забрана за извършването на продажба, когато заедно с нея се предлага или обещава нещо, чието получаване зависи от: решаване на задачи, ребуси, въпроси, гатанки; събиране на серия от купони и други подобни; разиграване на игри с парични или предметни награди, чиято стойност значително надвишава цената на продаваната стока или услуга. КЗК на основание **чл. 8, ал. 1, т. 14 от ЗЗК** приема правила, с които определя в кои случаи стойността на обещаваната награда значително надвишава цената на продаваната стока или услуга. По отношение на този състав КЗК сочи, че така потребителското решение за покупка се определя не от нуждата или качеството на закупения продукт, а от желанието за получаване на нещо безплатно. Антиконтурентният ефект на пазара възниква в случаите, когато стойността на предлаганата или обещаваната облага е на стойност, значително



надвишаваща цената на продаваната стока или услуга. КЗК на основание **чл. 8, ал. 1, т. 14 от ЗЗК** е определила като значителна стойността на обещаваната награда или облага: когато стойността ѝ надвишава с повече от 100 пъти стойността на продаваната стока или услуга или надвишаването е с повече от 15 минимални работни заплати за страната.

Последният от съставите на нелоялно привличане на клиенти, уреден в **ал. 4 на чл. 36 от ЗЗК**, е продажбите на стоки или предлагането на услуги на вътрешния пазар в значителни количества за продължителен период от време на цени, по-ниски от разходите за производството и реализацията на стоките, съответно от разходите за реализацията на услугите, с цел нелоялно привличане на клиенти. До изменението на **ал. 4** (в сила от 26.02.2021 г.) този състав включва само продажбата на стоки, а сега в приложното му поле са добавени и услугите. По отношение на този състав КЗК е изяснила, че доколкото основната цел на всеки търговец е реализирането на печалба, то всеки доброволен отказ от такава за определен период от време е насочен към изтласкване на конкуренти от пазара, респективно намаляване на избора за потребителите. Всичко това в дългосрочен план уврежда интересите на крайните потребители чрез последващо увеличение на цените, влошаване на качеството или чрез ограничаване на избора. За да се постигне този ефект, продажбите под себестойност следва да обхващат значителна количества от въпросната стока или услуга и да са извършени за продължителен период от време, като тези два критерия нямат легално определение и подлежат на конкретен анализ във всеки отделен случай, но същите следва да са кумулативно налице и в своята съвкупност трябва да са в състояние да доведат до трайно пренасочване на търсенето на потребителите. В практиката си ВАС приема, че за да е осъществена хипотезата на **чл. 36, ал. 4 от ЗЗК**, следва да е налице и умисъл за нелоялно привличане на клиенти.

Вчл. 37 от ЗЗК е установена забрана за разгласяване на производствени или търговски тайни, като в **ал. 1** е забранено узнаването, използването или разгласяването на производствена или търговска тайна в противоречие с добросъвестната търговска практика, а в **ал. 2** - използването или разгласяването на производствена или търговска тайна и когато тя е узната или съобщена при условие да не бъде използвана или разгласявана. Съгласно легалната дефиниция в **§1, т. 9 от ДР на ЗЗК** производствена или


търговска тайна по смисъла на закона са факти, информация, решения и данни, свързани със стопанска дейност, чието запазване в тайна е в интерес на правоимащите, за което те са взели необходимите мерки. Изхождайки от тази дефиниция, в практиката си по приложение на състава КЗК и ВАС приемат, че е необходимо конфиденциалната за съответното предприятие информация да е конкретизирана и посочена като търговска тайна на предприятието, като индивидуализирането ѝ по този начин е необходимо предвид уредената законодателно специфична закрила, предоставяна срещу недобросъвестно посегателство върху чувствителна информация от страна на конкурентни предприятия. Трябва ясно да е посочено кои данни и информация се считат за тайна, да са предприети действия за запазване на поверителността им чрез ограничаване на достъпа до тях, да са ясно определени лицата, които имат достъп, и те да са запознати със задължението за опазване на тайната. ВАС приема, че приложимостта на защитата на интересите на предприятието по тази норма е обусловена от това то да е предприело действия за опазване на собствената си търговска и/или производствена тайна, като приема също, че не може по принцип цялата създадена, използвана, обработвана и предоставяна информация в дадено предприятие да се счита за негова търговска тайна.

С **последното изменение на ЗЗК** (ДВ, бр. 17 от 2021 г.) е създадена нова Глава седма "б", озаглавена „Нелоялни търговски практики по веригата за доставка на селскостопански и хранителни продукти, която влиза в сила от 01.11.2021 г. В **чл. 37б** са визирани абсолютни забрани за нелоялни търговски практики в отношенията между купувачите и доставчиците във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти, като са уредени и конкретните състави на такива търговски практики, по отношение на които е приложима абсолютната забрана. В **чл. 37в** са уредени също конкретни фактически състави на търговски практики, които са забранени, но за разлика от **чл. 37б**, забраната за прилагането на тези практики е условна, защото законът допуска да бъде дерогирана от страните, ако тези практики са предварително договорени между тях с ясни и недвусмислени условия в договора за доставка на селскостопански и хранителни продукти или в последващо споразумение между доставчика и купувача. Обхватът на установените в закона абсолютни и условни забрани за нелоялни търговски практики, свързани с продажбата



на селскостопански и хранителни продукти, е ограничен в **чл. 37г** чрез критерии, касаещи годишния оборот на доставчика и на купувача в конкретното правоотношение, който годишен оборот включва нетния размер на приходите от обичайната дейност на предприятието през предходната финансова година и се определя в съответствие с **чл. 4, 4б и 4г от Закона за малките и средните предприятия**, вкл. съгласно дефинициите за независимо предприятие, за предприятия партньори и свързани предприятия и други приложими разпоредби, свързани с


годишния оборот, на същия закон. В **чл. 37д** са изчерпателно уредени изключения от забраните по **чл. 37б** и **чл. 37в**, като едно от изрично предвидените е неприложимостта им към договорите между доставчици и потребители. С изрична разпоредба е предвидено също, че образуването на производство по тази глава не е пречка всяка от страните по договора за доставка да защити правата си по друг установен ред. Доколкото разпоредбите на тази глава предстои да влязат в сила, по тях тепърва ще се формира практика на КЗК и съда.

 **Chapter 7 of the CPA** stipulates the forms of unfair competition, which are applicable as per the practice of the CPC and the Supreme Administrative Court to all undertakings, which are competitors on the relevant market in respect of the parallel activity carried out by each of them. (**§7 of the additional provisions of the CPA** stipulates that “undertaking” is every physical person, legal person or a non-personified entity, which carries out business activity, not depending on its organizational form.) These provisions have not been subject to legislative amendments since the coming into force of the present CPA in 2008 until its latest amendment in 2021 and the practice of the CPC and the courts in relation to them is abundant.

Art. 29 of the CPA provides a general prohibition of acts or omissions in carrying out economic operations which contradict the good commercial practices and harms or could harm the interests of the competitors. Pursuant to the practice of the Supreme Administrative Court the general prohibition of **Art. 29 of the CPA** is subsidiary to the other special infringements regulated in the following articles. Any act or omission may be pursued under it, which contradicts the good commercial practices as per its legal definition in **§1, item 2 of the additional provisions of the CPA**, namely: the rules, determining the market behaviour, which arise from the laws and the normal trade relations and do not harm the good morals. It is not necessary that the said act resulted in actual damages to competitors such as financial losses or loss of customers, but it is sufficient for it to be of nature to create danger of infringement of their interests. The following articles provide special infringements, which as per the practice of the Supreme Administrative Court shall always have the features of the general provision - presence of economic activity, competitive relations between the parties to the case and the act to be contrary to good commercial practice and harmful or creating a risk of harm to the interests of competitors in the relations between them.

The first special infringement provided in **Art. 30 of the CPA** is harm of the good name and the trust in the competitors, as well as of the goods and services they offer by stating or spreading false information, as well as by presenting facts in a distorted manner. The Supreme Administrative Court`s practice rules that the false allegations and information must be of nature to harm the good name and the trust in competitors and/or the goods and services they offer and they must be targeted at a specific competitor as well (by identifying it, its undertaking or the goods and services it offers). In result an actual harm must be inflicted to the reputation or a threat arises to the good name of or the trust in the competitor. Not only acts that have led to a negative change in the perception of third parties of the trader, respectively of the products or services it offers, but also acts that create the possibility of such a negative change, are sanctioned.

The next infringement, provided in **Art. 31 of the CPA**, is misleading regarding substantial qualities of the goods and services or regarding the way of using the goods or providing the services through stating false information or through extortion of facts. Again, the court practice does not require for actual damages to have arisen in order for this provision to be applied rather than the act, representing statement of false facts or distortion of facts, to be in causal link with the possibility of misleading consumers, whether in relation to the essential properties of goods and services or in the way in which the goods or services are used. The practice of the Supreme Administrative Court covers both cases of providing false or distorted information about the activities of the competitor (constituting misleading of the consumer about the essential properties of the services offered by it), as well as cases in which the perpetrator has not clearly identified and distinguished himself from its competitors in its contact with customers. For hypotheses in which the enterprise through inaction, such as omission or concealment of an essential



property or quality of a product or service, causes or creates an opportunity for deception, the Supreme Administrative Court accepts that they should be considered through the prism of the general prohibition under **Art. 29 of the CPA**.

Art. 32 of the CPA establishes a ban on misleading as well as on forbidden comparative advertising, for the infringement of which both the advertiser and the advertising agency which created the campaign may be sanctioned. Pursuant to the legal definition in **Art. 33, Para. 1 of the CPA** misleading shall be any advertisement, which in any manner, including in the manner of its presentation, misleads, or could mislead persons, to whom it is addressed or to whom it reaches, and due to this it may influence their economic behaviour or for these reasons harms or may harm a competitor. The criteria set forth in **Art. 33, Para. 2 of the CPA** shall also be taken into consideration when determining an advertisement to be misleading, namely: characteristics of goods and services, such as: availability, sort, workmanship, ingredients, manner and date of production of goods or services provision, suitability to use, manners of use, quantity, geographical or commercial origin, expected results and substantial characteristics from testing the goods and services; the price and manner of its formation and conditions of delivery of goods and services provision; data about the advertiser or the advertising person, such as: name of firm, address of seat, address of management, assets, industry of intellectual property rights, awards received and honours granted.

In its practice the Supreme Administrative Court accepts that in order for an advertisement to be misleading several essential elements need to be present cumulatively: way of influence; deception or possibility of deception; the addressee of the advertisement; influence on the economic behaviour of the consumer and infliction or possibility of inflicting harm on a competitor. Meanwhile, considering the fact that every advertisement is targeted to influence the consumer in a way, which creates a most favorable image of a particular product, trade mark etc., and in the said sense every form of advertisement is a manipulation on the human mind, the Supreme Administrative Court rules that in order to motivate the consumer to purchase his product or service, the trader may use various forms of imprint through advertisement, however they must be admissible observing the interests of the consumers and the usual notions of good advertisement practices. When assessing whether the advertisement is misleading, the Supreme Administrative Court says, the criteria set forth in **Art. 33, Para. 2 of the CPA** shall be considered, whereas the main characteristics, which refer to the essence of

the product, define in the utmost degree the purchase decision and every deception regarding them shall be considered substantial. Other characteristics, not relating to the essence of the product, but have influence on the consumer`s choice, are: suitability to use; geographical and commercial origin; expected results and substantial characteristics from testing the goods and services etc. The price and the price formation as well as the conditions for delivery of the goods or performance of the service are of substantial value for the consumer`s choice. The last place as assessment criterion takes the data regarding the advertiser, which information is linked not with the product itself, but its manufacturer, trader or distributor and information in this regard is crucial, when the consumer already has some information about the offerors (because, for example, he has been their client and he is satisfied) and determines his economic behaviour guided by this information precisely. The Supreme Administrative Court says, that the above-said criteria are not exhaustive and every form of misleading information, which contains the main elements of the hypothesis of **Art. 33 of the CPA**, may lead to sanction to the perpetrator. Meanwhile, the Supreme Administrative Court expresses its opinion, that even if the advertisement includes a false statement, the advertisement itself may not be considered misleading pursuant to **Art. 33 of the CPA**, if the way of representation of the main idea is of such a nature that the advertisement could not fulfill its motivational function and influence the economic behaviour of the consumer. Thus, if the essential characteristics and the price are of primary importance for the purchase of the product and the advertisement contains no false statements regarding them, the Supreme Administrative Court rules, that it is unable to influence the consumer`s decision.

Pursuant to **Art. 34 of the CPA** comparative advertising shall be any advertising which directly or indirectly identifies the competitor or goods or services offered by the competitor. Comparative advertising is admissible, if it meet the following criteria: 1. is not misleading in the meaning of **Art. 33 of the CPA** and does not constitute unfair commercial practice in the meaning of **Art. 68e, Art. 68f, Art. 68g of the Consumer Protection Act**; 2. compares goods and services, which satisfy the same need or are designed for the same purpose; 3. impartially compares one or more typical characteristics of the goods and services, which are substantial, comparable and representative for these goods and services, including their price; 4. does not lead to error in the advertiser, his competitors or in trademarks, trade names, other distinctive features, goods or services of the advertiser with these of his competitors; 5. does not discredit or lead to harnessing trademarks,




trade names or other distinctive attributes of goods, services, activities or position of the competitors; 6. compares goods of one and the same name and origin; 7. does not obtain unfair advantage from the popularity of a trade mark, trade name or other distinctive attribute of the competitors or from the name of origin of competitive goods; 8. does not promote goods and services as imitation or copy of goods or services under a registered trade mark or name. In its practice the Supreme Administrative Court elucidates, that, as opposed to a misleading advertisement, where non-existent advantages of own goods or services are incorrectly pointed out, the forbidden comparative advertisement incorrectly compares own goods or services with the same or similar goods or services offered by a competitor, whereas the law exhaustively lists the conditions, and respectively lack of conditions, under which comparative advertising is allowed.

As per the amendments of the CPA, in force as of 26.02.2021, when assessing if a comparative advertisement is allowed or not, besides the criteria set forth in Art. 34, Para. 2 of the CPA, the stipulations of **Regulation (EU) №1151/2012 of the European Parliament and the Council of 21.11.2012 on quality schemes for agricultural products and foodstuffs** shall also be considered. This amendment of the said chapter of the CPA also provides that misleading and forbidden comparative advertisements, which fall within the scope of **Regulation (EU) №2017/2394 of 12 December 2017 on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws and repealing Regulation (EC) No 2006/2004**, represent intra-Union infringements, widespread infringements and widespread infringement with a Union dimension. As per the definitions of the said Regulation “intra-Union infringement” means any act or omission contrary to Union laws that protect consumers’ interests that has done, does or is likely to do harm to the collective interests of consumers residing in a Member State other than the Member State in which the act or omission originated or took place, the trader responsible for the act or omission is established or evidence or assets of the trader pertaining to the act or omission are to be found (member state of the infringement). When the act or omission with the said characteristics has done, does or is likely to do harm to the collective interests of consumers residing in at least two member states other than the member state of the infringement, the Regulation defines it as a “widespread infringement”. “Widespread infringement” as per the Regulation is also every act or omission contrary to Union laws that protect consumers’ interests that has done, does or is likely to do harm to the collective interests of consumers and that has common features, including the same

unlawful practice, the same interest being infringed and that is occurring concurrently, committed by the same trader, in at least three member states. „Widespread infringement with a Union dimension” as per the regulation means a widespread infringement that has done, does or is likely to do harm to the collective interests of consumers in at least two-thirds of the Member States, accounting, together, for at least two-thirds of the population of the Union.

Pursuant to **Art. 35 of the CPA** imitation is a legally banned form of unfair competition, whereas the forms of this infringement provided in the article are as follows: 1. offering or advertisement of goods or services with appearance, packing, marking, name or other attributes which mislead or could mislead regarding their origin, the producer, the seller, the way and the place of production, the source and the place of acquisition or use, the consumption qualities and other substantial characteristics of the goods or service; 2. use of a firm, trade mark or geographical indication, identical or similar to those of other persons, in a way which can lead to harming the interests of the competitors; 3. use of a domain or external design of an Internet page, identical or similar to these of other persons, in a manner, which can lead to misleading and/or harm the interests of competitors.

The standards set by the court and regulatory practice regarding the administration of the first infringement include study of the whole effect, mostly the visual effect, of the packaging design on the consumer, and not individual elements, which can mislead the consumer regarding the circumstances, stipulated in the legal norm. When studying the whole effect of the design of a particular product, a high level of similarity between the products compared, which results in a possibility to mislead or in actual misleading of the consumer, shall be searched for so that a conclusion that imitation is at place may be reached. The understanding has been dominant in the practice that the following shall be understood under the term “use of a trade mark”: attracting customers to the relevant market through the illegal use of another's name and the corresponding reputation on the market, associated with similar in purpose and nature goods and services, which are distinguished by customers (consumers) via their mark, label or packaging (brand). The infringement of trade mark imitation suggests the use of the trade mark in a way, which may lead to harming the interests of the competitors. Perpetrator of this ban may be any person who seeks to take advantage of or mislead consumers as to the origin and quality of the imitated product by offering them his product or service, thereby aiming or achieving a favorable



economic result for himself (e.g., increased sales, entering the relevant market). Again, the Supreme Administrative Court rules that the conclusion whether or not there is trade mark imitation as per **Art. 35 of the CPA** shall be founded upon assessment of the whole visual effect which is created in the average consumer and to take into account his point of view, and not that of an expert in the field of trade marks. Analogically, the third infringement as per the Supreme Administrative Court makes its assessment regarding the imitation of a domain on whether upon comparison of two domains after a fast and literal visual perception the consumer can momentarily distinguish the two domains, belonging to different sites, from one another. As for the ban on imitation of the external design of an Internet page, the Supreme Administrative Court accepts, that the conclusion whether there is a high degree of similarity should take into account important elements for the analysis concerning the technical and software way in which, for example, two online stores are created, such as whether the two sites are built on different platforms and integrate a theme / vision compatible only with the installed platform, whether the different technical structure of the platforms leads to a different structure of the sites, whether different color solutions are used besides the white background, which is typical for the majority of sites, etc.

Art. 36 of the CPA stipulates that the following cases of unfair attraction of clients are prohibited by law:

A prohibition to perform unfair competition aimed when attracting customers, as a result of which contracts concluded with competitors are terminated or breached, or conclusion of contracts with competitors is prevented, is provided for in **Para. 1**. As per the Supreme Administrative Court's practice in order for this infringement to be at place, unfair competitive behaviour must be established, which is aimed specifically at the said purpose – attracting customers. Unlike the above-said cases, this infringement is resultative in the opinion of the Supreme Administrative Court – the behaviour must have led to a breach or termination of contracts concluded, alternatively – to have prevented the conclusion of contracts. The practice of the CPC and the Supreme Administrative Court rarely find this infringement to have taken place, which is due not so much to the fact that the norm does not refer to a specific type of behaviour, but to the fact that the violation requires proof not only of the result but the causal link between the act and the result.

The second infringement under **Art. 36, Para. 2 of the CPA** is the offering or giving as an addition to the sold commodity or service free or against a fictitious price of other commodity or service with

the exception of: advertising objects of insignificant value and with clearly announced advertiser; items or commodities which according to the commercial practice represent belongings to the commodity sold or service rendered; commodities or services as a discount on the sale of larger quantities. The CPC accepts in relation with the first exclusion from the prohibition, that the value of the advertising objects shall be defined as insignificant, when it does not exceed 10 % of the value of the commodity of service, to which it is added. In their practice on the implementation of **Art. 36, Para. 2 of the CPA** both the CPC and the Supreme Administrative Court consistently accept that, except for the explicitly stipulated in the said rule exceptions, the offering or giving as an addition to the sold commodity or service free or against a fictitious price of other various commodities or services, if the addition is capable to influence the consumer's choice in a way that motivates them to make a choice only based on their wish to obtain the additional item, contradicts the good commercial practices and represents unfair attracting of customers. It is also accepted, in principle, that the addition shall be of the same kind as the main product of service, but in its practice the CPA often deviates from this understanding.

The following **Para. 3 of Art. 36 of the CPA** prohibits the performance of sale, when an item is offered or promised alongside it, the receipt of which depends on: solving problems, puzzles, questions, riddles; collecting a series of coupons etc.; playing games with cash or in-kind prizes, the value of which significantly exceeds the price of the sold product or service. On grounds of Art.8, Para.1, Item 14 of the CPA the CPC adopted Rules defining in which cases the value of the prize promised substantially exceeds the price of the commodity sold or service rendered. With regard this infringement the CPC states that by it the consumer's purchase decision is determined not by the need or quality of the product bought, but by the wish to receive the free item. The anticompetitive effect to the market arises when the value of the promised item is substantially higher than the price of the product sold or service rendered. The CPC on grounds **Art. 8, Para. 1, Item 14 of the CPA** defines as substantial, when the value of the promised prize or good exceeds more than 100 times the value of the sold product or service or the exceeding is with more than 15 minimal wages for the country.

The last infringement representing unfair attracting of customers stipulated in **Para. 4 of Art. 26 of the CPA** is the sale of goods or rendering of services on the home market of considerable quantities for an extended period of time at prices lower than the production and sales expenses for the commodities, respectively the expenses for the rendering of the




services, with the purpose of unfair attraction of customers. Until the amendment of Para. 4 (in force as of 26.02.2021) this infringement included only the sale of goods and the services were included in its scope with the amendment. The CPC has reasoned in relation to this infringement that as the main purpose of every merchant is gaining profit, every voluntary rejection of such profit for a specific period of time is aimed at pushing the competitors out of the market, respectively narrows the consumers` choice. The above harms the interests of the final consumers in the long term by subsequent price increasing, quality deterioration or restriction of choice. In order for this effect to be reached, the sales below cost shall cover vast quantities of the said commodity or service and be performed in an extended period of time. These two criteria have no legal definitions and are subject to a specific analysis in every case, however they both need to be in place cumulatively and in their entirety must be able to lead to a permanent redirection of consumer demand over time. In its practice the Supreme Administrative Court also decrees that intent to unfairly attract clients shall be proven as well in order for the hypothesis of **Art. 36, Para. 4 of the CPA** to be fulfilled.

Art. 37 of the CPA prohibits the disclosure of industrial or trade secrets. **Para. 1** prohibits the acquisition, usage and disclosure of industrial or trade secrets in contradiction to the fair commercial and **Para. 2** prohibits the use or disclosure of industrial or trade secrets when acquired on condition not to be used or disclosed. As per the legal definition in **§1, Item 9 of the additional provisions of the CPA** industrial or trade secret are facts, information, decisions and data connected with the business activity, the keeping in secret of which is in the interest of the entitled persons, for which they have taken appropriate measures. Considering this legal definition, the CPA and the Supreme Administrative Court decree in their practice in regard with this infringement that the confidential information shall be specified and marked as trade secret by the enterprise and its individualization in the said manner is necessary because of the specific legislative protection against unfair violation against such information by competitive enterprises. Which data and information are considered to be secret must be clearly stated and measures must have been taken to protect their

confidentiality by restricting access to them, persons having access must also be clearly pointed and they must have been made aware of their obligation to keep secret. The Supreme Administrative Court decrees that the application of the protection of the interests of the establishment under this provision is dependent on the requirement that it has taken actions to protect its trade and/or industrial secret. The court also accepts that the whole information created, used, processed and disbursed within one enterprise, may not in principle represent its trade secret.

The latest amendments of the CPA (SG, issue 17/2021) created a new Chapter 7b, titled “Unfair commercial practices concerning the agricultural and food supply chain”, which comes into force on 01.11.2021 **Art. 37b** stipulates absolute prohibitions of unfair commercial practices in relations between buyers and the suppliers in the agricultural and food supply chain and provides the specific commercial practices to which the ban applies. **Art. 37c** also stipulates specific prohibited commercial practices. As opposed to **Art. 37b**, the ban to perform these practices is conditional, as the law allows the parties to deviate from it, if these practices are agreed upon upfront between them with clear and unambiguous terms in the supply agreement for agricultural and food supplies or in a following annex between the supplier and the buyer. The scope of the absolute and conditional prohibited practices connected with the sale of agricultural and food products is narrowed by **Art. 37d** through criteria concerning the annual turn-over of the supplier and the buyer in the specific relationship, which includes the net amount of income from the usual activity of the enterprise for the previous financial year and is determined in accordance with **Art. 4, 4b and 4d of the Small and Medium Enterprises Act**, incl. as per the definitions of independent enterprise, partnering enterprises and associated enterprises, and other relevant provisions of the said Act relating to annual turn-over. A specific rule also provides that the beginning of a procedure under this chapter is no impediment for each party at a supply contract to defend its rights in any other way. As the rules of this chapter are yet to come into force the practice of the CPC and the court is to be formed in the future.



Haftung bei Schäden

Отговорност за вреди

Liability for damages

Während der Wirksamkeit des aufgehobenen **Art. 104 GWB** gab es eine unterschiedliche Rechtsprechung in der Frage, ob die Zivilgerichte bei der Feststellung eines Verstoßes gegen das GWB für eine eingereichte Schadensersatzklage zuständig sind. Einige Gerichte waren der Auffassung, dass **Art. 104 GWB** die ausschließliche Zuständigkeit der KfWS bei der Feststellung einer Rechtsverletzung voraussetzt und dass Zivilgerichte nicht an deren Stelle treten können. Andere Gerichte vertraten die Ansicht, dass die Entscheidung der KfWS für sie nur dann bindend sei, wenn diese einen Verstoß feststellt. Bleibt aber eine solche Entscheidung aus, dann liegt es bei den Gerichten über das Vorliegen oder Nichtvorliegen eines Verstoßes zu entscheiden.

Diese Unklarheit wurde 2018 beseitigt, als zusammen mit der Aufhebung des **Art. 104 GWB** ein völlig neues Kapitel 15 eingefügt wurde. Dieses regelt die Haftung für unerlaubte Handlungen, einschließlich Schadensersatzforderungen wegen verschiedener Formen der Wettbewerbsverzerrung. Laut **Art. 105 GWB** haben alle natürlichen und juristischen Personen, die Schaden genommen haben, das Recht Schadensersatz geltend zu machen, auch wenn sich die Zuwiderhandlung nicht direkt gegen sie richtet - sowohl Wettbewerber des Zuwiderhandelnden als auch deren Geschäftspartner, Kunden oder Endverbraucher. Schadensersatzklagen werden nach der Zivilprozessordnung erhoben. Es ist ausdrücklich vorgesehen (**Abs. 4**), dass eine rechtskräftige Entscheidung des Obersten Verwaltungsgerichts, die eine Entscheidung der KfWS über die Feststellung einer Rechtsverletzung bestätigt, und eine Entscheidung der KfWS, gegen die keine Rechtsmittel eingelegt oder zurückgenommen wurden, grundsätzlich für das Zivilgericht hinsichtlich des Sachverhalts der Zuwiderhandlung bindend ist. In Bezug auf einen Anspruch auf Schadenersatz beim Vorliegen von verbotenen Vereinbarungen, Beschlüssen und aufeinander abgestimmten Verhaltensweisen sowie den Missbrauch einer Monopolstellung und einer marktbeherrschenden Stellung sieht **Art. 114 GWB** zudem vor, dass eine rechtskräftige Entscheidung einer Wettbewerbsbehörde oder eines Gerichts eines anderen EU-Mitgliedstaats, in der eine Zuwiderhandlung gegen das Wettbewerbsrecht

festgestellt wurden, als Beweismittel in einem Schadenersatzverfahren vorgelegt werden kann.

Durch den vollen Schadensersatz soll der Geschädigte in die Lage versetzt werden, in der er sich befunden hätte, wenn die Zuwiderhandlung gegen das Wettbewerbsrecht nicht begangen worden wäre. Die Entschädigung umfasst den Anspruch auf Ersatz des erlittenen Schadens und des entgangenen Gewinns zuzüglich der gesetzlichen Zinsen. Dabei ist jedoch eine übermäßig hohe Bemessung des Vergütungsbetrages unzulässig. **Art. 107 GWB** setzt voraus, dass jede Person, der ein Schaden entstanden ist, sei es als direkter oder indirekter Abnehmer, Anspruch auf Schadenersatz hat. Es wurden auch ausdrückliche Regeln für die Schadensabwälzung eingeführt. Dieses Recht entsteht, wenn der unmittelbare Abnehmer des Zuwiderhandelnden den Schaden auf seinen Abnehmer (den mittelbaren Abnehmer des Zuwiderhandelnden) in der Lieferkette abwälzt. Der Preisaufschlag ergibt sich aus der Differenz zwischen dem gezahlten Preis und dem Preis, der ohne die Zuwiderhandlung bestimmt worden wäre (**§ 1, Z. 38 der ZB des GWB**). Der Schadensersatz für entstandene Verluste auf einer beliebigen Stufe der Lieferkette darf den Preisaufschlag auf dieser Stufe nicht übersteigen. Der Geschädigte hat Anspruch auf Schadensersatz wegen entgangener Gewinne, auch im Falle der vollständigen oder teilweisen Abwälzung des Preisaufschlags in der Lieferkette. Gemäß **Art. 109 Abs. 1 GWB** berücksichtigt das Gericht bei der Prüfung der Begründetheit der Schadensersatzklage und bei der Festsetzung der Höhe des Schadensersatzes, ob und inwieweit der Aufschlag auf den Kläger abgewälzt wurde. Sofern nicht das Gegenteil glaubhaft gemacht wurde, gilt eine stattgefunden Abwälzung, wenn der mittelbare Abnehmer nachgewiesen hat, dass der Beklagte eine Zuwiderhandlung gegen das Wettbewerbsrecht begangen hat, diese Tat zu einer Abwälzung auf den unmittelbaren Abnehmer geführt hat, der mittelbare Abnehmer die zuwiderhandlungsgegenständlichen Waren oder Dienstleistungen erworben hat, oder dass er Waren oder Dienstleistungen erworben hat, die solche Waren und Dienstleistungen enthalten (**Abs. 2**).



Insbesondere für Kartelle führt **Art. 113 Abs. 3 GWB** eine widerlegbare Vermutung ein, dass Kartelle Schäden verursachen. Ziel ist es, einerseits den Geschädigten den Nachweis ihres Schadensersatzanspruchs zu erleichtern und andererseits die Rechte der Zuwiderhandelnden zu wahren, die die Möglichkeit haben, vor Gericht

zu beweisen, dass die von ihnen begangene Rechtsverletzung keinen Schaden verursacht hat.

Wurde die Zuwiderhandlung von zwei oder mehreren Unternehmen oder Unternehmensvereinigungen begangen, so haften alle gesamtschuldnerisch für den entstandenen Schaden (**Art. 115 Abs. 1 GWB**).


При действието на отменения **чл. 104 от ЗЗК** в съдебната практика съществуваше разнობой по въпроса компетентен ли е гражданският съд във връзка с предявен пред него иск за вреди да установи наличие на нарушение на ЗЗК. Някои съдилища приемаха, че **чл. 104 от ЗЗК** установява изключителна компетентност на КЗК да прецени дали е нарушение и гражданският съд не може да я замести. Други съдебни състави приемаха, че решението на КЗК е задължително за тях, само когато установява нарушение, но когато такова решение няма, съдилищата са компетентни да се произнесат за наличието или липсата на нарушение.

Тази неяснота е преодоляна през 2018 г., когато наред с отмяната на **чл. 104 от ЗЗК**, е приета изцяло нова глава 15, уреждаща отговорността за неправомерно увреждане, вкл. обезщетяване на вреди, възникнали от различните форми на нарушаване на конкуренцията. Съгласно **чл. 105 от ЗЗК** право на обезщетение да имат всички физически и юридически лица, на които са причинени вреди, дори когато нарушението не е било насочено директно срещу тях - както конкуренти на нарушителите, така и техни контрагенти, клиенти или крайни потребители. Исковете за обезщетение се предявяват по реда на Гражданския процесуален кодекс. Изрично е предвидено (**ал. 4**), че влязло в сила решение на Върховния административен съд, което потвърждава решение на КЗК за установяване на извършено нарушение и решение на КЗК, което не е обжалвано или жалбата срещу него е оттеглена, имат обвързваща сила за гражданския съд относно факта на нарушението и нарушителя. Във връзка с обезщетенията за вреди от забранени споразумения, решения и съгласувани практики и от злоупотреба с монополно и господстващо положение **чл. 114 от ЗЗК** предвижда също, че влязло в сила решение на орган за защита на конкуренцията или на съд на друга държава - членка на ЕС, с което се установява нарушение на правото на конкуренция, може да бъде представено като доказателство в производство за обезщетение

на вреди.


Предвиденото обезщетение в пълен размер следва да поставя увреденото лице в положението, в което то би се намирало, ако нарушението на правото на конкуренцията не е било извършено. Компенсацията обхваща правото на обезщетение за претърпяната загуба и за пропуснатите ползи, заедно с дължимата законна лихва, но не се допуска прекомерност спрямо претърпяната вреда. Съгласно **чл. 107 от ЗЗК** всеки, който е претърпял вреди, независимо дали е пряк или непряк купувач, има право на обезщетение. Въведени са и изрични правила относно прехвърлянето на надценката. Това право възниква, когато прекия купувач на нарушителя прехвърля надценката на своя купувач /непряк купувач на нарушителя/ надолу по веригата на доставки. Надценката представлява разликата между платената цена и цената, която би била определена при липсата на нарушение (**§1, т. 38 от ДР на ЗЗК**). Обезщетението за претърпените загуби на всяко ниво от веригата на доставки не може да надвишава надценката на това ниво. Увреденото лице има право на обезщетение за пропуснати ползи, вкл. при пълно или частично прехвърляне на надценката по веригата на доставки. Съгласно **чл. 109, ал. 1 от ЗЗК** при преценка на основателността на иска за обезщетение за вреди и за определяне на размера на обезщетението съдът отчита дали и до каква степен на ищеца е прехвърлена надценка. До доказване на противното се приема, че е налице прехвърляне на надценка, когато непрекият купувач е доказал, че ответникът е извършил нарушение на правото на конкуренцията; то е довело до надценка за прекия купувач, непрекият купувач е закупил стоките или услугите - предмет на нарушението, или е закупил стоки или услуги, получени или съдържащи такива стоки и услуги (**ал. 2**).

Конкретно по отношение на картела **чл. 113, ал. 3 от ЗЗК** въвежда оборима презумпция, че картелът причинява вреди. Целта от една страна, е да се улеснят увредените лица при доказването на претенцията за обезщетение, а от друга страна,



да се гарантират правата на нарушителите, които ще имат възможност да докажат пред съда, че извършеното от тях нарушение не е причинило вреди.

Когато нарушението е извършено от две или повече предприятия или сдружения на предприятия, всички носят солидарна отговорност за причинените вреди (чл. 115, ал. 1 от ЗЗК).

 Under the rule of **Art. 104 of the CPA** there was no unanimity in court practice on the issue whether the civil court has competence to rule that there is a breach of the CPA, when seized with a damage claim. Some courts accepted that **Art. 104 of the CPA** provides for exclusive competence of the CPC to establish such a breach and the civil court may not replace it. Others decreed that the CPC`s decision is obligatory to the court only when it establishes a breach. However, when there is no decision of the CPC, the courts are competent and shall rule whether or not there is a breach.

This lack of unanimity was overcome via amendments of the CPA, introduced in 2018. Along with the repealing of **Art. 104 of the CPA**, an entirely new chapter 15 was adopted, which regulates the tort liability, incl. compensation for damages from the various forms of breaches of competition rules. Pursuant to **Art. 105 of the CPA** all physical persons and legal entities, who have suffered damages, are entitled to compensation, even if the breach was not pointed towards them – competitors of the infringer, as well as their contracting parties, clients or consumers. The claims for compensation are heard as per the **Civil Procedural Code**. It is specifically stipulated (**Para. 4**) that a decision of the Supreme Administrative Court which confirms the decision of the CPC establishing a breach, or a decision of the CPC which has not been appealed or the appeal against which has been withdrawn, is obligatory to the civil court in regards the fact of the breach and the infringer. **Art. 114 of the CPA** also provides in relation to damage liability arising from prohibited agreements, decisions and concerted practices or abuse of monopoly and dominant position, that a decision of a competition authority or court of another EU member state, which establishes a breach of competition law, may be presented as evidence in a procedure for claiming liability for damages.

The compensation in full shall put the injured person in the position, in which he would have been, if the infringement of competition hadn`t been committed. The compensation covers the incurred loss and the future earnings with the legal interest. However, no excessiveness is permissible. Pursuant to **Art. 107 of the CPA** every person who suffered damages,

notwithstanding the fact if he is a direct or indirect buyer, shall be eligible to compensation. There are special rules regarding transferred markup. This right arises when the direct buyer of the perpetrator transfers his markup to his buyer/indirect buyer of the perpetrator/ down the chain of supply. The markup represents the balance between the price paid and the price, which would have been set, if there were no breach committed (**§1, Item 38 of the additional provisions of the CPA**). The compensation for losses incurred to any level in the chain of supply may not exceed the markup for this level. The injured person is eligible for compensation for future earnings even if he has transferred his markup down the supply chain partially or in full. Pursuant to **Art. 109, Para. 1 of the CPA** when assessing the legitimacy of the claim for damages and determining the amount of compensation the court shall ascertain whether and to what extent an markup has been transferred to the plaintiff. Until otherwise proven, there is a transfer of markup, when the indirect buyer has proven that the defendant has committed a breach of competition law; it has led to a markup to the direct buyer; the indirect buyer has purchased the goods or services subject to the infringement or has purchased goods or services obtained by transforming or containing such goods or services (**Para. 2**).

Art. 113, Para. 3 of the CPA provides specifically in relation with cartels the refutable presumption that the cartel causes damages. Its purpose is, on one hand, to facilitate the injured persons to prove the damages claim and, on the other hand, to guarantee the perpetrator`s rights, who will be entitled to prove that the infringement they committed caused no damage.


When the breach is committed by two or more enterprises or associations of enterprises, they bear jointly and severally the responsibility to compensate the damages caused (**Art. 115, Para. 1 of the CPA**).




Verjährung

Давност


Prescription

 Gemäß **Art. 42 Abs. 1 GWB** beträgt die regelmäßige Verjährungsfrist für Zuwiderhandlungen 3 Jahre im Zusammenhang mit Auskunftersuchen oder Nachprüfungen und 5 Jahre für alle anderen Zuwiderhandlungen. Die Verjährungsfrist beginnt mit dem Tag, an dem die Zuwiderhandlung begangen wurde, und im Falle einer fortgesetzten Zuwiderhandlung mit dem Tag, an dem die Zuwiderhandlung eingestellt wurde (**Abs. 2**). Mit der Einleitung eines zur Feststellung der Zuwiderhandlung durch die KfWS wird die Verjährungsfrist unterbrochen und läuft während des Verfahrens nicht weiter (**Abs. 3 und 4**). Die letzten Änderungen des GWB von 2021 sahen ausdrücklich vor, dass die KfWS die Verjährung von Amts wegen überwacht (**Art. 42 Abs. 9 GWB**). Zudem wurden Regeln für die Unterbrechung der Verjährung von Zuwiderhandlungen nach **Art. 101 und 102 AEUV** während eines Feststellungsverfahrens vor der Europäischen Kommission oder einer Wettbewerbsbehörde eines anderen EU-Mitgliedstaats (**Abs. 5 bis 8**) aufgestellt. Die Regeln für die Verjährung von wettbewerbsrechtlichen Schadensersatzansprüchen sind weitgehend

sinngemäß (**Art. 111 GWB**). Sie beginnt mit dem Tag der Beendigung der Zuwiderhandlung, sofern der Klägervom wettbewerbswidrigem Verhalten und dem herbeigeführten Schaden wusste oder anzunehmen ist, dass er davon Kenntnis hatte. Die Verjährungsfrist wird durch die Einleitung des Feststellungsverfahrens durch eine Wettbewerbsbehörde unterbrochen. Während des Verfahrens läuft keine Verjährungsfrist. Die Verjährungsfrist beginnt vom neuen nach Ablauf eines Jahres ab Inkrafttreten der Entscheidung, mit der die Zuwiderhandlung festgestellt wurde, oder ab dem Abschluss des Verfahrens vor der Behörde. Bei einer Schadensersatzklage gegen eines von einer Strafe freigestellten Unternehmens, beginnt die Verjährungsfrist zu dem Zeitpunkt zu laufen, zu dem feststeht, dass von den anderen gesamtschuldnerisch haftenden Zuwiderhandelnden kein vollständiger Ersatz erlangt werden kann. Während einer außergerichtlichen Beilegung eines Rechtsstreits über einen Schadensersatzanspruch wird die Verjährungsfrist für die Dauer des Verfahrens ausgesetzt, aber nur in Bezug auf die beteiligten Parteien.


 Съгласно **чл. 42, ал. 1 от ЗЗК** давността за нарушения е 3 години за нарушения във връзка с искания за информация или извършване на проверки и 5 години за всички останали нарушения. Давността започва да тече от деня на извършване на нарушението, а в случай на продължавано нарушение - от деня, в който нарушението е преустановено (**ал. 2**). С образуването на производство за установяване на нарушение от КЗК давностният срок прекъсва, а по време на производството - не тече (**ал. 3 и 4**). Последните изменения от 2021 г. на ЗЗК предвидиха изрично, че КЗК следи служебно

за давността (**чл. 42, ал. 9 от ЗЗК**), както и предвидиха правила за прекъсване на давността за нарушения по **чл. 101 и 102 от ДФЕС** по време на производство за нарушение пред ЕК или орган по конкуренцията на друга държава-членка на ЕС (**ал.5-8**). Аналогични до голяма степен са и правилата за давността за вземането за обезщетение за вреди от нарушение на конкурентното право (**чл. 111 от ЗЗК**). Тя започва да тече от деня на преустановяване на нарушението, при условие че ищецът знае или може да се предполага, че знае за поведението, което представлява нарушение на правото на конкуренцията, причинените му



вреди и нарушителя. Давността се прекъсва с образуване на производство по установяване на нарушение от орган за защита на конкуренцията. По време на производството давност не тече, а нова давност започва да тече след изтичането на 1 година от влизането в сила на решението, с което се установява извършено нарушение, или от приключването на производството пред органа. При иск за обезщетение за вреди срещу

освободено от санкция лице давността започва да тече от момента, в който се установи, че обезщетение в пълен размер не може да бъде получено от останалите нарушители, които са солидарно отговорни за причинените вреди. При извънсъдебно уреждане на спор относно претенция за вреди давност не тече, докато трае уреждането на спора, но само по отношение на участващите в него страни.

 Pursuant to **Art. 42, Para. 1 of the CPA** the prescription for infringements related to demanding of information and performing of checks and five years for all other infringements. The prescription starts running as of the day of the commitment of the infringement and in cases of ongoing infringement – as of the day, when it has been suspended (**Para. 2**). With the initiation of an infringement procedure by the CPC or by another national competition authority of a member state of the EU, or by the European Commission, the prescription period is being suspended and it does not run until the end of the procedure (**Para. 3 and 4**). The latest amendments of the CPA as of 2021 explicitly provide that the CPC monitors the prescription period *ex officio* (**Art. 42, Para. 9 of the CPA**) and provide rules for the suspension of the prescription for infringements of **Art. 101 and 102 of the TFEU** during the infringement procedure before the European Commission or a competition authority of another member state of the EU (**Para. 5-8**). The rules regarding the prescription in relation to receivables for compensation of damages from breaches of competition law are analogical to

a large extent (**Art. 111 of the CPA**). It starts running as of the day of suspension of the infringement provided the plaintiff is aware or it may be assumed that he is aware of the behaviour, representing breach of competition law, the damages incurred and the infringer. The prescription is suspended upon initiating of an infringement procedure by a competition protection authority. Prescription doesn't run for the duration of the procedure and a new prescription starts running after the expiration of a 1-year-term as of the coming into force of the decision establishing a breach or as of the termination of the procedure before the organ. The prescription term for damages against a person, who has been relieved from sanction, starts as of the moment, when it is established that compensation in full cannot be paid by the other perpetrators who are jointly and severally responsible for the damages. Prescription doesn't run during out-of-court settlement of a dispute regarding a claim for damages for the duration of the negotiations but only with respect to the negotiating parties.

Die Studie wurde von der
Konrad-Adenauer-Stiftung finanziert.
Изследването е финансирано от фондация
„Конрад Аденауер“
The study was funded by the
Konrad Adenauer Foundation.

Der gesamte Inhalt und die Auszüge der Studie
können nach der expliziten Erwähnung der Quelle
und des Herausgebers zitiert werden.

Цитирането на цялото изследване или на части
от него е разрешено след изрично упоменаване
на източника и издателя.

The whole content and extracts of the study can be
replicated and quoted after the explicit
mentioning of the source and publisher.



Herausgeber: / Издател: / Publisher:

Deutsch-Bulgarische Industrie-
und Handelskammer (DBIHK)
Interpred - WTC Sofia, Gebäude A, Etage 3
Dragan Tsankov Blvd. 36, 1040 Sofia

Германо-Българска индустриално-
търговска камара (ГБИТК)
Интерпред – СТЦ София, сграда А, ет. 3
бул. „Драган Цанков“ 36, 1040 София

German-Bulgarian Chamber
of Industry and Commerce
Interpred - WTC Sofia, Enter A, Stage 3
36, Dragan Tsankov Blvd., 1040 Sofia

T: +359 89 441 8780

T: +359 2 81630-10

info@ahk.bg

<https://bulgarien.ahk.de/bg/>



**Bundesministerium
für Wirtschaft
und Klimaschutz**

Die Deutsch-Bulgarische Industrie- und
Handelskammer ist gefördert durch das
Bundesministerium für Wirtschaft und Klimaschutz
aufgrund eines Beschlusses des Deutschen
Bundestages.

Дейността на Германо-Българската индустриално-
търговска камара е подпомогната от Германското
федерално министерство на икономиката и
опазването на климата въз основа на решение
на Германския Бундестаг.

The German-Bulgarian Chamber of Industry and
Commerce was supported by the German Federal
Ministry of Economic Affairs and Climate Action
on the basis of a decision by the German Bundestag.

Design | Дизайн: Paint Box Creative EOOD | www.paintbox.bg

Druck | Печат | Print: Paint Box Creative EOOD

Bilder | Снимки | Pictures: AHK image pool

